

Arkivsaksnr.:

2024/6210

Dokumentdato:

16.08.2024

Styre:

Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:

48/24

Møtedato:

10.09.2024

Budsjettinnspill 2025 og langtidsbudsjett 2026-2028

Bakgrunn

Vedlegg i saken:

- Budsjettforslag 2025 og langtidsbudsjett 2026-2028.
- Innspill fra institutt og sentre.
- Fakultetets brev om budsjettinnspill til institutt og sentre.
- Foreløpige rammer for budsjett 2025.

Fakultetet er bedt om å utarbeide budsjettforslag for 2025 og et utkast til langtidsbudsjett innen 2. september 2024. Vi har oversendt et utkast og sender endelig budsjettforslag etter behandling i fakultetsstyret 10. september. Budsjettdokumentet fungerer som innspill og bakgrunn for budsjettbehandlingen i Universitetsstyret 24 oktober. HF er invitert til et dialogmøte med UiB-ledelsen 13. september, der innspillene i budsjettdokumentet drøftes.

Etter budsjettbehandlingen i Universitetsstyret vil HF motta et tildelingsbrev med de økonomiske rammene for 2025. Fakultetsledelsen vil så legge frem et forslag til budsjettfordeling, med detaljerte disposisjoner, til fakultetsstyret 10. desember.

Vedlagte budsjettforslag følger mal og føringer fra økonomiavdelingen sentralt. UiB har over lengre tid vært opptatt av at fakultetene i større grad ser grunnfinansieringen og BOA-økonomien i sammenheng og som en økonomisk helhet. Fakultetet bes om å synliggjøre sine strategiske prioriteringer og egeninnsats. Det er over flere år signalisert at det er lite hensiktsmessig å be om midler til strategiske prioriteringer uten at en selv prioriterer aktivitetene. Det er også kjent at UiB på linje med resten av Universitets- og høyskolesektoren vil ha en svært stram økonomi i 2025 og i årene som kommer.

Budsjettdokumentet er basert på instituttenes budsjettinnspill, fakultetsledelsens vurderinger samt kjente økonomiske realiteter og signaler fra universitetsledelsen. Målgruppen for budsjettforslaget er hovedsakelig universitetsledelsen og økonomiavdelingen sentralt for å gi informasjon om HFs strategiske og ressursmessige prioriteringer og tiltak fremover og hvordan sentrale UiB strategidokumenter følges opp.

I årets budsjettinnspill vektlegger HF særlig behov knyttet til areal, rekrutteringsstillinger og konsekvenser av langsiktig strukturelle underfinansiering av fakultetet. Universitetsstyret vedtok våren 2025 en ny inntektsfordelingsmodell som skal operasjonaliseres fra og med 1. januar 2025, og at denne modellen skal gi økonomisk støtte til små fag. Universitetsledelsen fikk i oppdrag å utarbeide forslag til innretning og konkretisering av støtteordningen. Dette

forslaget skal legges frem for universitetsstyret i forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 2024.

Fakultetsledelsen har hatt en god dialog med universitetsledelsen etter universitetsstyrets vedtak og har i stor grad en felles forståelse av situasjonen. Universitetsledelsen har imidlertid signalisert at støtten til små fag må fases inn over tid, og at denne komponenten av modellen ikke vil ha budsjettmessig effekt i 2025 ettersom fakultetet samlet sett vil ha positive overføringer med seg inn i 2025.

Fakultetsledelsen mener at småfagsordningen bør fases inn allerede fra 2025. I 2024 går HF med over 20 millioner i årsunderskudd, og underskuddet har mye av sin bakgrunn i en strukturell underfinansiering av bredden i fagporteføljen. I tillegg står vi nå foran et dramatisk inntektsbortfall de neste årene. Fakultetsstyret har allerede forskuttert inn en småfagsordning gjennom bemanningsplanen som ble vedtatt av fakultetsstyret 9. mai 2023 og justert 5. desember 2023. Etter en dialog med universitetsledelsen samme vår, ble vi bedt om å foreta mindre reduksjoner i bemanningsplanen enn det opprinnelige forslaget la opp til. Ledelsen bekreftet da at det ville komme en substansiell ekstra støtte til HF i forbindelse med ny økonomimodell.

HF har god oversikt over økonomien de nærmeste årene. Fakultetet har i lang tid brukt scenariotankegang som analyseverktøy for å kunne håndtere risiko. Det opprinnelige forslaget til bemanningsplan våren 2023 var utarbeidet nettopp på grunnlag av økonomiske langtidsprognoser og en analyse over hvor fakultetet ville ha mulighet til å redusere faste kostnader gjennom forventede, naturlige avganger i faste stillinger innenfor en tiårsperiode. Mye av dette handlingsrommet har nå lukket seg. Det er svært få planlagte avganger de neste årene (2025-2028). Samtidig har de økonomiske langtidsprognosene blitt ytterligere forverret, noe som blir tydeliggjort i fakultetets langtidsbudsjett for 2026-2028. Langtidsbudsjettet viser i klartekst at om vi ikke klarer store omstillinger på inntekts- og utgiftssiden, innenfor et kort tidsvindu, risikerer vi å opparbeide oss en gjeldsbyrde i løpet av kun ett par år som vi vil få store problemer med å takle.

I samtlige økonomiske fremtidsscenarioer vi jobber med, må vi både kutte i driftsbudsjetter og nedbemanne. Fakultetet er opptatt av å kunne sette inn tiltak i forkant – og ikke i etterkant – av at krisen er et faktum. Tiltakene vil derfor være avhengig av flere faktorer, inkludert utformingen, størrelsen på småfagsordningen og når den fases inn.

Fakultetsdirektør sine kommentarer

Prognosene viser at vi styrer kontrollert på budsjett for 2024, men også at det fremdeles betyr et sannsynlig årsunderskudd på over 20 millioner. Det begrensede overskuddet vi hadde med oss fra pandemiårene blir nå raskt brukt opp og vi vil ha røde tall på grunnbevilgningens annuum (GA) allerede ved utgangen av 2024. Dersom ikke vi iverksetter tiltak som gir umiddelbar effekt vil et samlet underskuddet øke drastisk på kort tid, blant annet et som resultat av flere år med mindre studentkull og dermed reduserte studiepoenginntekter (Se figur 1).

Det humanistiske fakultet har over mange år hatt en stram økonomistyring for å kunne nedbetale underskuddet vi pådro oss i årene 2014-2016. Dette fikk vi til med stor innsats fra alle ansatte ved HF, kostnadskontroll og økte resultatinntekter fra studieproduksjon og eksternfinansiert virksomhet.

Pandemiårene 2020-2022 var svært tøffe på mange måter, men førte også til en betydelig økning i studiepoengproduksjonen, 20 nye (midlertidige) studieplasser på lektorutdanningen og generelt lavere driftskostnader. De strukturelle økonomiske utfordringene vi sto ovenfor før pandemien ble på mange måter maskert av det som viste seg å være økonomiske unntaksår.

Nå er situasjonen en annen og underliggende og markedsstyrte studentutfordringer i bredden av våre studieprogrammer er igjen blitt tydelige. Vi har nå hatt tre år med opptakstall som er svakere enn årene før pandemien og finansieringen av de 20 midlertidige studieplassene på lektor er trukket tilbake. Tre kull med betydelig færre studenter på bachelor vil også etter hvert gi lavere rekruttering til master og dermed negative ringvirkninger i minst fem år fremover.

Andre forhold som gjør at situasjonen er økonomisk strammere enn før pandemien er økte statlige omfordelingskutt, pensjonsskutt, økte energikostnader, økende inflasjon og manglende lønns- og priskompensasjon.

HF er nå på vei inn i en svært krevende økonomisk situasjon. Vi må redusere våre kostnader betydelig innenfor en kort tidshorison. Uten kostnadskutt vil underskuddet og akkumulert gjeld bli så stor at den vanskelig vil være forenlig med forsvarlig drift av fakultetet, noe som igjen vil gi markant negativ påvirkning både på hele organisasjonens økonomi og omdømme.

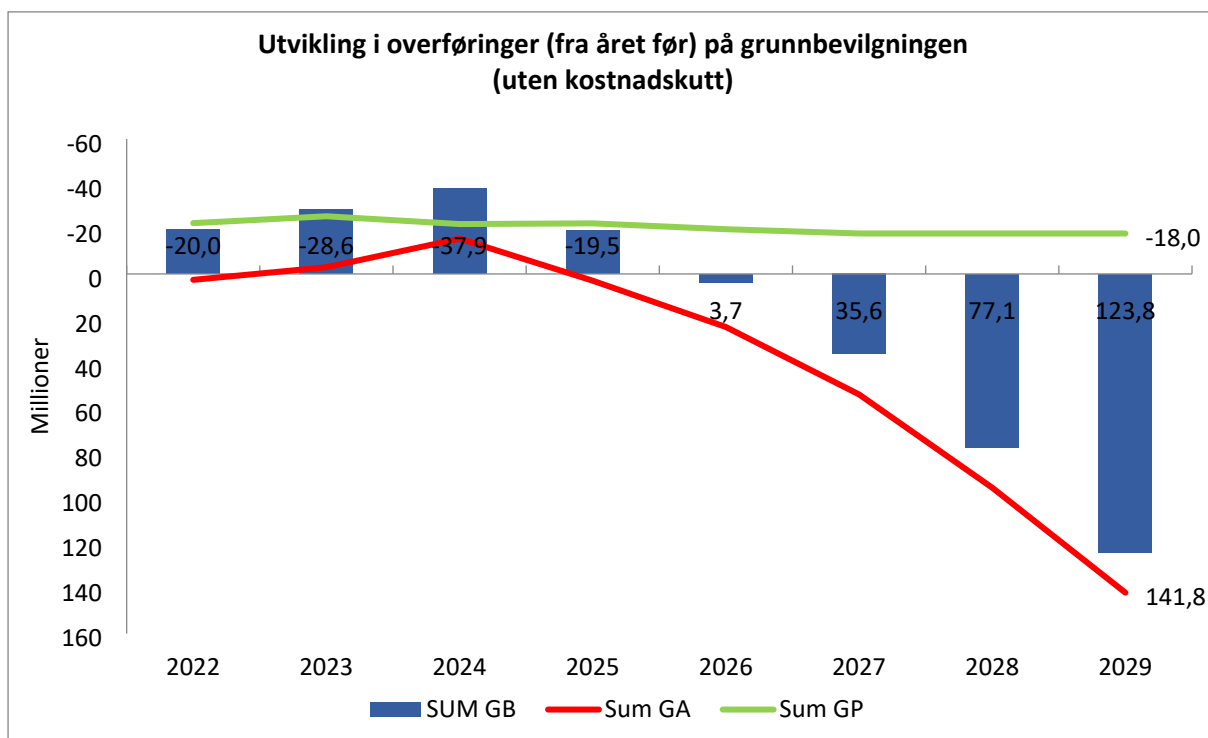
Aktuelle kortsiktige kostnadsreducerende tiltak vil være kutt i strategiske avsetninger og driftsmidler samt å ikke re-ansette avganger. På mellomlang og lang sikt vil studieporteføljeprojektet ved HF bli svært viktig både for å effektivisere og samordne tilgjengelige ressurser og redusere antall emner. Reviderte studieprogrammer er planlagt utlyst med opptak fra og med høsten 2025.

På inntektssiden må vi jobbe med å økte studiepoengproduksjonen pr. student og hindre frafall. Det er i prosess tiltak som å utvide mentorordningen fra første semester til hele første studieår, mobilisering av programstyrene for å bidra til å hindre frafall og diverse studentrekrutterende tiltak. Det viktigste vi på kort sikt kan gjøre er å beholde de studentene som nå er tatt opp på våre studieprogrammer og emner og lede dem frem til å ta eksamen. Gjennomføringen på våre studieprogrammer er generelt for svak og vi må nå mobilisere hele organisasjonen for å gjøre noe med dette. Studentene er og blir vårt kjerneoppdrag og viktigste kilde til inntekter.

Vi kan allerede nå si at rammene for HF sitt budsjett for 2025 kommer til å bli strammere enn på mange år. Vi har en basisfinansiering som kun dekker ca. 50% av våre kostnader, resten av inntektene må vi generere selv og studentenes gjennomføring og avlegging av studiepoeng er det som gir mest inntekter og der potensialet er aller størst for HF. Vi må øke inntektene samtidig som vi må redusere kostnadene. Det blir vanskelig, men vi har klart det før.

Det er en klar målsetting for HF å ha en balansert og bærekraftig økonomi som kan støtte aktivt opp om den faglige aktiviteten og vedtatt strategi. HF skal i overskuelig fremtid fortsette å levere forskning og utdanning på høyeste nivå. De viktigste ressursene vi har er våre ansatte og studenter. De viktigste leveransene våre er en attraktiv studieprogramportefølje av høy kvalitet og konkurransedyktige forskningsprosjekter. Hvordan vi prioriterer og forvalter våre ressurser vil bety mye for hvordan HF vil se ut fremover.

Fakultetsledelsens prioriteringer er gjort rede for i budsjettdokumentet. Prioriteringene i budsjettinnspillet gir signaler og vil legge føringer for den endelige budsjettfordelingen i desember.

Figuren over viser hvor dramatisk utviklingen i overføringer vil bli dersom vi ikke justerer kostnadsveksten tidlig nok i langtidsperioden eller det kommer andre endringer i de økonomiske rammebetingelsene. Etter 2025 vil de negative overføringene og gjelden øke betydelig, og vi risikerer da å måtte ta svært inngripende kostnadskutt.

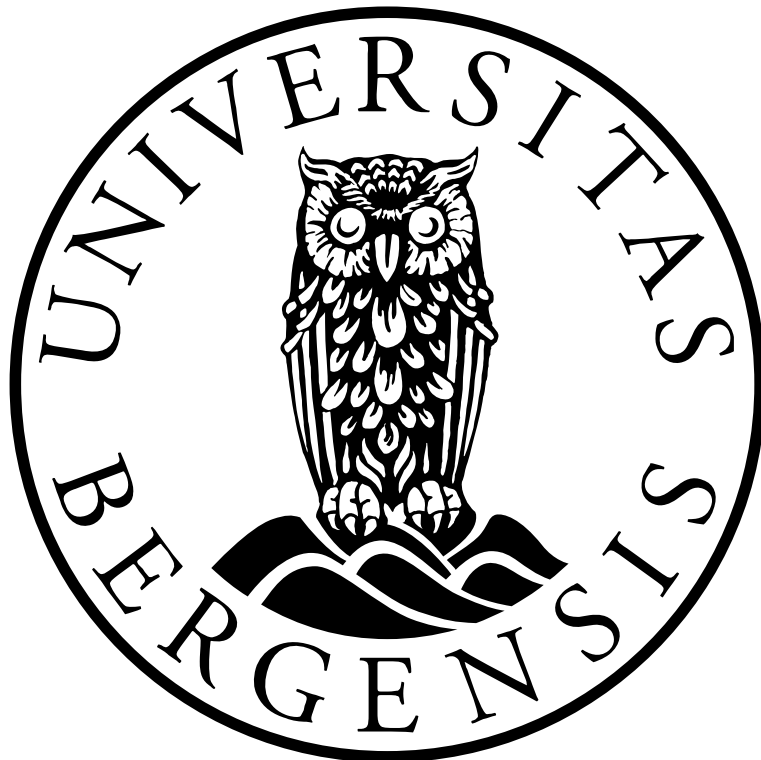
Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar budsjettforslag for 2025 og langtidsbudsjett, med de endringer som fremkom i møtet. Dekanen får fullmakt til å ferdigstille dokumentet.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Det humanistiske fakultet

Budsjettforslag 2025 Langtidsbudsjett 2026 - 2028

Fakultetsstyremøte 10.09.2024

Innhold

Innledning.....	3
1. Anslag på samlede inntekter i 2025	6
1.1 Basisinntekter	7
1.2 Resultatinntekter	7
1.3 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	8
1.4 Øremerkede midler annet.....	9
1.5 Instituttinntekter (annuum)	10
1.6 Inntekter som settes av til investeringer og avskrivningsinntekter.....	10
1.7 Bidrags- og oppdragsmidler.....	10
2. Omtale av planlagt disponering av 2025-budsjettet	10
2.1 Viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2025.....	10
2.2 Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål (øremerkede avsetninger)	17
2.3 Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead	21
2.4 Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering.....	22
2.5 Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser.....	23
2.6 Investeringer.....	23
3. Langtidsbudsjett for 2026-2028	23

Innledning

Vår sektor befinner seg i en ny politisk og økonomisk virkelighet. I Norge har det vært tradisjon for at sektoren skal innfri flere politiske målsettinger utover kjerneoppgavene – fra utbyggingen av velferdsstaten etter krigen, arbeidsmarkedspolitikken på 1980- og 1990-tallet til konkurransestaten i det 21. århundre. Slik sett representerer ikke sittende regjeringens instrumentelle bruk av sektoren for å innfri distriktpolitiske målsetninger noe nytt. Det som imidlertid er nytt, er de sterkt konkurransevridende tiltakene basert på geografi og demografi. I en tid der rammebetingelsene for offentlig sektor er i ferd med å omformes, styres vår sektor av en politikk som bokstavelig talt går på bekostning av breddeuniversitetene i byene.

Politikk og økonomi henger sammen. Ett av hovedbudskapene i perspektivmeldingen 2024 er at offentlig sektor skal reduseres og styres etter prinsipper for samfunnsøkonomisk produktivitet. Det gir et fremtidsbilde der vi skal konkurrere med stadig flere aktører om et krympende ressursgrunnlag både i form av penger og studenter. Den markedsøkonomiske innrammingen av vår sektor er resultat av et systemskifte som har skjedd over tid. Før tusenårsskiftet finansierte staten sektoren gjennom langsiktige innsatsfaktorer som stillinger og bygg. Dette står i kontrast til dagens finansieringsmodell, som i praksis er et belønningssystem for kortsiktige resultater. Det som imidlertid er nytt av 2025 er at det er studieinntekter alene som skal utløse økonomisk belønning.

Som universitet og fakultet er vi ved inngangen til et nytt budsjettår plassert i spagat mellom stat og marked. Vi skal fortsatt drives etter prinsipper for offentlig virksomhet når det gjelder utgiftssiden, men etter markedsøkonomiske prinsipper på inntektssiden. Det betyr at mens kostnadene våre i hovedtrekk består av faste, langsiktige forpliktelser, er inntektene som skal dekke disse kostnadene variable og usikre.

Med begrensede muligheter for å kunne akkumulere kapital i gode år for å kunne bufre ut vanskelige år, gir det oss få muligheter til å håndtere risikoen dette systemet medfører. Uten tilstrekkelige og tilpassede virkemidler for å håndtere risiko, blir langsiktig økonomisk styring stadig vanskeligere samtidig som det blir stadig viktigere.

De økonomiske langtidsutsiktene for vårt fakultet illustrere dette. HF har svært god kontroll på alle sider av fakultetsøkonomien som er kjente. Det inkluderer 90 prosent utgiftene våre som består av faste lønns- og husleiekostnader, og 50 prosent av inntektene våre. At så store deler av inntektsgrunnlaget vårt er resultatutsatt, innebærer imidlertid at vår økonomi er mer sårbar enn noen gang tidligere for endringer av både konjunkturrell og strukturell art.

Dermed vil også de strukturelle utfordringene vi har med oss inn i den nye økonomiske virkeligheten treffe oss ekstra hardt. HF er allerede strukturelt underfinansiert. HF har over tid tatt på seg ansvaret for en fagportefølje som er strategisk viktig for UiB. Denne fagporteføljen består av en vifte av fag av ulik størrelse målt i både antall studenter og antall ansatte. Porteføljen inkluderer et relativt stort knippe fag som har for få studenter til å være regningssvarende i seg selv. HF har over tid finansiert disse fagene gjennom intern omfordeling av resultatinntekter. Etter pandemien har imidlertid våre viktigste kilder til resultatinntekter, de store og mellomstore fagene, opplevd synkende studenttall. Det betyr at det de nærmeste årene vil være færre resultatinntekter å omfordele innenfor et finansieringssystem der studieinntekter vil bety enda mer.

Ved inngangen til 2025 vil fakultetets utgifter på grunnbevilgningen for annum (GA) overstige inntektene med over 20 millioner. Hittil har vi dekket underskuddet ved å bruke positive overføringer fra inntektsmessige unntaksår under pandemien. Oppsparte midler kan imidlertid bare brukes en gang. De oppsparte midlene er nå i ferd med å ta slutt samtidig som vi står overfor en alvorlig inntektssvikt. Langtidsprognosene tilsier at vi vil kunne få over 13 millioner mindre inntekter i 2026 enn i 2025, og et ytterligere fall på nesten ti millioner det påfølgende året. Med mindre det tas tydelige grep her og nå, vil vi derfor kunne risikere et årlig underskudd på nesten 50 millioner kroner og en raskt akselererende akkumulert gjeld i løpet av de tre årene langtidsbudsjettet dekker.

Universitetsstyret har anerkjent det særskilte ansvaret HF har for UiBs faglige bredde gjennom å vedta at den nye inntektsfordelingsmodellen skal inneholde økonomisk støtte til små fag. Omfanget av og

innretningen av grepene som fakultetet nå må iverksette vil være helt avhengig av størrelsen, innretningen og innfasingen av universitetsstyrets vedtak. Gitt omfanget av de økonomiske utfordringene vi nå står overfor, må avklaringene komme allerede høsten 2024 og støtten må i likhet av resten av modellen operasjonaliseres med virkning fra 2025.

Som fakultet er vi på vei inn i en perfekt storm, men det er ikke uventet. Stormen er varslet over flere år gjennom vårt langsiktige prognose- og analysearbeid. Vi har derfor over tid jobbet strategisk med tanke på å komme oss gjennom de særdeles vanskelige årene vi nå går inn i. Vi har her rettet all vår kraft inn mot forhold vi kan påvirke selv og gjennom å prioritere tiltak som vil styrke inntektsgrunnlaget og kvaliteten i våre kjerneoppgaver. Vi er sterke i troen på at disse prosessene både hver for seg og som samlet tropp vil gjøre det mulig for oss å realisere de strategiske ambisjonene for både HF og UiB frem mot 2030. Under er en oversikt over de strategiske prosessene som i størst grad vil påvirke HF's økonomi de neste fem årene.

Mål	Forarbeid	Implementering	Forventet effekt
Styrke studietilbudet.	Forprosjekt 2022-2023 Arbeidsgruppe 2023-2023.	Fra og med studieåret 2025-2026.	Rekruttering: 2025- Økonomisk: 2027-.
Øke inntektene fra studiesiden.	Systematisk studiekvalitet. Taskforce høsten 2024.	Fra og med studieåret 2025-2026.	Kvalitet: Fortløpende. Økonomisk: 2027-.
Øke eksterntfinansieringen.	Ytterligere forsterking av eksterntfinansieringen.	Ny budsjettmodell fra og med 2025.	2025-.
Redusere variable kostnader.	Prioritering av langsiktige ressursbehov.	Ny budsjettmodell fra og med 2025.	2025-.
Redusere faste kostnader.	Redusere risiko for brutale virkemidler.	Nedbemanning gjennom naturlig avganger 2025-.	2026, men begrenset handlingsrom t.o.m 2030.
Økonomimodell som er offensiv og forutsigbar.	Styrke felleskassen på både kort og lang sikt.	Ny budsjettmodell fra og med 2025.	2025-.

De viktigste tiltakene vi iverksetter nå, er imidlertid også de som det vil ta lengst tid før de gir full tiltenkt effekt. Det gjelder særlig endringene i studieporteføljen. Implementeringen av studieporteføljeprojektet fra og med 2025 er ett første og avgjørende steg i det som vil være en flertrinnsprosess over tid. De to viktigste grepene i denne fasen vil være en markant styrking av studietilbudet det første studieåret samt innføring av fellesemner i BA-gradene. Disse tiltakene er uttrykk for at det ikke er interessemotsetninger mellom studiekvalitet og økonomi, snarere tvert imot.

HF's strategi har som ambisjon at våre utdanninger i 2030 skal være et naturlig førstevalg for kandidater som ønsker å forme samfunnets utvikling i Norge og verden. Internasjonale perspektiv skal kjennetegne alle våre utdanninger. Når internasjonalisering har blitt nedprioritert i sektorøkonomien, vil det være helt avgjørende at UiB og HF tar et særlig ansvar for studietilbud med sterke internasjonale innslag. Vi skal satse videre på tverrfaglige utdanningssamarbeid, og ser frem til å kunne ta opp de aller første studentene på studieprogrammet i filosofi, politikk og økonomi (FPØ) høsten 2026.

HF skal fortsatt tilby forskningsbaserte utdanninger i våre mange tradisjonsrike disiplinfag og nasjonalt ledende lektorutdanninger. Ressursbesparelser i undervisningen er derfor også helt nødvendige grep for å sikre forskningstid til alle vitenskapelig ansatte, uavhengig av fagenes størrelse. HF's strategi har som ambisjon at vi skal utføre internasjonalt toneangivende grunnforskning. Høy kvalitet i forskning skal være gjennomgripende i fakultetets virke og ligge til grunn for utdanning og formidling. I en periode hvor vi ikke kan forvente vekst i vitenskapelige stillinger, vil det være avgjørende å tilrettelegge for best mulig bruk av forskningstiden. HF prioriterer derfor fortsatt arbeidet med å følge opp anbefalingene i UiB FRAM. HF's handlingsplan for UiB FRAM 2023-2025 og pilotprosjektene til to av våre institutter peker på viktige tiltak som vi allerede er i ferd med å omsette til handling.

HF har vist seg særdeles konkurransedyktige på innhenting av eksterne forskningsmidler på arenaer der det konkurreres på kvalitet og om store summer. Som fakultet har vi ansvar for systematisk reinvestering og faglig fornyelse innenfor både små og store forskningsflater, og for forskning både med og uten eksternt

finansiering. Det viktigste virkemiddelet er imidlertid det samme for alle uansett størrelse eller finansieringsform – rekrutteringsstillinger. Vi ber derfor universitetsledelsen om å støtte opp om våre ambisjoner og vårt ansvar for forskning i både toppen og bredden av de humanistiske fagene med å beholde våre 80 rekrutteringsstillinger.

Vi ber også om en videreføring av humaniorastrategien. Dette er en strategisk prioritering som understøtter UiBs strategi og som kommer fagmiljøer ved alle fakulteter til gode. En slik ordning vil i tillegg sende et sterkt signal langt utover universitets egne grenser. I en tid der humaniora blir salderingspost for røde tall i universitetssektoren i både Norge og andre steder i Europa, vil en prioritering av nettopp humaniora også sende et sterkt signal om at UiB holder fast i sin egen identitet som universitet – også i trange tider.

Selv om vi er forberedt på å gjøre den vanskeligste jobben selv, er vi helt avhengige av å lykkes som og med det store UiB fellesskapet. En realisering av HF-kvartalet er et bærende premiss for å nå alle de viktigste strategiske målene vi har satt oss både når det gjelder forskning, utdanning og som organisasjon. Bygningsmassen HF disponerer er ikke bare blant den eldste og mest utrangerte på UiB, den skiller seg også ut i negativ forstand nasjonalt. Disse lokalene er verken tilpasset virksomheten vi driver eller tiden vi lever i. Vi får frustrerte tilbakemeldinger fra ansatte som lurer på hvorfor vi må akseptere kontorfasiliteter som avviker så stort fra arbeidslivet ellers. Vi får fortvilede tilbakemeldinger fra undervisere som ikke kan ta i bruk moderne undervisningsformer. Vi får krystallklare tilbakemeldinger fra både egne og andres studenter om at fasilitetene vi tilbyr ikke innfrir forventningene i det 21. århundre. Vi ber derfor særlig om tre tiltak (se punkt 2.2.1):

- At en realisering av HF-kvartalet settes øverst på UiBs prioriteringsliste.
- En prioritering av strakstiltak på Sydneshaugen skole og i fellesarealene i HF-bygget.
- Full byggteknisk gjennomgang av HF-bygget i 2025 etter svært urovekkende funn sommeren 2024.

Oppsummert er fakultetets viktigste innspill til UiBs prioriterte formål disse:

- Bygg og areal.
- Finansiering av universitetsstyrets vedtak mai 2024 om støtte til små fag.
- Rekrutteringsstillinger.
- Humaniorastrategi.

Vi er godt i gang med å omstille oss. Både UiB og HF har imidlertid krevende økonomiske år foran oss der vi må foreta vanskelige prioriteringer. Vi håper derfor universitetsledelsen til å gi en tydelig universitetspolitisk avklaring på hvilke virkemidler som er akseptert å ta i bruk i fakultetenes møter med den nye økonomiske virkeligheten.

1. Anslag på samlede inntekter i 2025

Fakultetets samlede inntekter for 2025 er beregnet til 497,8 mill. kr, hvorav 391,8 mill. kr er grunnbevilgning. Inntekter fra bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) forventes å bli 106 mill. kr.

Som skissert i brevet fra Universitetsdirektøren har vi lagt til grunn:

- Lønns- og priskompensasjon (LPK) på 3,6 %.
- Prioriterte formål ved UiB på 0,0 %.
- Statlige kutt på 1,16 %.

Selv om budsjettforslaget dreier seg om inntekter er det verdt å merke seg at veksten i lønnsutgifter, husleie og driftskostnader forventes å bli høyere enn lønns- og priskompensasjonen fra staten. Dette vil spise ytterligere av handlingsrommet til fakultetet. Dersom inntektene ikke øker, vil inntektsgapet derfor måtte håndteres gjennom betydelige kostnadskutt.

Andre endringer er forklart nærmere under tabellen.

Tabell 1: Fakultetets budsjettforslag for inntekter 2025

Budsjettforslag for inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2024	Budsjettforslag 2025	Endring	Endring %
Basis	154 275	171 704	17 429	11,3 %
Åpen ramme	104 400	109 455	5 055	4,8 %
Forskningsindikator (lukket ramme)	21 156	6 299	-14 857	-70,2 %
Delsum annum	279 831	287 458	7 627	2,7 %
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	82 687	84 269	1 583	1,9 %
Øremerkede midler annet	15 672	16 055	383	2,4 %
Delsum øremerket	98 359	100 324	1 965	2,0 %
Sum KD-inntekt	378 190	387 782	9 592	2,5 %
Instituttinntekter annum	3 300	4 000	700	21,2 %
Instituttinntekter øremerket	-	-	-	-
Sum instituttinntekter	3 300	4 000	700	21,2 %
GA-inntekt som settes av for investeringer	-1 150	-1 800	-650	56,5 %
GP-inntekt som settes av for investeringer	-	-	-	-
Investeringer finansiert av BOA	-156	-156	-	0,0 %
Avskrivningsinntekter	1 600	1 956	356	22,3 %
Inntekter til investering/avskrivning	294	-	-294	-100,0 %
Sum grunnbevilgning	381 784	391 781	9 998	2,6 %
Bidragmidler NFR	64 000	54 000	-10 000	-15,6 %
Bidragmidler EU	9 000	19 000	10 000	111,1 %
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler	27 000	33 000	6 000	22,2 %
Sum bidrags- og oppdragsmidler	100 000	106 000	6 000	6,0 %
Sum totalt inntektsbudsjett	481 784	497 781	15 998	3,3 %

1.1 Basisinntekter

Samlet endring i basis fra 2024 utgjør 17,4 mill. kroner.

Basis blir justert som følge av ny finansieringsmodell med til sammen 15,4 mill. kroner. Av dette kommer 15,7 mill. kroner som følge av bortfall av deler av lukket ramme og -0,3 mill. kroner som følge av endringer i åpen ramme. Vi har her kalkulert med at det kun er endringsleddet fra den nye gjennomføringsindikatoren som fordeles til fakultetet, og at resten går inn i basis.

Basis øker med lønns- og priskompensasjon (LPK) på 6,1 mill. kroner, og kuttes med 3,2 mill. kroner gjennom statlige kutt.

Vi merker nå den økonomiske effekten av utfasingen av studieplasser. Vi mottok 20 femårige studieplasser høsten 2020, som nå skal fases ut igjen. Studieplassene ble omgjort til treårige i budsjett for 2023, og er nå ferdig oppbygget. Selve utfasingen vil skje i perioden fra våren 2025 og frem til høsten 2028. For 2025 er det trukket ut 0,815 mill. kroner. I løpet av utfasingsperioden vil basis bli redusert med til sammen 5 mill. kroner.

1.2 Resultatinntekter

Resultatinntekter består av åpen ramme og en forskningsindikator. Forskningsindikatoren er en UiB-basert erstatning for lukket ramme. Resultatinntektene for 2025 er basert på resultater fra 2023 pluss effekten av modellendringen omtalt over.

Åpen ramme

I åpen ramme får vi uttelling for studiepoengproduksjon, doktorgradskandidater og endring i fullføring på normert tid. Samlet endring i åpen ramme utgjør 5,055 mill. kroner. Endringen består av aktivitetsendring med 0,977 mill. kroner, modellendring med 0,308 mill. kroner og LPK med 3,769 mill. kroner.

Redusert studiepoengproduksjon (- 35,5 studiepoengenheter) gir 1,6 mill. kroner lavere uttelling enn i 2024. En positiv endring i antall doktorgradskandidater (+ 5 kandidater) øker åpen ramme med 1,8 mill. kroner, og en positiv endring i fullføring på normert tid (+ 2,22%) bidrar med 0,8 mill. kroner til åpen ramme.

Vår største bekymring er, som i budsjettinnspillet for 2024, den negative utviklingen i opptakstall som med høy grad av sannsynlighet vil føre til lavere studiepoengproduksjon i mange år fremover. Dette vil med full kraft slå inn i budsjettene for 2026 og 2027. Vi kommenterer videre utvikling i resultatinntekter under langtidsbudsjettet.

Forskningsindikator

Den nye forskningsindikatoren skal premiere aktivitet på prestisjefylte prosjekttypen som ERC, annen EU, SFF og SFI/FME/FKB, både på fakultets- og prosjektnivå. Foreløpig vil regnskapsført aktivitet i 2023 være grunnlaget for uttellingen i 2025. I tabellen tar vi kun høyde for den delen av forskningsindikatoren som tilfaller fakultetsnivået. Forskningsindikatoren for 2024 er beregnet på grunnlag av gjennomsnittstall for årene 2020 til 2022 og utgjør 5,465 mill. kroner. Dette beløpet er trukket ut fra lukket ramme for 2024 for å finansiere forskningsindikatoren, resten av lukket ramme går inn i basis som nevnt over.

Samlet endring i forskningsindikatoren (lukket ramme) utgjør -14,857 mill. kroner. Endringen består av aktivitetsendring med 0,637 mill. kroner, modellendring for lukket ramme med -15,691 mill. kroner og LPK med 0,197 mill. kroner.

Prosjektdelen av forskningsindikatoren vil sannsynligvis virke som den gamle ordningen med toppfinansiering, men med noe lavere satser. Det er likevel uttalt at «gamle» prosjekter ikke skal komme dårligere ut på grunn av ny ordning. Med svært gode resultater på innhenting av store, prestisjefylte prosjekter fra både EU og NFR de siste årene, vil det være svært viktig for HF at dette følges opp videre fra universitetsledelsen.

1.3 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger

Fakultet har et måltall på 61,25 faste rekrutteringsstillinger. I tillegg disponerer fakultetet 18,33 midlertidige rekrutteringsstillinger i 2024. De midlertidige rekrutteringsstillingene er knyttet til UiBs og fakultetets strategiske satsingsområder og utløper etter hvert. Dagens nivå på antall rekrutteringsstillinger er riktig dimensjonert både med hensyn til fakultetets brede fagportefølje, posisjonen som SFF-fakultet med to pågående sentre, og tilhørende forpliktelser i lys av fakultetets egen toppfinansieringordning, samt posisjonering for framtidige prestisjefylte prosjekter. I tråd med fakultetsstrategien er det viktig å opprettholde handlingsrommet til satsingsområdet *Digital humaniora*.

Tabell 2: Rekrutteringsstillinger på GB

Prosjekt 100520 Rekrutteringsstilling HF	Budsjettforslag				
	2024	2025	2026	2027	2028
Måltall i budsjettamme	79,58	79,25	79,25	80,75	80,25
Sum faste rekrutteringsstillinger	61,25	61,25	61,25	61,25	61,25
Sum midlertidige rekrutteringsstillinger	18,33	18,00	18,00	19,50	19,00

Utvikling midlertidige rek.stillinger	Saksnr.	2024	2025	2026	2027	2028
4 åpne stillinger fra høst 2020	19/5702	2,00				
1 fra 2020 Kinasatsning (eget brev)	19/5702	1				
2 nye tiltakspakke 2020 RNB2020	20/4684	1,33				
6 åpne stillinger fra høst 2021	20/4684	6	3			
2 nye fra 2022	20/4311	2,0	2	1		
3 nye fra 2023 (2 til Språksamlingene)	22/2735	3,0	3	3	1,5	
6 nye fra 2024	23/2919	3,0	6	6	6,0	3,0

Ressursbehov i budsjettforslag	Saksnr.	2024	2025	2026	2027	2028
8 nye fra 2025			4	8	8	8
8 nye fra 2027					4	8

Sum rekrutteringsstillinger GB		79,58	79,25	79,25	80,75	80,25
---------------------------------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

For 2025 ber HF om:

8 midlertidige rekrutteringsstillinger med halvårseffekt i 2025, for å følge opp UiB strategiens mål om å ta nasjonalt ansvar for å forvalte en stor bredde av fagdisipliner og å realisere fakultetets faglige ambisjoner og forskningsmål. Vi viser for øvrig til avsnitt om fakultetets forskningsmål i kapittel 2.1.

Vi ber til sammen om 8 rekrutteringsstillinger for å opprettholde et måltall på 80.

1.4 Øremerkede midler annet

Tabell 3: Øremerkede midler annet

Delprosjekt / tiltak	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Endring	Endring i %
100391100 Studiesentre Tyskland/England, HF	12 923 000	13 238 425	315 425	2,4 %
100494100 Klyngefasilitering, HF	1 099 000	1 125 824	26 824	2,4 %
Kompensasjon redesign lektorutdanning	1 000 000	1 024 408	24 408	2,4 %
104689100 Rammeoverføring HK-dir 2024, HF	650 000	665 860	15 860	2,4 %
	15 672 000	16 054 518	382 518	2,4 %

Øremerkede midler annet gjelder tiltak og inngåtte avtaler som skal videreføres. Behov for nye tildelinger blir omtalt under punkt 2.1. Beløpene for 2025 er økt med LPK på 3,6 % og redusert med statlige kutt på 1,16 %.

Studiesentre Tyskland/England, HF. Disse midlene kommer årlig øremerket fra KD og finansierer to studiesentre. Mesteparten av bevilgningen disponeres til Det norske studiesenteret i Storbritannia til finansiering av daglig leder og styreleder samt undervisningssamarbeid med Universitetet i York (UoY). Senteret har hatt en stabilt høy aktivitet. Kostnadsnivået påvirkes av valutakursen. Det arbeides med å fornye avtalen og etablere et tettere og utvidet institusjonelt samarbeid mellom UiB og UoY.

Studiesenteret i Kiel har dreiet virksomheten til også å inkludere utvikling av forskningssamarbeid og får en fast bevilgning i kroner som ikke påvirkes av utviklingen i valutakursen. En 5-årig avtale med partneren i Tyskland ble inngått i 2022.

Klyngefasilitering, HF. Vi legger til grunn en permanent finansiering i størrelsesorden 1 millioner + LPK for 2025 og fremover. HF vil ikke kunne fasilitere Middelalderklyngen uten denne støtten. Denne bevilgningen går til å dekke funksjonene og lønnen til koordinatoren for klyngen. Areal, driftsmidler og administrativ støtte finansieres av fakultetet.

Kompensasjon for redesign lektorutdanning. Disse midlene er tildelt over fire år (2024-2027) og dekker deler av ekstrakostnader i forbindelse med implementering av en redesignet lektorutdanning.

Rammeoverføring HK-dir, HF. Dette gjelder deltakelse i Charm, der SVT er tildelt 1,95 mill. kroner over tre år (2024-2026) for frikjøp av en 50 % stillingsressurs.

Andre øremerkede prosjekter ved fakultetet (UiB-interne inntekter)

Det humanistiske fakultet har ansvar for examen philosophicum (ex.phil) og norskkursene som finansieres utenom den ordinære budsjettildelingen til fakultetet.

Examen philosophicum er et obligatorisk studietilbud til alle studenter ved UiB, tradisjonelt i første semester. Ex.phil. har de siste årene blitt grundig gjennomgått med vekt på læringsdesign, blant annet med støtte fra DIKU.

Studiepoenginntekter for ex.phil.-emnene som HF er ansvarlig for tilfaller de respektive fakultetene hvor emnene inngår i studietilbudet. Siden 2012 har alle fakultetene finansiert ex.phil. ved bruk av disse studiepoenginntekt samt generelle inntekter (studieplasser/basisfinansiering). Kostnadene blir fordelt på antallet kurs bestilt av fakultetene. Totalkostnad for 2025 ventes å bli om lag 31,8 mill. kroner. Flere fakulteter har lagt om løpet på sine studieprogrammer, noe som har medført endring i plassering av ex.phil. i studieløpet. Dette har medført inntektstap og underskudd for HF, som må hentes inn igjen over flere år, og forventes å være nedbetalt i løpet av 2026.

Det viktig å være klar over at undervisningsstaben på ex.phil. stort sett består av fast ansatte som i årsverk er tilpasset dagens modell og erfaringsmessige behov for kurs. Det er pr. i dag HF som bærer den økonomiske risikoen dersom ex. phil. flyttes i studieløp på måter som reduserer behovet for antall kurs. Dette opplever HF som krevende økonomisk, og risikoreducerende tiltak må drøftes og iverksettes.

Norskkursene er et studietilbud til utenlandske studenter og ansatte samt flykninger og innvandrere. Tilbudet finansieres med bevilgninger fra Studieadministrativ avdeling (for studenter og flykninger) og fra HR-avdelingen (for ansatte). Disse avdelingene «bestiller» norskundervisning av fakultetet. En ny inntektsmodell ble innført i 2017, med en fast og en variabel komponent, og denne fungerer tilfredsstillende supplert med god dialog med SA og HR. Størsteparten av undervisningen blir gitt av faste undervisningsressurser. Totalkostnadene for 2025, før en eventuell kapasitetsutvidelse, ventes å bli om lag 15 mill. kroner.

Regjeringen har nylig fått vedtatt en forskrift med krav om norskopplæring til ansatte i rekrutteringsstillinger som ikke behersker norsk eller et annet skandinavisk språk. Disse skal tilbys norskopplæring innen utløpet av åremålsperioden tilsvarende 15 studiepoeng, noe som vil innebære behov for økt undervisningskapasitet.

HF ber om at faglige og økonomiske konsekvenser i lys av nye forskriftskrav utredes. HF ledelsen bør inkluderes i dette arbeidet. Behov for eventuell kapasitetsøkning på norskkursene må fullfinansieres.

1.5 Instituttinntekter (annuum)

Instituttinntekter beregnes til 4 millioner kr, hvorav 3,3 mill. kr er relatert til etter- og videreutdanning.

1.6 Inntekter som settes av til investeringer og avskrivningsinntekter

Fakultetets investeringer er i hovedsak datautstyr til ansatte. Investeringene er tatt ned ettersom IT-avdelingen har kjøpt inn utstyr, som bare er blitt internfakturert fakultetet, mens aktiveringen ligger på ITA.

1.7 Bidrags- og oppdragsmidler

Se punkt 2.3 for spesifisering av de ulike finansieringskildene i budsjettforslaget.

2. Omtale av planlagt disponering av 2025-budsjettet

2.1 Viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2025

Fakultetets forskningsmål

HF skal stå for langsiktig og internasjonalt toneangivende grunnforskning. Fakultetets strategi peker på tre innsatsområder i perioden frem til 2030: legge til rette for bedre utnytting av forskningstiden, fremme prosjekt- og søknadsarbeid for å øke forskningsaktiviteten (særlig ved søknader til EUs rammeprogrammer), og bli ledende nasjonalt innen digital humaniora og humanistisk forskningsinfrastruktur.

HF's handlingsplan for UiB FRAM

Vår viktigste forskningsressurs er forskningstiden til våre vitenskapelige ansatte. Fakultetet har derfor vedtatt en egen handlingsplan, *UiB FRAM-HF* for perioden 2023-2026 som beskriver tiltak for å imøtekomme de ulike anbefalingene. God utnyttelse av forskningstiden blir enda viktigere når fakultetets økonomiske rammer blir mer krevende. Dette er særlig fordi nye inntekter til fakultetet i hovedsak må skaffes gjennom arbeid med undervisning og studietilbudet.

Fakultetet vil fortsette arbeidet med å styrke forskergruppene som faglig arena. Tre av fire av institutter har gjennomgått og revidert sine forskergrupper i de siste to årene. Et slikt fokus er ikke minst viktig fordi fakultetet skal forberede seg på en ny evaluering i regi av Forskningsrådet (HUMEVAL II). Forskningsledelse og forskningslederroller vil få særlig fokus i de neste årene.

HF slutfører sin treårige *forskergruppesatsing* med finansiering til særlig lovende forskergrupper med konkrete prosjekt- og søknadsplaner i perioden. En slik finansieringsordning kan neppe videreføres utover 2025 gitt de nye økonomiske rammene. Det innebærer at grunnenhetene må prioritere egne ressurser til lokal oppfølging i tiden framover.

Sentre for fremragende forskning

Fakultetet har lyktes med sitt strategiske arbeid for posisjonering og gode søknader til Forskningsrådets utlysninger for *Senter for fremragende forskning* (SFF). Fakultetet er nå vertskap for sitt tredje senter: *Centre for Digital Narratives*, som startet opp høsten 2023. Fakultetet har allerede prioritert støtte til SFF-initiativer i budsjettet for 2024. I 2025 trenger fakultetet handlingsrom til videre posisjonering og særlig viktig er **tildeling av rekrutteringsstillinger til initiativene**.

Senter for norsk fagspråk

Regjeringen lanserte i 2023 en ny handlingsplan for norsk fagspråk i academia. Som oppfølging har Forskningsrådet lyst ut en senterbevilgning på inntil 120 millioner kroner over 5 + 3 år. UiBs og fakultetets strategier peker på norsk fagspråk som et nasjonalt ansvar institusjonen skal ta. I UiBs vedtatte strategi heter det blant annet at «vi skal ha en tydelig rolle i utviklingen av norsk fagspråk og terminologi». Gjennom innsatsen i Språksamlingene, Termportalen, CLARINO og det forskningssterke fagmiljøet i nordisk, er fakultetet en opplagt kandidat til å motta en slik senterbevilgning.

Fakultetet vil ved en tildeling gå inn med en egenfinansiert administrativ koordinatorstilling. Siden et senter innebærer betydelige egenandeler som ikke kan dekkes inn i prosjektøkonomien er det avgjørende at senteret også mottar toppfinansiering fra UiB sentralt, tilsvarende ordningen for SFF'er i den nye inntektsfordelingsmodellen. Alternativt ber fakultetet om en øremerket tildeling knyttet til UiBs strategiske ansvar for norsk fagspråk. I tillegg vil det være behov for **to rekrutteringsstillinger**.

Fakultetet vil også gjøre oppmerksom på at et eventuelt senter for norsk fagspråk vil nyttiggjøre seg UiBs eksisterende leksikografiske kompetanse og infrastrukturene utviklet i Språksamlingene. Ordboksprosjektene som fakultetet har nasjonalt ansvar for, finansieres i dag via årlige tildelinger over statsbudsjettet (etter søknad til Kulturdepartementet). Dersom tildelingene til disse prosjektene ikke skulle bli videreført, vil senteret fortsatt være avhengig av kompetansen.

Fakultetet ber om at UiB sentralt bidrar med en økonomisk garanti for å opprettholde den strategisk viktige leksiografiske kompetansen, dersom tildelingene fra KUD skulle opphøre.

Et senter for norsk fagspråk vil være svært viktig for å sikre og videreutvikle det nasjonale ansvaret UiB har tatt for norsk språk. Det er svært viktig for HF at UiB sentralt stiller seg aktivt bak initiativet med ressursmessige og risikoreduserende tiltak.

Fakultetet ber om at et eventuelt Senter for norsk språk vil inngå i toppfinansieringsmodellen på lik linje som en SFF, eventuelt at det gis en øremerket strategisk tildeling.

Digitala humaniora og humanistisk infrastruktur

I fakultetets strategi er *digitala humaniora* trukket frem som et prioritert område. Fakultetet har et solidt utgangspunkt for å skape og videreutvikle digitala humaniora med blant annet det nye SFF- *Senter for digitale fortellinger* og ERC-prosjektet *NONMANUAL* innen tegnspråk. 2024 markerer også starten på vår nyeste ERC AdG: *AI Stories*, og TMF Starting Grant innen digital kultur og kulturforskning.

De humanistiske fagene er avhengige av – og utvikler – moderne forskningsinfrastruktur, og høsten 2024 vedtar fakultetet en ny handlingsplan for forskningsinfrastruktur. Fysiske infrastrukturer som arkiver og samlinger har tradisjonelt vært et kjernemateriale i humaniora. I dag gjør digitale infrastrukturer det mulig å bruke arkivene og samlingene på nye måter. Det skjer ikke minst gjennom bruk og videreutvikling av teknologi for maskinlært transkribering, oversettelse og annotering. Denne delen av digitala humaniora har overføringsverdi til hele FOU-sektoren, og er et verktøy som nettopp springer ut av humanistisk infrastruktur. Gjennom Språksamlingene og fakultetet sine to nasjonale infrastrukturfasiliteter *CLARINO* og *SAMLA*, er HF, i tett samarbeid med Universitetsbiblioteket, nasjonalt ledende på humanistisk infrastruktur. HF's forskningsinfrastruktur er særlig viktig for UiB's mål om å ta ansvar for utviklingen av norsk fagspråk og terminologi, samt fakultetets rolle i Språksamlingene generelt. I 2024 er det forventet svar på søknad til Forskningsrådets INFRASTRUKTUR-utlysning om en utvidelse av den nasjonale forskningsinfrastrukturen *SAMLA*, et digitalt tradisjonsarkiv.

For å kunne realisere ambisjonen i handlingsplan for forskningsinfrastruktur og forskningsambisjoner innen digitala humaniora ber fakultetet om 4 rekrutteringsstillinger for å styrke digitala humaniora innenfor fagområder som hittil i liten grad har vært involvert i satsingen.

UiB FRAM identifiserer forskningsinfrastruktur som en viktig ramme for forskningskvalitet. Behov for investeringer til nytt utstyr, oppgraderinger av eksisterende infrastruktur og støtte til driftskostnader krever kontinuerlig fokus i fagmiljøene. Inntekter og inntektpotensiale ved leiestedene når ikke et tilstrekkelig nivå, og ved de større infrastrukturene har fakultetet langt større kostnader enn inntekter. Den nasjonale forskningsinfrastrukturen *CLARINO* inngår som node i den europeiske infrastrukturen *ESFRI- CLARIN* og en stor del av kontingenten for dette vil måtte dekkes av fakultetet.

Vi søker om årlig støtte til ERIC-medlemskontingent og driftsstøtte på totalt 0,5 millioner.

EUs rammeprogram

I 2024 har fakultetet lyktes med å nå ambisjonen om tilslag på ERC Advanced Grant, med tildeling til Jill Rettberg i digital kultur. Fakultetet har lyktes med sitt strategiske og målrettede arbeid for å hevde seg i konkurransen om ERC-midler, men har som målsetting å videre øke søknads- og tildelingstall.

Fakultetet har tidligere vært i toppsjiktet for tilslag på *Marie Skłodowska Curie Action* program (MSCA). I lys av pandemien og utfordringer knyttet til mobilitet generelt, samt usikkerhet knyttet til økonomisk gevinst, opplevde fakultetet en reell nedgang i mobilisering og søknadstall til MSCA. Fakultetet

oppretholder gode søkertall høsten 2024. Tilslag på MSCA forblir et viktig virkemiddel for å styrke våre faglig ambisiøse forskningsmiljøer ytterligere.

Rekrutteringsstillinger

Fakultetets mange fagmiljøer er avhengige av tilgang til rekrutteringsstillinger for å danne rekrutteringsgrunnlag og sikre faglig fornyelse. Dette er særlig avgjørende for fagmiljøer som i utgangspunktet består av et mindre antall ansatte, og hvor læring- og forskningsmiljø er spesielt sårbare.

Videreføring av fakultetets vellykkede praksis med å allokere rekrutteringsstillinger til posisjonering og styrking av prestisjefylte prosjekter, som SFF, ERC, mm. vil være avgjørende for å nå fakultetets forskningsambisjoner. Fakultetet fikk tilslag på ERC AdG våren 2024, og har ytterligere to ERC-finalister.

For å nå fakultetets forskningsmål må handlingsrommet opprettholdes og videreføres. Vi søker om:

- **2 rekrutteringsstillinger til Senter for norsk fagspråk.**
- **2 rekrutteringsstillinger til nye SFF initiativer.**
- **4 rekrutteringsstillinger til digitala humaniora og nasjonal infrastruktur.**

Fakultetets utdanningssatsinger

Studieporteføljeprojekt

HF representerer et vidt spekter av fag og studieprogrammer, og har en spesiell rolle i å ivareta og videreutvikle UiBs status som et klassisk breddeuniversitet. HF har en rekke små og mellomstore studieprogrammer med lav rekruttering, noe som gjør det krevende å oppfylle mål om økonomisk bærekraft på studiesiden. Høsten 2022 initierte fakultetsstyret ved HF et studieporteføljeprojekt, med mål om å legge til rette for et studietilbud som bedre ivaretar økonomisk bærekraft, som er mer attraktivt for potensielle søkere, som bedre utnytter den faglige bredden i programporteføljen og som sikrer studiekvalitet. Arbeidsgruppen for prosjektet har vært ledet av visedekan for utdanning og har bestått av instituttledere, undervisningskoordinatorer, studentrepresentanter og studieadministrativt ansatte. Det har også vært knyttet en ekstern referansegruppe til prosjektet, satt sammen av ulike interessenter i arbeids- og samfunnsliv.

Arbeidsgruppen anbefaler blant annet følgende:

- en noe modifisert modell for BA-utdanningene ved fakultetet. Dette skal tjene til å gjøre fakultetets BA-utdanninger mer helhetlige ved å utnytte forholdet mellom spesialisering og faglig bredde på en bedre måte.
- et system med valgfrie emnepakker som del av studentenes frie studiepoeng. Dette er kombinert med et krav om at alle programstudentene må ta minst 30 stp. utenfor egen spesialisering. Dette er foreslått etter at studentene gjennom flere år har etterlyst klarere kriterier for hvordan de bør bruke frie studiepoeng i gradene sine.
- alle BA-programmer ved fakultetet skal inneholde minst ett fellesemne, som skal inngå i to eller flere spesialiseringer. Dette skal tjene til ressursbesparelse ved å redusere emneporteføljen og ved å bruke undervisningsressurser på tvers av programmer. Dette vil også tjene til å styrke det tverrfaglige innslaget i studieporteføljen.
- å erstatte det gamle ex.fac.-emnet Akademisk skriving med et nytt obligatorisk innføringsemne som tematiserer generiske humanistiske ferdigheter som lesing og skriving i lys av KI og digital kompetanse.
- å utvide mentorordningen til å omfatte hele første studieår og å etablere et mer helhetlig onboardingsopplegg for nye studenter.

- å jobbe aktivt med å ansvarliggjøre de enkelte studieprogramstyrene i arbeidet med å styrke gjennomføringen og motvirke frafall.

Fakultetet vil starte implementeringen av studieporteføljeprojektet fra høsten 2025. Det nye førstesemesteremnet, et mer helhetlig onboardingsopplegg og arbeidet for å styrke gjennomføringen vil kunne ha umiddelbar effekt. Implementeringen av de andre tiltakene i studieporteføljeprojektet vil starte fra 2026. Effekten av emnepakker og fellesemner vil derfor være mer langsiktig.

PPE - Nytt bachelorprogram i filosofi, politikk og økonomi (FPØ)

Fakultetet arbeider med å etablere et PPE-program (filosofi, politikk og økonomi) på BA-nivå i lag med SV-fakultetet. Dette er en del av oppfølgingen av Stortingsmeldingen om Humaniora fra 2017. Initiativet har også mottatt prosjektstøtte fra Humaniorastrategien. I tillegg har HF knyttet en av sine strategiske rekrutteringsstillinger til det relevante fagmiljøet. PPE-initiativet har vært prioritert ved utlysning og ansettelse i vitenskapelig stilling ved fakultetet. En arbeidsgruppe med representanter fra de involverte fakultetene har levert en rapport som skisserer ulike modeller for et slikt program.

De involverte instituttene på HF og SV er innstilte på å ha klart et opplegg for et nytt program som kan lyses ut høsten 2026.

Fakultetet forutsetter at PPE vil komme inn under den nye økonomiske støtteordningen for tverrfakultære studieprogrammer som er vedtatt som del av ny inntekstfordelingsmodell ved UiB.

Lektorutdanning

HF er UiBs ledende lektorutdanningsfakultet. Fakultetet har tre lektorutdanningsprogrammer med i alt syv fagretninger. Lektorutdanningen ved UiB har vært gjennom en redesignprosess, og HFs lektorprogrammer er restrukturert i tråd med vedtatt modell for lektorutdanningene ved HF og SV. Ny modell blir implementert fra høsten 2024. Dette rammer også inn arbeidet for å videreutvikle HFs studieprogramportefølje. Mangfoldet i HFs lektorutdanning gjør at redesignprosessen og implementeringen har vært krevende for fakultetet, der mange ulike hensyn må veies mot hverandre. En hovedutfordring er å samstemme lektorutdanningene med de tilsvarende disiplinfaglige programmene. Overgangen til ny modell innebærer, i perioden 2024-27 betydelige transaksjonskostnader, siden ulike studentkull da vil følge ulike modeller i en fireårsperiode. Dette vil kreve dublering av undervisning og betydelig faglig og administrativ kapasitet.

Fakultetet forutsetter at vedtatt bevilgning for perioden 2024-2027 i forbindelse med implementering av ny modell for lektorutdanningen opprettholdes.

Studentrekruttering

Siden 2022 har søknaden til humanistiske studieprogrammer – med noen få unntak – gått kraftig ned både ved UiB og nasjonalt. Dette representerer betydelige faglige og økonomiske utfordringer for fakultetet. I 2023 og 2024 har fakultet gjennomført rekrutteringskampanjer i lag med Kommunikasjonsavdelingen (KA) og kommunikasjonsbyrået Try. Kampanjene har hatt en delt finansiering mellom UiBs humaniorastrategi og egenfinansiering. Fakultetet har også lagt ned et betydelig arbeid med oppgradering av emne- og programnettsider.

Kampanjene har gitt oss noen sentrale innsikter: Studieporteføljen ved HF representerer generiske ferdigheter med stor samfunns- og arbeidsrelevans. Men oppbyggingen av studieporteføljen gjør det svært krevende å kommunisere dette eksternt – til studenter og arbeidsgivere. Dette har også vært en av tilbakemeldingene fra den eksterne referansegruppen for studieporteføljeprojektet. Et sentralt mål for studieporteføljeprojektet, er å tydeliggjøre helheten i BA-utdanningene våre og å videreutvikle studieporteføljen på en måte som synliggjør arbeidsrelevansen og de generiske ferdighetene som humanistiske studieprogrammer representerer. Vi tror at dette vil styrke rekrutteringen, og i større grad motivere studentene til å gjennomføre utdanningene våre. På samme tid er det sentralt å se rekrutteringsarbeidet i sammenheng med onboardingen av studenter (jf. avsnitt om studieporteføljeprojektet)

HF vil kunne gjenbruke en del av materialet fra de tidligere rekrutteringskampanjene det neste året. Men vi er helt avhengige av at KA prioriterer å støtte HF i dette arbeidet, f.eks. i arbeidet for å synliggjøre fakultetet og studieprogrammene i sosiale medier. Den lavere rekrutteringen til HF betyr trolig at gevinstpotensialet av dette er svært stort og større enn hos programmer det allerede er lang venteliste til.

HF mener at det nye opplegget for førstesemester (jf. ovenfor) vil ha et betydelig potensiale i forhold til både rekruttere og beholde studentene. Fakultetet har også etablert et samarbeid med Amalie Skram vgs., og dette representerer en stor mulighet i rekrutteringsarbeidet. Etter hvert vil de mer langsiktige effektene av studieporteføljeprojektet også kunne gi utslag i rekrutteringen til HFs studieprogrammer.

HF ber om at KA prioriterer å synliggjøre humanistiske fag i sine studentrekrutteringskampanjer, i dialog med HFs fakultetsledelse.

Studiekvalitet

Rapportene fra fakultetets studiekvalitetskomité dokumenterer at det blir arbeidet godt med studiekvalitet ved HF. Studiekvalitetskomiteens rapport avdekker imidlertid også denne gangen at flere av studieprogrammene har så få studenter at det svekker læringsmiljøet, og at dette går utover studiekvaliteten i programmet. Omvendt har flere av de store programmene utfordringer knyttet til oppfølging av studentene. Studiekvalitetskomiteens rapporter har vært en premiss for det pågående utviklingsarbeidet med fakultetets studieportefølge. Studieprogrammene må organiseres slik at de legger grunnlag for best mulig studiekvalitet ved fakultetet. Et viktig innslag i dette er å skape mer robuste miljøer knyttet til studieprogrammene, som ved å etablere fellesemner som inngår i flere programmer. Dette vil være en viktig premiss i den langsiktige studieporteføljestyringen ved HF.

Det kommende arbeidsåret vil det være sentralt å implementere det nye studiekvalitetssystemet som er vedtatt av Universitetsstyret. HF ser verdien i en forenkling av systemet, på samme tid som det vil være svært viktig å videreføre det gode arbeidet med studiekvalitet som er etablert over de siste årene.

HF ber om en særlig støtte fra læringslabben knyttet til design av fellesemner og emnepakker for alle BA-studieprogrammer ved HF.

Gjennomføring og frafallsproblematikk

HF har store utfordringer med frafall og lav gjennomføring i studiene. HF innførte mentorordning for førsteårsstudentene på BA-programmene i 2020. Ordningen er et sentralt innslag i studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet, og særlig for å motvirke frafall og styrke gjennomføring. Fakultetet tar sikte på å utvide den til hele det første studieåret (jf. ovenfor). I det kommende arbeidsåret vil fakultetet også arbeide tett opp mot fagmiljøene for å bevisstgjøre dem og for å innhente mer kunnskap om mekanismer knyttet til frafall og gjennomføring. Gjennom studieporteføljeprojektet er det hentet inn en omfattende

dokumentasjon som viser at frafallsproblematikken er svært sammensatt, og at medisinen for å motvirke frafall kan være ulik på ulike programmer.

Implementering av tiltakene i studieporteføljeprojektet vil være svært viktig som et tiltak. Arbeidet for å styrke helhet og læringsdesign i BA-gradene er essensielt i så måte. Beklageligvis er det færre muligheter for ekstern finansiering av dette arbeidet, bl.a. ved bortfallet av SFU-ordningen.

Fakultetet ber derfor om særskilt støtte fra UiBs læringslab i det videre arbeidet med å skape helhet og sammenheng i studieprogramporteføljen.

For HF er en oppgradering og videreutvikling av areal en også viktig faktor for å bedre studenttrivsel og læringsmiljø. (Se punkt 2.2 nedenfor).

[Andre viktige saker på studiesiden](#)

Digital kunnskap/UiB AI

HF er vertskap for to av de digitale innføringsemnene ved UiB (DIGI100 og DIGI101). Emnene er svært populære. Innføringsemnene gir ikke studiepoeng, men representerer administrative kostnader for FoF og fakultetet.

Flere forskere ved HF har en betydelig kompetanse på kunstig intelligens, og fakultet vil utarbeide en handlingsplan for hvordan vi kan håndtere utfordringer knyttet til særlig ChatGPT i undervisning og vurdering. Det er et mål for fakultetet å i større grad inkludere kunnskap om digitale ferdigheter i fakultetets utdanninger. Dette vil være en av premissene for det pågående arbeidet med studieprogramporteføljen ved fakultetet. Av særlig betydning er det nye obligatoriske fellesemnet som planlegges for første semester (jf. ovenfor).

Bærekraft

Masteren i bærekraft ved SVT er en spydspiss i UiBs bærekraftsatsning. Det første kullet av studenter ble tatt opp høsten 2021, og ble uteksaminert våren 2023. Programmets eksterne fagfelle leverte rapport for 2023, med fokus på den omfattende praksisordningen i programmet. Videre evalueringer vil ta for seg samarbeidet mellom programmets involverte fagmiljø. Alt tyder på at studiekvaliteten i programmet holder et høyt nivå, noe som bl.a. gir seg utslag i svært gode gjennomføringstall.

Charm-EU

Utdanningsamarbeid er en sentral del av den faglige aktiviteten i den nye Charm-EU alliansen som UiB nå er del av. HF er bedt om å ta et faglig og administrativt koordineringsansvar for UiB deltakelse i alliansen sin felles mastergrad.

HF har sagt seg villige til å ta på seg koordineringsansvaret for UiB sin deltakelse i fellesgraden Master in Global Challenges for Sustainability under forutsetning av fullfinansiering. HF har så langt bidratt med faglig kapasitet fra ansatte ved SVT og fra høsten 2024 vil vi også bidra med å stille en administrativ koordinatørstilling til disposisjon i to år mot fullfinansiering.

EVU

HF's programportefølje har et betydelig innslag av EVU-tilbud, noe som følger av fakultetets posisjon som et sentralt lektorutdanningsfakultet ved UiB. EVU vil fortsatt være viktig for fakultetet. Det siste arbeidsåret har det kommet politiske signaler om at eksisterende tilskuddsordninger på EVU-feltet skal utfases. Dette stiller HF overfor nye utfordringer. Som et ledd i oppfølgingen av

studieporteføljeprojektet vil fakultetet utarbeide en strategi for hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for det videre EVU-arbeidet ved fakultetet, i lys av nye tilskuddsordninger. Eksisterende tilbud skal gjennomgås med tanke på lønnsomhet i tråd med UiBs nye økonomimodeller for EVU. Videre skal det meisles ut en strategi for hvordan fakultetet kan bygge ut EVU-porteføljen i lys av nye bestemmelser om egenbetaling og politiske signaler om tilskuddsordninger knyttet til etter- og videreutdanning. I dette arbeidet vil fakultetet konsultere sentrale enheter på UiB, som lektorsenteret og UiB Videre.

HF vil høsten 2024 gjennomgå eksisterende EVU portefølje med tanke på lønnsomhet og lage en fakultær EVU-strategi. HF ønsker å gjøre dette i dialog med og med støtte fra sentrale enheter ved UiB som lektorsenteret og UiB videre.

2.2 Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål (øremerkede avsetninger)

2.2.1 Bygg og areal

Masterplan for areal

Det humanistiske fakultet har i en årrekke vært det fakultetet som har hatt flest studenter og samtidig hatt de dårligste lokalene både til studenter og ansatte. Vi mener at både lave opptakstall og svak gjennomføring må sees i sammenheng med utdaterte lokaler. Areal situasjonen gjør det vanskelig for oss å tilby et godt læringsmiljø og en attraktiv studiehverdag for potensielle og eksisterende studenter. Moderne arealer er avgjørende for å kunne bedre markedsføre våre studieprogrammer og legge til rette for studentaktiv læring og studentenes faglig-sosiale trivsel.

Masterplan for areal ved UiB er nylig vedtatt og er gjeldende for perioden frem til 2030. Masterplanen løfter frem både et nytt HF-bygg på garasjetomten i Dokkeveien og en totalrenovering av Sydneshaugen skole som viktige strategiske arealsatsinger for UiB. Sammen med Humaniorabiblioteket vil dette utgjøre et nytt studentattraktivt HF-kvartal.

Nye og moderne lokaler vil ikke bare legge til rette for bedre samhandling på tvers av organisasjonen og fagfelt gjennom samlokalisering, men også bidra til arealeffektivisering og redusere klimaavtrykk.

Reguleringsarbeidet for prosjektet er i full gang og vi ser frem til videre samarbeid om prosjektering.

HF ber om at UiB setter av nødvendige prosjektrressurser sentralt til koordinering og fasilitering av brukerprosesser og videre prosjektering for nytt HF-kvartal som oppfølging av vedtatt masterplan for areal ved UiB.

Oppgradering av Sydneshaugen skole - delprosjekt

I tillegg til å holde framdrift i arbeidet med HF-kvartalet, er det også et presserende behov for kortsiktige tiltak. Vi har tidligere identifisert et særlig behov for lokaler som fremmer studentenes trivsel og støtter studentaktive læringsformer. Vi fikk i 2023 t økonomisk lovnad om oppgradering av en fløy i 1. etasje på Sydneshaugen skole. Prosjektet er satt i gang, men noe forsinket på grunn av uforutsette bygningstekniske utfordringer.

Vi understreker at realiseringen av dette prosjektet er svært viktig for å synliggjøre at studentarealene våre er prioritert av UiB. Våre studenters arbeidsforhold og trivsel er for viktig til at de kan vente til en eventuell realisering av et nytt HF-kvartal til slutten av dette tiåret.

Vi minner om lovnader om økonomisk støtte til å gjennomføre dette prosjektet, eventuelt med en utvidet kostnadsramme ved behov, for å realisere og holde framdrift i prosjektet.

Fakultetet ber om at UiB sentralt setter av nødvendig finansiering for oppgradering av fløy på Sydneshaugen skole i 2024/2025.

Arealbehov SFF – Center for Digital Narratives (CDN)

Vårt nyeste senter for fremragende forskning, *Centre for Digital Narratives*, har i 2024 overtatt store deler av Langes gate 1-3 som planlagt, med unntak av noen kontorer i byggets første etasje.

Senteret har – i tråd med signaler fra budsjettinnspill 2024 – fått tilleggsprosjekter og affilierte forskere slik at arealkapasiteten er sprengt. For å kunne oppfylle Forskningsrådets krav om samlokalisering og legge best mulig til rette for forskningsmiljøet bør fakultetet overta de resterende kontorarealer i første etasje.

Vi ber om at fakultetet har første prioritet på disponeringer av samlet areal i Langes gt 1-3.

Byggteknisk gjennomgang av HF-bygg

Bygningsmassen til HF består i stor grad av gamle bygg som bærer preg av manglende vedlikehold, til dels utdaterte tekniske innretninger og slitte overflater. I årets innspill fra enhetene til fakultetets budsjettarbeid blir dette tydelig adressert, særlig når det gjelder HF-bygget. I 2024 har HF, i samarbeid med EiA, satt i gang en rekke egenfinansierte møblerings- og mindre ombyggingsprosjekt. I den forbindelse ble det gjort urovekkende funn som bør følges opp med en byggteknisk gjennomgang for å vurdere byggets tekniske tilstand, gjerne med ekstern konsulent.

HF mener det er påkrevd med en full byggteknisk gjennomgang av HF-bygget i 2025.

Øvrige arealinnspill

For øvrige bygningsmessige tiltak og investeringer vises det til innspill til Eiendomsavdelingen. Fakultetet vil særlig trekke fram behovet for et attraktivt læringsmiljø og tiltak knyttet til det fysiske arbeidsmiljøet for både studenter og ansatte, som inkluderer så vel kontor- som undervisningsarealer

Fakultetet ber om at innmeldte arealbehov prioriteres i tråd med tilbakemeldingen til EiA sendt i eget brev.

2.2.2 Ny inntektsfordelingsmodell ved UiB

Universitetsstyret vedtok i juni 2024 prinsippene for en ny inntektsfordelingsmodell for UiB. Det er signalisert at videre operasjonalisering vil behandles i universitetsstyremøtene i september og oktober, og modellen vil være gjeldende fra budsjettåret 2025.

Den nye modellen beskriver viktige fordelingsmekanismer og insentivstrukturer for faglig aktivitet ved UiB. HF er positive til at den nasjonale modellen suppleres med forskningsindikatorer og at både faglig bredde og strategiske føringer legger til grunn for fordeling av rekrutteringsstillinger. Vi synes også at det er positivt at det kommer på plass en småfagsordning og støtteordning for nye tverrfakultære studieprogrammer.

Småfagsordning

UiB har slått fast i sin strategi frem mot 2030 å befeste identiteten og posisjonen som et internasjonalt, forskningsintensivt breddeuniversitet.

Universitetsstyret vedtok våren 2024 at den nye økonomimodellen skulle sikre den faglige bredden ved UiB ved å gi økonomisk støtte til små fag. Inntektsfordelingsutvalget har i sitt arbeid etablert to kriterier som begge må være innfridd for å kunne defineres som fag i denne sammenheng: i) det må være et disiplin-fag, og ii) det må tilbys studieprogram innenfor denne disiplinen. Vedtaket i styret tilsier at småfagsordningen skal gjelde fag med fire eller færre ansatte, med BA-program og tydelig utdanningsløp for MA og ph.d.

HF har etter denne definisjonen de aller fleste småfagene ved UiB. Det er imidlertid ikke helt avklart hvilke av fagene som vil kvalifisere, gitt at studietilbudet hos disse fagene varierer. Enkelte små fag tilbyr egne BA-program, men ikke MA-program. Andre små fag tilbyr ikke egne BA-program, men egne MA-program. Andre små fag tilbyr i tillegg egne, integrerte lektorprogram.

Et avgjørende spørsmål er hvilket omfang en slik småfagsordning skal ha. Dersom ordningen er av begrenset størrelse, vil prinsippet om minimumsbemanning på tre bety at HF vil måtte øke bemanningen på fag som faller inn under definisjonen, men samtidig kutte andre steder. Det vil både kunne innebære å redusere bemanningen på enkelte fag ned til minimumstallet tre, og å måtte foreta kutt i staben i fagfelt som i praksis bidrar til å subsidiere fag som ikke er regningsvarende i seg selv. Fakultetet vil understreke at det er viktig å unngå en uheldig situasjon der opprettholdelse av små fag blir satt opp mot kutt i fag som innfrir kriteriene for bemanningsplanen som fakultetsstyret har vedtatt. Langtidsbudsjettet for HF (se nedenfor) kan gi indikasjoner på hvor stor en småfagsordning bør være. Det er viktig å understreke at selv med en støtte til små fag vil HF trolig måtte redusere fastlønnsbudsjettet de nærmeste årene.

Et videre spørsmål er startpunkt og innfasingsperiode for ordningen. Det er sammenheng mellom innfasingsperioden, ordningens størrelse og betingelsene som knyttes til en slik ordning. Desto raskere en slik ordning blir innfaset, desto mindre blir akkumulert gjeld for fakultetet og desto mindre blir behovet for ytterligere kutt. Desto større ordningen er, desto mindre blir eventuelle utilsiktede, potensielt problematiske effekter av en minimumsbemanning på tre. Det store handlingsrommet for naturlige, forventede avganger lå i bemanningsplanene som strakk seg til og med 2025. I femårsperioden mellom 2026 og 2030 kjenner vi kun til avganger tilsvarende 11,5 årsverk. Det betyr at handlingsrommet for å ta ned lønnskostnadene gjennom naturlige avganger er begrenset. Desto lengre innfasingsperioden for en småfagsordning vil være, desto større blir også driftsunderskudd pr. år som akkumuleres med tilsvarende behov for kutt.

HF ber UiB ledelsen om at småfagsordningen får en substansiell størrelse og med størst mulig budsjetteffekt fra 2025.

Rekrutteringsstillinger

Fakultetet forvalter en bred fagportefølje med mange små fag og stabil, men liten, bemanning. Dagens nivå på 80 rekrutteringsstillinger sikrer fakultetets handlingsrom og er med på å opprettholde faglig dynamikk og rekrutteringsgrunnlag i HFs mange små forskningsmiljøer. Dagens nivå sikrer også balansegangen mellom betydelige øremerkede og prosjektforsterkende forpliktelser i form av rekrutteringsstillinger og behov for rekrutteringsstillinger for hele bredden i HF-fagene.

Forskningsinsentiver ved UiB

I forbindelse med den vedtatte inntektsfordelingsmodellen ved UiB, foreslås det at deler av den forhenværende tildelingen i lukket ramme og UiBs toppfinansieringsordning slås sammen i en ny insentivmodell for forskning. Tidligere toppfinansiering til SFF-, EU-, og ERC-prosjekter o.l. har blitt tildelt prosjekteier. I forbindelse med innføring av en ny ordning, har det blitt problematisert om det er prosjekteier eller den som har aktiviteten (kostnadene) som bør motta forskningsinsentivene. Det er et premiss i ordningen at pågående prosjekter ikke skal bli skadelidende ved ny ordning, samtidig som det er ønske om forenkling av fordelings- og utbetalingsprosessene. Ett argument for at toppfinansieringen deles ut til alle med kostnader, er at det kan øke motivasjonen for å være med i samarbeidsprosjekter. For koordinator /prosjekteier kan det imidlertid bli utfordrende å hente inn igjen slik toppfinansiering for å bruke den til felles beste, for eksempel til større arealoppgraderinger for samlokalisering, økte administrative kostnader for gjennomføring av prosjektet, mulige lønnsforpliktelser ved prosjektslutt, samt også andre faglige valg for å støtte prosjektet (noe som godt kan foregå hos samarbeidende enheter internt på UiB).

Behovet for forutsigbarhet rundt økonomi gjelder særlig prosjekter der det kreves større investeringer i starten som ikke kan dekkes av prosjektbevillingen. Det vil i mange tilfeller være urimelig å dele ut toppfinansieringen til alle enheter med prosjektaktivitet, fordi det er koordinator som har den tyngste jobben og de største kostnadene som ikke kan kompenseres av eksterne midler. Interne partnere blir da uforholdsmessig godt belønnet for en mindre deltakende rolle.

Ny økonomi- og ressursfordelingsmodell ved HF

Fakultetsstyret satte i februar 2024 ned et arbeidsutvalg til å jobbe frem en ny økonomi- og ressursfordelingsmodell for HF, med utgangspunkt i erfaringer med eksisterende modell, ny nasjonal modell og rapport fra Inntektsfordelingsutvalget ved UiB. Forslaget fra arbeidsgruppen er på høring ved enhetene med frist 1. september og ny økonomimodell planlegges behandlet i fakultetsstyret 22. oktober, med virkning fra budsjettåret 2025. Arbeidsgruppens forslag vektlegger i stor grad å videreføre indikatorene i UiB sin inntektsfordelingsmodell, men supplere med enkelte indikatorer på forskningssiden som for eksempel en publikasjonsindikator og en gjennomføringsindikator i forskerutdanningen, samt koble BOA-finansiering og inntekter tettere mot fastlønnsbudsjettet for å styrke den faglige bemanningsplanen.

2.2.4 Revidert Humaniorastrategi

UiBs Humaniorastrategi 2018-2022 har vært sentral i arbeidet med å styrke tverrfakultært samarbeid om humaniora. Humaniorasatsingen har gitt et imponerende faglig utbytte på tvers av fem fakulteter (KMD, Juss, SV, Psyk og HF). Strategien har hatt som hovedoppgave å sikre høy, internasjonal kvalitet på humanistisk grunnforskning ved UiB, også med tanke på gjennomslag i Forskningsrådet og EUs forskningsprogrammer. Strategien har gjort det mulig å satse på sterke prosjekter fra UiBs humanioramiljøer på flere fakultet og tilrettelagt for aktiviteter som ellers ikke ville blitt realisert. De siste årene har tildelingen som følger opp strategien støttet blant annet ERC-initiativer, studieinitiativer, og et rekrutteringsprosjekt for de humanistiske fagene. Rammeverket som en fornyet Humaniorastrategi tilbyr vil kunne gi betydelig drahjelp til å utvikle tverrfakultære prosjekter som for eksempel nye SFF-initiativer.

Med en ny UiB-strategi som vektlegger verdien av den faglige bredden, vil en Humaniorastrategi kunne være et viktig verktøy for gjennomføring. En egen Humaniorastrategi bidrar til å befeste UiB sin posisjon som et ledende nasjonalt og ambisiøst europeisk breddeuniversitet.

HF er derfor svært fornøyd med signalene om at UiB skal få en revidert Humaniorastrategi som følger opp målene i strategiperioden frem til 2030.

Fakultetet ber om at ny Humaniorastrategi fortsatt innebærer en egen finansiell støtteordning.

2.3 Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead

Fakultetets BOA-inntekter har vist en gradvis økning i de siste årene. For neste år ventes inntekter fra NFR å gå ned til 54 mill. kroner. Budsjettmålet for EU-inntekter i 2025 er tatt kraftig opp, til 19 mill. kroner, på grunn av flere tilslag på ERC- og MSCA-prosjekter. Andre inntekter forventes å ligge på om lag 33 mill. kroner, noe opp fra 2024. Samlet sett øker vi budsjettmålet på BOA fra 100 millioner i 2024 til 106 millioner i 2025.

Tabell 4: Budsjettforslag BOA-inntekt

Spesifikasjon av budsjettforslag BOA for Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2024 inntekt for aktivitet	Prognose 2024 inntekt for aktivitet	Budsjett 2025 Inntekt for aktivitet	Endring
Forskningsrådet	64 000	58 638	54 000	-10 000
EU	9 000	9 396	19 000	10 000
<i>herav EU - forskning</i>	9 000	9 396	19 000	
<i>herav EU - utdanning og annet</i>	-			
Andre	27 000	31 216	33 000	6 000
<i>herav andre - andre bidragsytere</i>	2 000	2 670	50	-1 950
<i>herav andre - gaveforsterkningsmidler</i>	-			-
<i>herav andre - gaver som ikke utløser gaveforsterkningsmidler</i>	400			-400
<i>herav andre - gaver som utløser gaveforsterkningsmidler</i>	300	500	530	230
<i>herav andre - kommunale/flykeskommunale etater</i>	-			-
<i>herav andre - næringsliv/privat</i>	50	-	1 000	950
<i>herav andre - organisasjoner og stiftelser</i>	5 250	7 046	8 232	2 982
<i>herav andre - regionale forskningsfond</i>	-			-
<i>herav andre - statlige etater</i>	19 000	21 000	23 188	4 188
Sum	100 000	99 250	106 000	6 000

Egeninnsats og indirekte kostnader i 2025

For 2025 tar vi utgangspunkt i det som nå ligger inne i prosjektbudsjettet vårt («BOAPRO»). Her finner vi en egenandel av indirekte kostnader på 16,3 mill. kroner, synliggjøring av GB-ansatte med 11,7 mill. kroner og sentral egenfinansiering med 4,7 mill. kroner. Til sammen utgjør dette en egeninnsats på rundt 32,9 mill. kroner eller om lag 24 % av totalkostnaden. Sannsynligvis er dette et lavt estimat, da enkelte egne bidrag ikke er synliggjort på prosjektene, og egenandel i nye prosjekter heller ikke er inkludert.

BOA-prosjektene forventes i 2025 å dekke indirekte kostnader med 22,3 mill. kroner og frikjøp med 10,4 mill. kroner. I tillegg er det lagt inn prosjektavslutning oppdrag med 3,4 mill. kroner og dekning av leiestedskostnader med 0,3 mill. kroner. Til sammen bidrar dette med rundt 36,4 mill. kroner til å dekke kostnader på grunnbevilgningen. Vi har i denne sammenheng beregnet nettobidrag på nye prosjekter med samme andel som i eksisterende portefølje.

Bruk av sentral egenfinansiering ser ofte ut til å komme i slutten av prosjektperiodene. Dette skyldes at disse midlene ofte settes av og sees på som en buffer på slutten av prosjekter når valutatap og andre ekstrakostnader eller forpliktelser kan oppstå. Alle bevilgninger skal budsjetteres slik at inntekter og kostnader er i balanse hvert år, men for sentral egenfinansiering bidrar dette til å kamuflere at planlagt aktivitet ofte kommer sent i prosjektperioden. Fremover vil vi fokusere enda mer på bedre planlegging av sentral egenfinansiering for å ha bedre kontroll på overføringene i totaløkonomien.

2.4 Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering

Faglig kapasitet

Mange fagmiljøer ved HF opplever kapasitetsutfordringer. Økte krav i forhold til undervisning, forskning og administrasjon bidrar til dette. HF reviderer årlig sin faglige bemanningsplan. Bemanningsplanen skal bidra til at den faglige kjerneaktiviteten for fakultetet kan planlegges innenfor langsiktige og forutsigbare rammer, samt med et hensiktsmessig forhold mellom antall faste vitenskapelige ansatte, studenter, undervisning og forskningsaktivitet. Kriteriene i bemanningsplanen er operasjonalisert ved parametere kvalitet, ressursbehov og økonomisk bærekraft. Rammene til bemanningsplanen (antall fast vitenskapelig ansatte i delte stillinger) styres i stor grad av den økonomiske situasjonen til fakultetet.

Med strammere tider i sektoren, ved UiB og ved HF skal sannsynligvis også antall årsverk reduseres på både administrativ og faglig side. Fokus på prioritering, effektivisering og ressursutnyttelse blir derfor svært viktig fremover.

Både studieporteføljeprojektet og re-design av lektorprogrammet vektlegger bruk av fellesemner og undervisning på tvers av fagmiljø. Dette muliggjør en strammere røkting av en omfattende emneportefølje. HF har en egen UiB FRAM handlingsplan som vektlegger sikring av tid til forskning gjennom å organisere undervisningen på nye og mer ressursmessig effektive måter.

HF har også kommet langt i å utvikle en ny intern økonomi- og ressursfordelingsmodell som tydeliggjør incentiver for studiepoengproduksjon, studentgjennomføring og eksternfinansiering. Fokus og prioritering av ressurser mot inntektsgivende aktivitet skal gi gevinstrealisering på sikt.

I tillegg har vi gående en rekke prosesser som vi mener vil effektivisere virksomheten vår gjennom forenkling i faglig-administrative saksbehandlingsrutiner. Vi arbeider med å oppdatere og forenkle veiledere for ansettelser, opprykks saker med mere. Fakultetet jobber også med en ny rekrutteringsstrategi for vitenskapelige stillinger, samt ny EVU-strategi og ny kommunikasjonsstrategi. Disse skal alle bidra til både målretting og effektivisering.

Administrativ kapasitet

HF har stort sett fulgt opp årvisse ABE-kutt ved å øke den faglige aktiviteten uten å øke administrasjonen tilsvarende. Vi opplever nå at økt faglig aktivitet og særlig nye større eksternfinansierte prosjekter som SFF og ERC krever at det administrative apparatet må styrkes.

Fakultetet startet høsten 2022 opp ledelse- og organisasjonsutviklingsprosjektet "Fokus på samarbeid". Prosjektet fokuserer på helheten i fakultetets administrative tjenester og særlig på samarbeidet mellom nivåer, enheter og samarbeidet mellom administrasjon og faglig virksomhet.

En brukerorientert metodikk innebærer at man etablerer en dialog med representanter for ulike målgrupper for å identifisere forbedringsområder og deretter jobber sammen om tiltak. Det er jobbet særlig med følgende områder:

- Prosjektøkonomi og totaløkonomi (Kompetanseheving og lederstøtte)
- Fagnær forskningsstøtte (Kompetanseheving, kapasitet og lederstøtte)
- Studieadministrasjon
 - Delprosjekt 1: Timeplanlegging (revidere og justere dagens modell)
 - Delprosjekt 2: Bruker vi våre studieadministrative ressurser effektivt og målrettet nok? (Kartlegging, analyse og tiltak).

Fakultetet har også gående andre tiltak for effektivisering og kvalitetsheving av de administrative tjenestene, blant annet knyttet til innkjøpsprosesser og utbetaling av stipendreiser (FOU-Oppgjør)

Fakultetet har forventinger til økt tilgjengelighet og koordineringsgevinster i fellesadministrasjonen etter innflytting i NG5 høsten 2023 og etablering av et UiB-tjenestesenter for lønnsnær HR. Et fortsatt fokus på godt samspill og arbeidsdeling mellom fellesadministrasjonen og fakultetene vil være et premiss for å sikre at hele organisasjonen opplever en kvalitetsheving og effektivisering.

HF har vi over tid hatt en rettesnor med en 80/20 fordeling mellom faglig og administrative årsverk (20% administrative årsverk). Samtidig er det av og til nødvendig å minne om at relasjonen mellom faglig kapasitet og administrativ kapasitet ofte er komplementær og en hensiktsmessig og kompetent administrasjon er svært viktig for den faglige kapasiteten.

2.5 Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser

HF ber om 10 nye treårige fullfinansierte studieplasser til nytt bachelorprogram i PPE, med oppstart høsten 2026. Dersom vi ikke får dette, vil vi forsøke å omfordele studieplasser internt. Fakultetet forutsetter at PPE faller inn under ny økonomisk støtteordning for tverrfakultære studieprogrammer jfr. ny inntektsfordelingsmodell.

2.6 Investeringer

Investeringsnivået for 2025 er som i tidligere år ganske lavt. I hovedsak er det IT-utstyr til ansatte som blir aktivert i balansen, og behovet for fornyelse som ligger til grunn for investeringene. BOA-prosjekter knyttet til infrastruktur blir i liten grad aktivert da lønn er den viktigste kostnadstypen. Totalt for 2025 er netto inntekter til investeringer og avskrivninger anslått til 0 kr.

3. Langtidsbudsjett for 2026-2028

HF har over tid jobbet med langtidsprognoser og ulike økonomiske scenarier. Vi har lenge kjent til de strukturelle økonomiske utfordringene det gir å over tid opprettholde studieprogrammer og emner som har få studenter og dermed ikke er bærekraftige i en økonomisk modell styrt av studiepoengproduksjon. Vi viser i den sammenheng til langtidsbudsjett for 2024 der vi peker på utviklingen i resultatinntekter i langtidsperioden. Langtidsprognosene er nå enda mer treffsikre etter at ny nasjonal finansieringsmodell

og UiB inntektsfordelingsmodell har blitt klare og de nye opptakstillene for 2024/25 er bekreftet. Langtidsprognosene er betydelig forverret.

Opptakstill over tid er den tydeligste indikatoren på hvordan den økonomiske situasjonen vil bli fremover. Opptakstillene til våre bachelorprogram har effekt på økonomien i fem år fremover. Vi får resultatmidler pr. avlagt studiepoeng to år i etterkant og opptakstillene til bachelor påvirker også i stor grad masteropptaket senere.

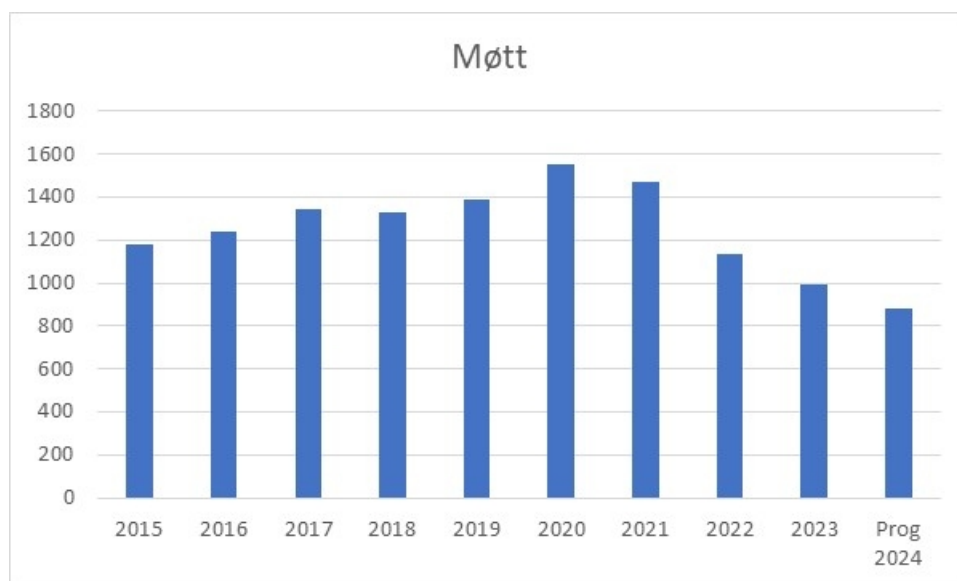
I alle de scenarier vi har jobbet med for langtidsbudsjettet 2026-2028 er prognosene dramatiske. I scenariene som fakultetet mener er mest sannsynlige vil det være behov for omfattende kutt på drift og fastlønn for både administrativt og vitenskapelige ansatte. Gitt det lave antallet avganger i perioden er det sannsynlig med tilnærmet stillingsstopp allerede fra 2025.

For å unngå vedvarende inntektstap er det avgjørende på kort sikt å øke studieproduksjonen og på lengre sikt utvikle programmer som rekrutterer bedre og legger til rette for bedre gjennomføring. Umiddelbare tiltak er beskrevet i tidligere i dette dokumentet. I tillegg er størrelsen og innslagspunktet for en vedtatt og lovet substansiell småfagsordning fra UiB svært viktig.

Langtidsbudsjett

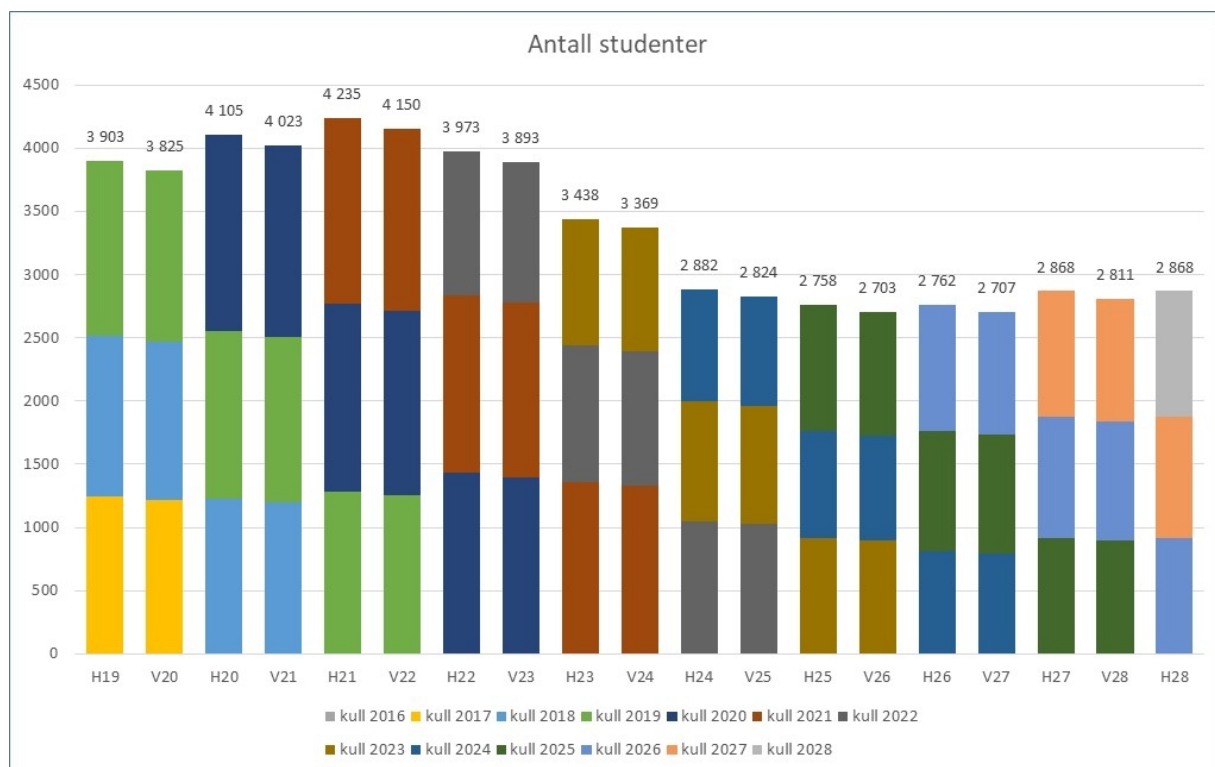
I langtidsbudsjettet for inntekter har vi vektlagt prognoser for studiepoengproduksjonen, siden dette er viktigst i ny finansieringsmodell. Studentopptaket har gått kraftig ned etter pandemien og antall registrerte studenter er synkende. Vi har nå tre suksessive år med lavt studentopptak og lavere enn før pandemien. Dette vil gi alvorlige konsekvenser på inntektssiden fremover.

Figur 1: Antall studenter møtt til første semester

Vi har satt opp en modell der vi setter studentmassen i 3-årige løp med 2 % frafall per semester. Dette gir oss en teoretisk studentmasse frem i tid, basert på møtt-tall. Tallene er usikre, men gir oss en sannsynlig retning på utviklingen av studentmassen.

Figur 2: Beregnet studentmasse basert på møtt-tall tilbake i tid

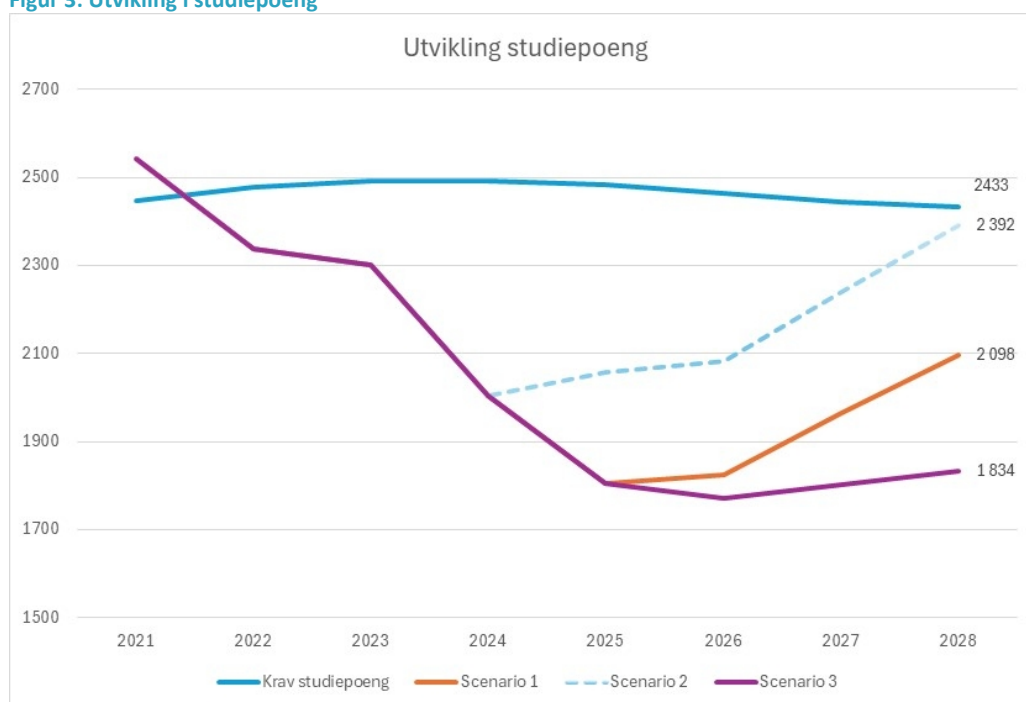

Figur 2 viser utviklingen i studentmasse dersom vi får samme opptak som i 2023 frem i tid.

Vi forutsetter i figuren at studiepoengproduksjon per student er på samme nivå som tidligere (snitt), og kan med det finne studiepoengproduksjon basert på forventet studentmasse. Vi har valgt å sette opp tre scenarier som viser utvikling i studiepoengproduksjon dersom vi får:

1. samme opptak som i 2023 for 2025 og deretter som 2015 fremover (2015 er laveste opptaksår før pandemien, men høyere enn 2023)
2. samme opptak som i scenario 1, men med 5 ekstra studiepoeng per student
3. samme opptak som i 2023 fremover

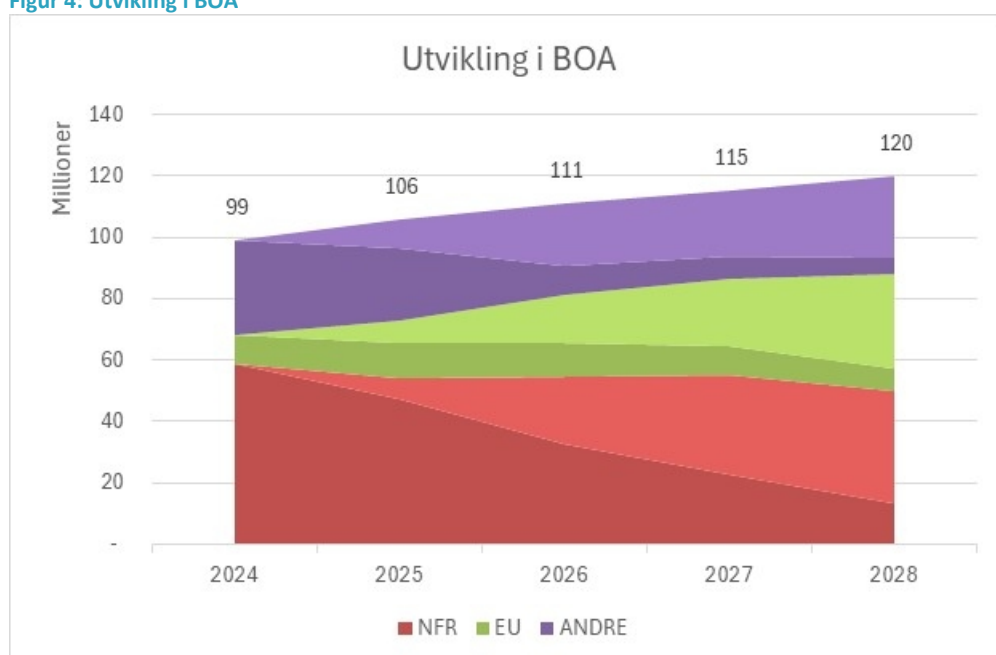
Figur 3: Utvikling i studiepoeng

Vi har tro på at tiltaket med en utvidet mentorordning til hele første studieår, bedre læringsarealer og en samlet tiltakspakke knyttet til Studieporteføljeprojektet vil gi resultater på sikt, både i form av flere studiepoeng per student og bedre gjennomføring. En økning til 5 ekstra studiepoeng per student vil på sikt bety at vi kan nærme oss kravet til studiepoengproduksjon. Nøkkeltiltak for å få til dette vil være ytterligere mobilisering mot frafall, tidsriktige studentarealer, rekrutteringskampanjer, utvidelse av mentorordning og utvikling av studieporteføljen for å sikre et attraktivt studietilbud.

Langtidsbudsjettet er satt opp etter mal fra Økonomiavdelingen og basert på innspill fra instituttene. Vi har justert ned de samlede ambisjonene på studiepoeng på grunn av svakt studentopptak høsten 2024, som ikke var kjent da instituttene sendte sine prognoser. Vi har lagt til grunn scenario 3 på utvikling i studiepoeng. Vi har lagt til grunn en gradvis økning på BOA i langtidsperioden.

Figur 4: Utvikling i BOA

Figur 5 viser forventet utvikling i BOA, totalt og per kategori. De lysere feltene innenfor hver kategori representerer forventet tilslag på nye prosjekter. BOA-inntektene forventes å øke gradvis frem mot slutten av langtidsperioden. BOA-inntektene forventes å øke fra om lag 20 % til 23 % av fakultetets samlede inntekter i løpet av langtidsperioden.

Tabell 5: Langtidsbudsjett for inntekter

Budsjett GB (i 1000 kroner)	Bud 2024	Bud 2025	Bud 2026	Bud 2027	Bud 2028
Basis	154 275	171 704	172 302	172 910	174 392
Resultatbasert uttelling åpen ramme	104 400	109 455	101 924	95 016	95 510
Resultatbasert uttelling lukket ramme	21 156	6 299	8 909	13 524	15 359
Delsum annuum	279 831	287 458	283 134	281 450	285 261
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	82 687	84 267	87 616	90 248	92 952
Øremerkede midler annet	15 672	16 054	16 375	16 010	15 243
Delsum øremerket	98 359	100 321	103 991	106 258	108 195
Sum KD-inntekt	378 190	387 779	387 125	387 708	393 457
Instituttinntekter annuum	3 300	4 000	4 100	4 230	4 360
Instituttinntekter øremerket	-	-	-	-	-
Sum instituttinntekter	3 300	4 000	4 100	4 230	4 360
GA-inntekt som settes av for investeringer	-1 150	-1 800	-1 835	-1 889	-1 944
GP-inntekt som settes av for investeringer	-	-	-	-	-
Investeringer finansiert av BOA	-156	-162	-166	-171	-176
Avskrivningsinntekter	1 600	1 950	1 962	1 980	1 998
Inntekter til investering/avskrivning	294	-12	-40	-81	-122
Sum grunnbevilgning	381 784	391 767	391 185	391 858	397 694
Bidragmidler NFR	64 000	54 000	54 790	55 133	49 887
Bidragmidler EU	9 000	19 000	26 291	31 447	38 383
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler	27 000	33 000	29 919	28 420	31 730
Sum bidrags- og oppdragsmidler	100 000	106 000	111 000	115 000	120 000
Sum totalt inntektsbudsjett	481 784	497 767	502 185	506 858	517 694

Tabell 5 viser langtidsbudsjett for inntekter i perioden 2024-2028. Forventet utvikling i øremerkede tildelinger og rekrutteringsstillinger ligger inne i tråd med budsjettinnspill. Vi har lagt inn en utfasing av 20 studieplasser på lektor fra 2025. Vi er bedt om å legge langtidsbudsjettet inn i økonomisystemet og sette kostnad lik inntekt i årene fremover. Dette blir vanskeligere i praksis.

Kuttene som kommer i basis hvert år må enten tas ved å kutte faktiske kostnader, eller ved å øke inntektene. De siste årene har vi fått hjelp av aktivitetsvekst i åpen og lukket ramme. Vi finner aktivitetsendringen ved å korrigere for lønns- og priskompensasjon. Dersom vi holder endringen i resultatinntekter opp mot forventede endringer i basis finner vi en årlig resultatpåvirking fra inntektssiden.

Tabell 6: Resultatpåvirking fra inntektssiden i langtidsbudsjettet

(tall i mill. kroner)	2024	2025	2026	2027	2028
Aktivitetsendring basis	11,9	-4,6	-4,6	-3,7	-2,9
Aktivitetsendring resultatinntekter	-15,4	1,6	-8,4	-5,6	-0,9
Aktivitetsending annuum	-3,5	-2,9	-13,0	-9,3	-3,8

Tabell 6 viser resultatpåvirking fra inntektssiden i årene fremover. Negative tall betyr i denne sammenheng reduserte inntekter. Dette kommer i tillegg til resultatpåvirking og utfordringer fra kostnadssiden, der vi allerede ligger rundt 21,5 millioner for høyt. Dette betyr at vi må ta betydelige årlige kostnadskutt for å holde økonomien i balanse i årene fremover. Det er årene 2026 og 2027 som ser vanskeligst ut på grunn av nedgang i resultatinntekter.

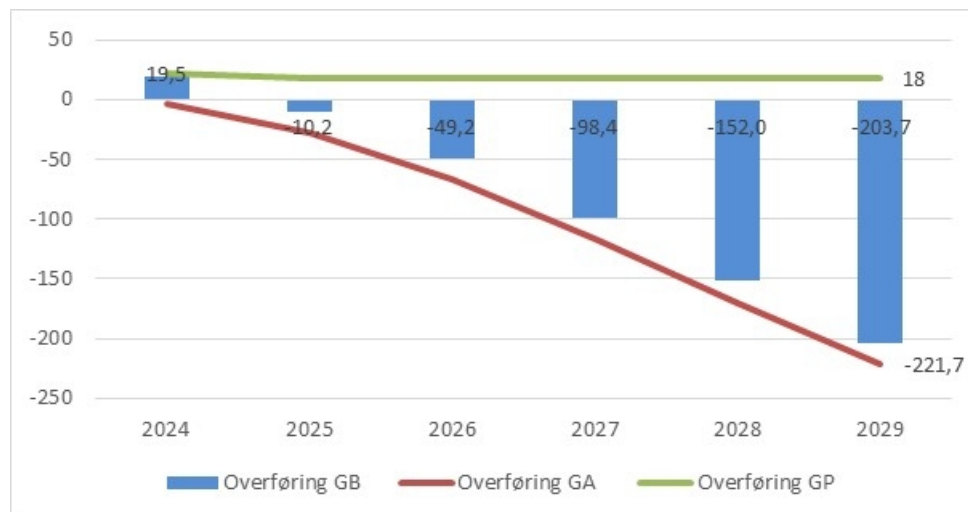
Tabell 7: Utvikling i budsjettfart i langtidsperioden(årsresultat)

(tall i mill. kroner)	2025	2026	2027	2028
"Fart" i budsjettet fra året før	-21,5	-25,2	-39,0	-49,1
Aktivitetsendring basis	-4,6	-4,6	-3,7	-2,9
Aktivitetsendring resultatinntekter	1,6	-8,4	-5,6	-0,9
Realvekst husleie	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Varige kostnadskutt				
Småfagsordning				
Samlet budsjettfart	-25,2	-39,0	-49,1	-53,7

Tabell 7 viser samlet budsjettfart og resultatpåvirkning fra inntektssiden i årene fremover, i tillegg til påvirkning av realveksten i husleie. Vi må ta betydelige kostnadskutt og i tillegg motta et solid tilskudd i form av en småfagsordning for å holde økonomien i balanse i årene fremover. Det gule feltene i tabell 7 signaliserer at vi er avhengige av både betydelige kostnadskutt og en substansiell småfagsordning for å nærme oss budsjettmessig balanse.

Figur 5 viser hvordan overføringene reduseres dersom vi ikke gjennomfører betydelige kostnadskutt eller får økte inntekter, i inntektsscenarioet med samme studentopptak som i 2023 fremover. Vi vil fremdeles ha en samlet positiv overføring på GB etter 2024 på grunn av ubrukte øremerkede midler, men fra 2025 og årene etter vil de totale negative overføringene øke svært raskt. Jo lenger vi venter med å kutte, jo større blir budsjettfarten og desto mer må vi kutte senere. Innretning av småfagsordning vil i stor grad avgjøre hvor mye vi må kutte i årene som kommer.

Figur 5: Utvikling i overføringer

Budsjettinnspel frå IF for budsjettet 2025

Utdanning

IF tar aktivt del i arbeidet med studieprogramporteføljen på HF-fakultetet. Instituttet jobbar dessutan målretta med å betre kvalitet i den fagleg-administrative oppfølginga av studietilbodet og studentane. Frå og med 1. august 2024 vil studieadministrasjon vere omorganisert på ein måte som kombinerer ansvar for oppfølging av einskilde studieprogram med fagleg spesialisering inn mot internasjonalisering, studiekvalitet/læringsmiljø, rekruttering og formidling, og eksamen og timeplan. Det vil gjere det lettare å sette i gang og følgje opp tiltak for å forbetre fagleg sosial aktivitet og trivsel ved våre studieprogram og å ha eit meir oversiktleg utvekslingstilbod.

Planar og mål for å utvikle attraktive studium

Vi har dei siste par åra prøvd ut fleire tiltak for å betre studentrekrutteringa, særleg gjeld dette besøk til skular i regionen som satsar på framandspråk. Vi har ein ambisjon om å gjere dette meir målretta og i større omfang i tida framover.

For å ha eit fagutvaltilbod for våre mindre fag og å styrke fagleg sosial aktivitetsnivå på tvers av fag, opprettar instituttet hausten 2024 eit instituttutval. Hausten 2024 lanserer vi også «Forventningar og plikter til studentar ved IF» som vi meiner kan bidra til auka gjennomføring av både emne og studium gjennom klargjering av studentrolla og førebygging av konflikt.

Våren 2024 testa vi ut eit samarbeid med NorA (NAV) om praksis for arabiskstudentar. Pilotprosjektet var vellukka, og vi vil i tida framover sjå om det er mogleg å utvide til andre fag på instituttet.

Vi har eit velfungerande utvekslingstilbod for bachelorstudentar på japansk. Det redesigna bachelorprogrammet i arabisk med Midtaustens historie har eit obligatorisk opphald på språkskule i utlandet og moglegheit for ICM-finansiert utveksling til University of Jordan. Vi jobbar dessutan med utveksling og utanlandsopphald for studentar på andre fag. Vidareføring av støtte til samarbeid med Universitetet i Caen (fransk) og DAAD-lektor (tysk) er viktig for å gjere desse språkfaga attraktive for studentane og styrke gjennomføringa.

Økonomiske konsekvensar av og fagleg tilpassing til lågare studentrekruttering

På IF har nokre fag jamt høg rekruttering (som japansk), medan andre fag har låg eller synkande rekruttering. Samla sett har alle studieprogram problem med å fylle plassane, men nivået har vore stabilt dei siste par åra.

Utviklinga inneberer at mange fag hos oss har opplevd ein nedgang i talet på fast tilsette dei siste åra. I forlenginga av dette arbeider instituttet kontinuerleg for å tilpasse undervisningstilbodet til ressurstilgangen i den faste faglege staben. Vi har allereie justert til opptak annakvart år på italiensk, japansk og kinesisk MA. Andre moglege tiltak er: 1) Betre langtidsplanlegging av forskningsterminar, 2) faget let vere å tilby alle emne i semester med redusert bemanning, 3) mengda av undervisning / tid med studentane vert redusert, 4) samarbeid med andre fag om fellesemne.

Planar og ambisjonar for søknader om eksternfinansiering for utdanningsida

IF har systematisert og intensivert arbeidet med å hente inn eksterne midlar til studiekvalitet gjennom internasjonalisering det siste året. Vi har nyleg søkt og fått midlar frå Erasmus+ for international credit mobility (ICM) for vidare utvekslingssamarbeid med University of Jordan. Til neste år vil vi søke om ICM-midlar og utvekslingssamarbeid med eit universitet i Kasakhstan. Vi planlegg òg å søke kapasitetsbyggingsmidlar frå Erasmus+ for å utvide samarbeid i Kamerun. Etter vellykka BIP-samarbeid med Università di Torino og Humboldt-Universität Berlin, planlegg fagmiljøet på italiensk å vidareføre og på sikt utvide undervisningssamarbeid med desse partnarane. Fagmiljøet på spansk vurderer BIP-samarbeid med eit universitet i Spania.

I april i år leverte fagmiljøet på fransk søknad til UTFORSK frå HK-dir for å halde fram og utvide undervisning- og utvekslingssamarbeid med Université du Québec à Montréal. Frå før har franskfaget mottatt støtte frå Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika i to rundar for bokindustri og nordleg kultur, eit samarbeid som fekk utløp i praksisemnet FRANPRAX. NORPART søknad vart òg levert i juni i år for vidareføring av samarbeid med University Yaoundé 1, Kamerun. Komplementært til denne søknaden søkte vi om og fekk NORSTIP-stipend for opptak av to masterstudentar frå University Yaoundé 1 kvart år dei neste to åra.

Berekraftig EVU-portefølje

IF har ein stor EVU-portefølje, som inkluderer faga arabisk, engelsk, fransk, italiensk, spansk og tysk. Vi har lang erfaring med å tilby vidareutdanning for lærarar. EVU-kursa som IF tilbyr, gjev ekstra studiepoeng og god inntening. Resultatinntening frå EVU-gratiskursa på fransk, italiensk, spansk og tysk til fakultetet dei siste åra var i 2023: 1,8 millionar, 2024: 2,5 millionar, 2025 (forventning, cirka): 2,8 millionar. Dette er ein viktig del av den resultatbaserte innteninga frå undervisninga på IF. Samstundes opplever vi det som utfordrande å vidareføre dette tilbodet på ein måte som er berekraftig med dei undervisningsressursane vi har. IF ser fram til dialog med fakultetet om den varsla EVU-strategien som grunnlag for vidare prioriteringar.

For å kunne oppretthalde ordninga med forskingssemester og samstundes tilby EVU-emne, må det for nokre fag gjerast tilpassingar. Dette kan vere: 1) Nokre EVU-emne vert berre tilbydd annakvart semester, 2) innføring av online fellesemne i EVU-emneporteføljen, 3) ordningar der campus- og EVU-emne vert slått saman, f.eks. ved at 50% av undervisninga til campus-studentane foregår online saman med EVU-gruppa. Det går føre seg ein kontinuerleg fagleg diskusjon om kor stor grad av integrering mellom online EVU-tilbod og det ordinære tilbodet som er mogleg, utan at det går på bekostning av kvaliteten i det ordinære tilbodet.

Planlagte effektiviseringstiltak

Mange emne er ressurskrevjande ikkje berre på grunn av undervisningsomfanget, men også på grunn av arbeid med å gje tilbakemelding på innleverte obligatoriske arbeid, samt arbeidskrevjande vurderingsformer som mappeevaluering, ordningar med to eksamenar etc. Instituttleiinga er i dialog med fagmiljøa for å sikre at fag som har emne med omfattande obligatoriske arbeidskrav, ser nærare på desse med tanke på å redusere arbeidsmengda.

Konsekvensar av omlegginga av lektorprogramma

IF har oppretta eit eige programstyre for lektorprogrammet ved instituttet. Vi jobbar med kartlegging av meirkostnadar i samband med omlegging av studiet. Vi ser at det er ekstra kostnadar knytte til utvikling av nye emne, til overgangsperioden mellom gamal og ny ordning og til drift av emne som må doblast på grunn av omlegginga. Instituttet håpar å kunne konkretisere desse kostnadane i vidare dialog med fakultetet. Vi er elles glade for å ha fått såkornsmidlar til avvikling av kampuspraksisdag og ser fram til å lansere nytt lektortilpassa emne som er felles for alle dei fire involverte språkfaga på instituttet.

Forsking

IF sin strategi for 2024-2030 peikar på behovet for «å styrke satsinga på forskargrupper», og skape «betre føresetnader for å søke om og drive eksterntfinansierte forskingsprosjekt». Vi knytter denne satsinga på våre 9 aktive forskargrupper tett saman med medlemmane sine planar om å søke eksternt finansiering. I fjor og i år har vi disponert IF-driftsmidlar til forskargrupper som har søkt med planlagte aktivitetar av ulike typar, og vi planlegg å halde fram med det. I tillegg har vi allereie søkt og fått midlar til eit forskargruppeleiarseminar på hausten 2024, og planlegg eit allmøte i september 2024 der forskargruppene skal presentere seg til heile instituttet. Desse tiltaka vil førebu oss for den kommande evalueringa av humanistisk forsking i Norge (HUMEVAL) i 2025.

I 2025 og vidare ønskjer vi spesielt å styrke støtta til forskargrupper der ein eller fleire medlemar har konkrete planar om å søke NFR. Det vil verte sett i lys av måltala våre for meir eksterntfinansiering, som prioriterer kvalitet over kvantitet:

Måltal for søknader	2025
ERC MSCA fellowship	4
ERC Consolidator Grant	2
ERC Starting Grant	1
NFR Forskarprosjekt for erfarne forsk.	4
NFR Forskarprosjekt for tidleg karr.	1
Totalt	12

Vi vil halde fram med å nytte IF-driftsmidlar til forskargruppeaktivitetar, men vi ber samstundes fakultetet vurdere om det er mogleg å gi særskild støtte til forskargrupper og søkarar sin aktivitetar retta mot utvikling av NFR-søknader. Dette er fordi NFR, tillegg til å vere ei viktig inntektskjelde i seg sjølv, er ein viktig «gateway» til ERC-suksess i neste omgang. IF som institutt har utfordringar med å tiltrekke seg eksterne forskingsmidlar, og vi meiner det er viktig å intensivere arbeidet med å mobilisere fleire gode søknadar.

Vi har sett kor avgjerande PES-midlar kan vere for utvikling av ERC-søknadar, og ønskjer å opprette ei liknande ordning hos oss. Ein aktuell modell kan gi 20 000 kr til søkaren sjølv, og 20 000 til søkaren si forskargruppe, for aktivitetar relevante for søknaden. Ei slik tilnærming integrerer innsats på alle nivå og gir tydelege insentiv til å levere søknaden innanfor ein bestemt periode. For å få tilgang til midlane må søkaren levere ein plan for korleis dei og gruppa skal nytte midlane og ein intern frist for levering av søknaden til NFR.

Støtte til søkeren	Støtte til søker si forskargruppe	Tal på årlege søkarar	Totalt
20 000 kr	20 000 kr	5	200 000 kr

I dei siste åra har IF brukt rekrutteringsstillingar som eit ledd i ei strategisk satsing på fleire forskargrupper, basert på søknad og behov frå gruppene. Denne strategien har vist seg å fungere, særleg om ein ser på den aktiviteten det har mobilisert i forskargruppene. Vi meiner òg at dette sikrar eit godt fagleg miljø rundt stipendiatane. Det skal vi halde fram med, spesielt i forskargrupper som viser forskingsambisjonar.

No ønskjer vi å leggje til ei strategisk tildeling basert på planar for NFR-søknader. Slik fakultetet lovar ei ph.d.-stilling til kvart ERC-tilslag, vurderer vi å støtte NFR-forskarprosjekt på to ulike måtar. For det første, søkarar som manglar rettleiarkompetanse: her vil søkeren kunne få tilbod om ei ph.d.-stilling knytt til sitt prosjekt før levering av søknaden. For det andre, søkarar som har nok rettleiingskompetanse vil kunne få ei stilling etter tilslag. Dette ville gi IF meir handlingsrom og fleksibilitet. I begge desse tilfella vil søkarar som får avslag, vere forplikta til å søke igjen så snart det er mogleg.

På same måte som stillingane tildelt til ERC-søknader frå fakultetet, ser vi dette tiltaket som både insentiv til å søke NFR, ein måte å styrke søkarane sin kompetanse og konkurranseevne, og ein måte å styrke sjølve søknaden sidan stillinga fungerer som eigendel og utvidar omfanget av prosjektet.

Forskarutdanning

IF jobbar med å ferdigstille ein handlingsplan for ph.d.-gjennomføring. Vi ser på moglegheitene for å etablere ein framdriftsplan som integrerer ulike delar av ph.d.-prosjektet, mellom anna for å sikre betre balanse mellom pliktarbeid og uavbroten forskingstid. Vi ser dessutan på ulike, konkret tiltak for å betre kvaliteten på rettleiinga gjennom opplæring av rettleiarane våre og betre integrering av birtelleiar i forskingsmiljøet på instituttet.

Dei siste åra har vi gjennomført årlege stipendiatseminar for alle ph.d.-stipendiatane ved instituttet. Seminara har både ein sosial og fagleg funksjon, det skaper samhald og gir oss høve til å diskutere felles faglege problemstillingar. Vi meiner at dette er viktig for å betre moglegheitene for gjennomføring og vil vidareføre tiltaket. Vi ber fakultetet vurdere å støtte tiltaket med 100 000 kroner.

Bemanning, investeringar og areal

IF ser med spenning fram til kva den nye småfagsmodellen for UiB inneber for fagmiljøa våre. Vi meiner italienskfaget heilt klart treff kriteria for minstebemanning på tre delte stillingar. Vi vil samstundes argumentere for at arabiskfaget bør inkluderas i denne modellen. Faget rekrutterer relativt godt og er godt integrert med fagmiljøet på historie ved AHKR. Denne integreringa gjer og at det er mogleg å ta ein mastergrad innan Midtausten-historie ved UiB, med utgangspunkt i ein bachelorgrad i arabisk frå IF. Utover desse to faga, der vi meiner at småfagsmodellen bør ha konsekvensar for bemanninga, har vi fire fagmiljø med mellom tre og fire tilsette, der småfagsmodellen legg opp til ekstra finansiering (japansk, kinesisk, russisk og tysk). Vi ser fram til meir dialog med fakultetsleiinga om dette.

IF har vore gjennom ein periode med tilsettingar etter uventa og tidlege avgangar i faste stillingar. Vi har ikkje handfast informasjon om nye slike avgangar per no, men vil halde ein tett dialog med

fakultetsleiinga om dette. På engelsk litteratur har vi eit frikjøp i samband med SFF som vil gå fram til pensjonsalder. Instituttet ønskjer å sjå på moglegheitene til å rekruttere ein TMF Starting Grant som kan koplast til denne stillinga fram mot søknadsfristen i 2025.

Instituttet gjer endringar i arbeidsdelingar i administrasjonen frå og med august 2024. Hausten 2024 og våren 2025 vil vere ein viktig implementeringsfase. Størst endringar blir det i studieadministrasjonen, der arbeidet blir organisert i ein todelt modell: Kvar studiekonsulent har ansvar for drifta av eitt eller fleire fag, og i tillegg byggjer vi opp spesialteam på enkelte prioriterte felt der to og to frå studieadministrasjonen samarbeider. Desse felta er: 1) internasjonalisering, 2) Studiekvalitet og læringsmiljø, 3) Rekruttering og formidling og 4) Eksamen og timeplan. Vi trur dette kan bli ein god og framoverlent måte å arbeide på, men den nye modellen kan òg føre til slitasje på studieadministrasjonen, som misser ei halv stilling. Denne halve stillinga blir brukt til å satse på forskingsadministrasjon og -oppfølging ved instituttet.

Instituttet har ved inngangen til 2025 fjorten attåtstillingar (bistillingar), der dei aller fleste er på 20 prosent. Vi har av strategiske grunnar brukt denne stillingskategorien aktivt sidan attåtstillingar har gitt ein viss stabilitet over tid både for den tilsette, faget og studentane, utan at dei har gitt grunnlag for krav om fast stilling. Samstundes ser vi at dei relativt store gevinst-inntektene frå eksterne prosjekt forsvinn frå 2026 og i alle fall nokre år framover. Dermed tvingar økonomien oss til å redusera talet på attåtstillingar. Nokre av stillingane (3 stillingar) vil naturleg gå ut av budsjettet seinast i andre halvår av 2025 sidan dei er knytte til evu-kurs som vert avslutta. Atter andre (7 stillingar) har ei tydeleg ekstern-finansiering og kan vidareførast. Ei tredje gruppe av attåtstillingar (4 stillingar) må instituttet vurdere i lys av den økonomiske situasjonen.

Instituttet har per i dag ein tilfredsstillande arealsituasjon med tilstrekkeleg plass til alle medarbeidarar. Løysingar med delt kontor for stipendiatar i tidleg fase fungerer godt, og vi kan elles tilby eigne kontor til tilsette i faste stillingar, både administrativt og fagleg. Dette er ein viktig føresetnad for fleksibilitet og effektivitet i arbeidskvardagen.

Samstundes opplever vi at standarden på lokala er låg og i nokre høve svært dårleg. Overflatene er prega av stor slitasje, mellom anna er tapetet på veggane misfarga og flassar av fleire stader. Instituttleiinga finn det vanskeleg å akseptere denne standarden og ber om nærare dialog med fakultetsleiinga og eigedomsavdelinga for å leggje ein langsiktig plan for grunnleggjande vedlikehald av lokala. Vi ber om at denne dialogen òg inkluderer spørsmålet om enkel oppgradering av kjøkkenfasilitetane for dei tilsette i andre og tredje høgda av HF-bygget. Det er urimeleg at våre tilsette skal ha så mykje dårlegare fasilitetar enn det som er vanleg andre stader på UiB og i norsk arbeidsliv.

Budsjettinnspill for 2025

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)

Utdanning

Økt rekruttering, studiepoengproduksjon og gjennomføring er sentrale strategiske mål for LLE. Skal vi få det til, må studentene oppleve at studiene er relevante for arbeidslivet. Rekrutteringsnettsidene skal bli bedre, og skal vise hvor kandidatene våre får jobb etter studiene. I 2025 vil vi arbeide med å innføre elementer av praksis der det er hensiktsmessig i de studieprogrammene som ikke har praksistilbud i dag.

Vi skal fortsette arbeidet med å legge til rette for et godt studentmiljø, og ber fakultetet om å fortsette å forbedre studentområdene på Sydneshaugen skole og i HF-bygget (se også under Areal nedenfor).

Sammenhengen mellom undervisning og forskning skal være synlig for studentene fra første uke, og de skal møte de beste forskerne tidlig i studiene. Det gode samarbeidet med fagutvalgene skal fortsette.

Studieprogrammene våre skal få enda bedre sammenheng og progresjon, samtidig som undervisningen skal tilpasses ressursene i hvert fag. Vi har revidert programmet i kunsthistorie, men må gå gjennom programmet en gang til for å tilpasse det redusert bemanning. Revisjonen av digital kultur, lektorprogrammet og nordisk språk og litteratur er i gang. Lektorprogrammet valgte løsningen med ex.phil. i første semester, noe som gjør at 20 studiepoeng som tidligere bare ble undervist i ett semester nå må undervises både vår og høst, og den øvrige undervisningen må reduseres. Selv om nordisk har hatt noen år med lavere rekruttering, er det fortsatt store kull på master som skal ha veiledning fram til våren 2025, så det blir et krevende år. Vi skal i gang med å revidere teatervitenskap, som må tilpasses en mindre bemanning, og skal også vurdere de andre programmene. Samarbeid om emnepakker og fellesemner blir vesentlig for å lykkes med dette arbeidet. Digital kompetanse vil vi satse særlig på, i hvert enkelt studieprogram og som fellesemner.

Fjernord er LLEs nettbaserte EVU-tilbud i nordisk. Dette ønsker vi å modernisere og legge tettere opp til undervisningen slik den er på campus. Lektorprogrammet ønsker å legge til rette for utveksling i fag 2, men vi kjenner ingen tilbud ute i verden som tilfredsstillende kravene til undervisning i norsk språk. Et modernisert Fjernord kan være et tilbud for utreisende studenter med norsk som fag 2. Denne utviklingen regner vi med å kunne gjøre med de ressursene vi har på instituttet.

LLE har en og en halv stilling finansiert av etter- og videreutdanningstilbudet i norsk i Kompetanse for kvalitet, Norsk 1 og Norsk 2. Utdanningsdirektoratet har kuttet Norsk 2 fra og med høsten 2024 og ut avtaleperioden, som går til og med vårsemesteret 2026. Signalene fra regjeringen er at den fortsatt vil satse på etterutdanning av lærere, og instituttet vil utvikle nye tilbud som kan sikre videre finansiering av stillingene. Skulle dette ikke lykkes, vil vi finansiere stillingene ved å legge om Fjernord, det nettbaserte EVU-tilbudet i nordisk, fra å være studiepoengfinansiert til å bli et tilbud med egenbetaling.

Klassisk er et program med få studenter, og fagmiljøet er i gang med å utvikle EVU-tilbud som vi håper skal bli populære. Vi utvikler også EVU-emner i terminologi og fagspråk, noe som er en forventning fra Kulturdepartementet som har finansiert en stilling. Om LLE får tildelt finansiering til Senter for norsk fagspråk, blir det også opprettet EVU-emner i relaterte disipliner.

Lingvistikkmiljøet diskuterer for tiden med SV-fakultetet om et mastertilbud for studentene som tar bachelor i kognitiv vitenskap. Både samarbeid om en ny mastergrad og muligheten for å ta opp studenter fra kognitiv vitenskap til masterprogrammet i lingvistikk blir diskutert.

Det er viktig at utenlandske ansatte lærer seg norsk. Studieprogrammene våre undervises og skal undervises i hovedsak på norsk, og norsk er administrasjonsspråket på UiB. Norsk kursa sier at man bør arbeide atten timer i uka med å øve for å lære et nytt språk. UiB sentralt bør sette av midler så nyansatte får anledning til å lære norsk i arbeidstiden.

Forskning

LLE skal drive forskning på høyt internasjonalt nivå, og vil i 2025 skape enda bedre rammevilkår for mer forskningsaktivitet og best mulig utnyttelse av forskningstiden.

Forskergrupper

Instituttet vil sette av strategiske insentivmidler til aktivitet i forskergruppene. Forskergruppene ved LLE er viktige arenaer for fagfellesskap, tverrfaglig samarbeid og prosjektutvikling, og spiller en sentral rolle for integrering av stipendiater og yngre forskere i fagmiljøene. Det er i dag 17 aktive forskergrupper med ulik struktur og formål: noen favner om større fagmiljøer, mens andre ønsker å ha et begrenset antall medlemmer og et spisset fokus. Til nå har forskergruppene kunnet søke om smådriftsmidler til ulike aktiviteter. Vi diskuterer nå en lett revidert ordning der de gruppene som ønsker det, kan be om å få overført en standardsum med mulighet til å søke om ytterligere støtte ved behov. I 2024 har vi lyst ut stipendiatstillinger til to forskergrupper, og om dette er vellykket, vil vi fortsette praksisen i 2025. Vi vil også prioritere rekrutteringsstillinger til søknader om store forskningsprosjekter.

Instituttssamlinger om forskning

Fra og med høsten 2024 inviterer vi hele instituttet til møte om forskning. Vi ser at det er stort potensial for forskningssamarbeid også internt. Flere forskergrupper har overlappende interessefelt og har allerede et utstrakt samarbeid. Vi vil prøve om det fungerer bedre om vi erstatter de tradisjonelle instituttlunsjene hver måned med semestervise halvdagsseminarer med alternerende tematikker knyttet til forskning og undervisning.

Forskningsrådgiver

Høsten 2024 ansetter vi en ny forskningsrådgiver som vil støtte forskergruppene og forskningsprosjekter i alle faser fra søknad til avslutning. LLE er et stort institutt med behov for forskningsrådgivning innenfor høyst ulike fagfelt, og har merket mangelen på en fast forskningsrådgiver på instituttnivå etter at Håvard Peersen gikk av med pensjon i februar 2023. Instituttet har lyst ut en stilling som rådgiver for forskning og lederstøtte med søknadsfrist 5. august 2024, og regner med å ha en velkvalifisert medarbeider på plass i løpet av høsten.

Begrensninger på frikjøp fra undervisning

LLE bruker arbeidsregnskapet aktivt for å sikre sammenhengende forskningstid. For å lykkes i dette arbeidet er det avgjørende at instituttet og fakultetet sammen finner gode løsninger når forskere ønsker å kjøpe seg fri fra undervisningen for å lede forskningsprosjekter. Det er ikke bra om noen forskeres frikjøp gjør at kollegene får mindre tid eller mer oppstykket forskningstid. Det er derfor fra 2024 innført begrensninger på frikjøp fra undervisning (til 23% av hel stilling).

BOA-aktivitet; ERC- og NFR-søknader, SFF-sonderinger, Senter for norsk fagspråk

LLE tar sikte på å opprettholde dagens aktivitet med rundt tre søknader i året til henholdsvis ERC og MSCA. Til nå i 2024 er det meldt inn planer om to ERC-søknader (én *Consolidator* og én *Synergy grant*) og én MSCA. Fjorårets ERC-søknader, med ett tilslag (Jill Rettberg) og to søkere videre til intervju, viser at LLEs ansatte når høyt opp i internasjonal konkurranse. Omlaggingen i NFRs rutiner for innsending av søknader har ført til lavere aktivitet med hensyn til NFR-prosjekter. LLE er på ulike nivåer involvert i tre NFR-søknader som trolig blir innsendt i år. Å estimere tilslag er vanskelig i og med at den generelle tilslagsprosenten er lav. LLE har likevel en forventning om å nå kunne opp i konkurransen om enten ERC, MSCA eller NFR i løpet av 2025. Totalt antall søknader om ekstern finansiering ligger samlet på omkring 20 søknader i året, noe som omfatter private forskningsstiftelser, ulike mobilitetsstipend, Nordisk råds utlysninger (som Nordforsk eller Nordplus), og HK-dirs

utlysninger. Vi har en søknad inne om CAS for 2025. For å kunne opprettholde aktiviteten og det høye nivået er vi avhengige av støttefunksjonene ved BOA-HF.

Det pågår to ulike SFF-sonderinger ved LLE: en i lingvistikk-miljøet (koordinert av Christer Johansson) og en i middelaldermiljøet ved LLE, AHKR og IF (koordinert av Åslaug Ommundsen), sistnevnte ved hjelp av strategiske midler overført fra HF.

LLE har tatt ansvar for å ferdigstille en søknad om Senter for norsk fagspråk, og har nedsatt en arbeidsgruppe (ledet av Torodd Kinn) for å kunne sikre en grundig prosess fram mot fristen 18. september.

Revisjonsprosjektet avsluttes 31. desember i år. Instituttet har søkt Kulturdepartementet om finansiering av videre drift av standardordbøkene, i første omgang for seks år. Vi regner det som sannsynlig at driften blir finansiert videre (selv om to avganger i januar 2025 kanskje ikke kan erstattes), men det er mulig at departementet vil kreve at vi søker hvert år, slik vi gjør for Norsk Ordbok.

Norsk Ordbok fikk en betydelig økning i sin bevilgning i 2024. Vi antar at denne bevilgningen blir videreført i 2025 og fremover.

Som beskrevet over, arbeider instituttet aktivt med å kartlegge hvordan etterutdanning for norsklærere vil bli årene som kommer, og søke om midler som kan erstatte inntektene vi har hatt fra Kompetanse for kvalitetet.

Forskerutdanning

LLE har i juni 2024 38 aktive PhD-stipendiater, og har i tillegg 11 stipendiater på overtid. Forskerutdanningskoordinator og forskningskoordinator følger opp stipendiatene med felles oppstartsseminarer, individuelle oppstartssamtaler, midtveisevalueringer og årlige medarbeidersamtaler, og oppfølging av løpende problemstillinger. I 2024 prioriterer vi å fokusere på rutinene for pliktarbeid fra planlegging til gjennomføring og rapportering. Dette vil sikre en mer forutsigbar situasjon for stipendiatene og sikre dem nyttig erfaring, uten leie overraskelser mot slutten av ph.d-løpet. Samtidig vil det sikre at LLE får dra best mulig nytte av verdifull arbeidskraft både til ulike typer praktiske arbeidsoppgaver og til undervisning.

Stipendiater har etterlyst insentiver som skal gjøre det mer fristende å legge utenlandsopphold inn i løpet, noe som for tiden er under diskusjon. Samtidig arbeider vi for at alle stipendiatene ved LLE skal ha (minst) en biveileder og bli integrert i en eller flere forskergrupper eller prosjektgrupper. Å sikre god inkludering i fagmiljøene ser vi som essensielt for stipendiatenes trivsel og gjennomføring, og som nevnt ovenfor vil vi framover knytte utlysninger direkte til forskergrupper og prosjekter som en prøveordning.

I skrivende stund har regjeringen vedtatt å kreve at alle stipendiater som ikke snakker norsk må gjennomføre 15 studiepoeng med obligatorisk norskopplæring. Dette vil kreve en omlegging av arbeidsplikt eller utdanningsløp.

Forskningsinfrastruktur

CLARINO, den digitale infrastruktur for språkressurser, er den mest omfattende av forskningsinfrastrukturene ved LLE. Årlige kostnader knyttet til drift og vedlikehold er omkring kr 800 000, delvis finansiert gjennom brukerbetaling. I forbindelse med det avsluttede NFR-prosjektet CLARINO+, har Universitetet i Bergen forpliktet en egenfinansiering til videre drift og vedlikehold av CLARINO i perioden 2024-2029 på omkring kr 700 000 per år. Vi ber om støtte fra HF og UIB til å håndtere denne forpliktelsen.

Bemanning

Leksikografi

I desember 2024 avsluttes Revisjonsprosjektet etter sju års drift, og to av leksikografene går da av med pensjon. Hittil har ikke Kulturdepartementet villet gi et varig tilskudd til leksikografi ved UiB, men har bedt om søknader hvert år. LLE har søkt Kulturdepartementet om støtte til videre drift av standardordbøkene (Bokmålsordboka og Nynorskordboka) i første omgang for seks år. LLE søker også hvert år om støtte til Norsk Ordbok A-H, noe vi også får. Som en ekstra sikkerhet for de ansatte, vil vi be om at UiB sentralt garanterer for de faste stillingene i leksikografi, også om departementet på et tidspunkt skulle slutte å gi støtte til ordbokproduksjon.

Senter for norsk fagspråk

Hvis vi lykkes med vår søknad om Senter for norsk fagspråk, skaper det behov for både faglige og administrative stillinger. Det trengs minst én administrativ stilling for å koordinere senteret. Forskningsrådet bekrefter at det ikke gis midler til administrasjon av senteret. Departementet forventer at institusjonene har strategisk interesse av et senter, og bekoster administrative stillinger selv. Vi forutsetter dermed at en administrativ stilling inngår som egenfinansiering. LLE anser det som sannsynlig at det også må forpliktes rekrutteringsstillinger, og vi vil derfor be om strategiske hjemler til senteret. LLE ber om forskuttering av avgang i nordisk språk i 2029, og lyse ut denne stillingen knyttet til senteret.

Norsk som andrespråk

Etter- og videreutdanningstilbudet i norsk som andrespråk PRISME er et studietilbud med egenbetaling som har hentet inn betydelige inntekter. Instituttet har overført inntektene fra år til år, men ved utgangen av 2025 vil dette overskuddet avregnes sammen med instituttets annuum og eventuelt trekkes inn. Planen er å bruke midlene til å forskuttere/brofinansiere en fast vitenskapelig stilling i norsk som andrespråk, men vi vurderer at det ikke er hensiktsmessig å tilsette før i 2025-2026. Vi mener det er viktig at inntektene tjener fagmiljøet og samtidig understøtter den faglige bemanningsplanen.

Digital kultur

Bachelor- og masterprogrammet i digital kultur er blant instituttets mest populære studieprogram, men bemanning i faget fortsetter å være en utfordring. Med tilslag om ERC Advanced Grant med det 5-årige prosjektet *AI Stories*, vil en av professorene i faget være frikjøpt fra all undervisning i minst fem år. Dette skaper et nytt behov for undervisningskapasitet som instituttet mener må løses med en fast, delt stilling.

Midlertidighet og Norskkursene

Regjeringen har vedtatt alle stipendiater som ikke snakker norsk må fullføre norskkurs på 15 studiepoeng. Dette vil kreve mye omlegging, og trolig større kapasitet på norskkursene, som i dag har et kurstilbud som er tilpasset maksimal kapasitet hos de ansatte.

Anna Marie Kjøde Olsen har i dag permisjon fra Norskkursene fram til august 2025 for å ta doktorgrad. Instituttet ser i ePhorte at hun har søkt om forlenget permisjon, men har ikke tilgang til å se hvor lenge. Olsens er ikke erstattet med vikar i dag, så når hun kommer tilbake vil kapasiteten bli større. Vi vet ikke i dag om det er nok til å ta unna økningen av stipendiater, men det virker ikke sannsynlig at hennes kapasitet er nok.

Samtidig blir de ansatte på norskkursene syke eller søker om permisjon akkurat som alle andre arbeidstakere. Dette fører til at mange blir midlertidige ansatt, i mer enn fem år har det til enhver tid vært midlertidige ansatte på norskkursene. LLE ber om at norskkursene blir utvidet med en ny fast lektorstilling utover minimumsbehovet. Ikke bare vil det redusere HF's andel midlertidige, det vil også spare oss for mye arbeid med ansettelse. Skulle det komme et semester der alle er til stede, vil det uansett være mulig å bruke eventuell ekstra undervisningskapasitet i årsheten i norsk som andrespråk.

Administrasjon

Den administrative staben ved LLE ble redusert med én stilling i 2024, men øker samtidig pga. eksternfinansierte stillinger knyttet til CDN, AI Stories og kanskje Senter for norsk fagspråk. Den store økningen i eksternfinansiert aktivitet ved LLE medfører økt belastning på den ordinære staben pga. økt omfang av tilsetninger, stipendiater, gjester, bestillinger, honorarer m.m. Disse oppgavene dekkes ikke av de eksternfinansierte administrative stillingene. Dette må hensyntas ved eventuelle avganger i den ordinære administrative staben.

Investeringer

LLE har ikke planlagt investeringer i 2025.

Areal

CDN

Senter for digitale fortellinger har i 2024 etablert seg i Langes gate 1-3. Sammen med fagmiljøet i digital kultur, rekrutteringsstillinger og andre tilknyttede eksternfinansierte prosjekter i faget, disponerer de det meste av de to byggene. Senteret er så stort at det ikke kan huses i HF-bygget, og de arealene som ble frigjort er allerede fylt opp med nye stillinger. Senter for digitale fortellinger har allerede fått støtte til ytterligere forskningsprosjekter, og vi forventer videre vekst. Samlokalisering er en viktig suksessfaktor, og det kan i løpet av kort tid være hensiktsmessig at LLE og digital kultur også overtar arealene som i dag disponeres av UiB Ferd. Vi vil utrede hvordan tilknyttede prosjekter kan bidra til å finansiere de økte kostnadene som følger Langes gate 1-3. Samtidig må vi enes om en helhetlig politikk for arealkostnader for eksternfinansierte prosjekter.

Senter for norsk fagspråk

LLE har i dag ikke plass i egne arealer til et Senter for norsk fagspråk. I tillegg til fremragende forskning er undervisning og fagmiljøbygging hovedmål med utlysningen. Senterets ansatte skal undervise i eksisterende og nye studietilbud, og det er viktig å legge til rette for at senteret kan samarbeide med det eksisterende fagmiljøet. Vi ønsker derfor primært å finne lokaler i HF-bygget, men det vil kreve rom vi ikke disponerer i dag. Senteret skal koordinere mange ulike miljøer nasjonalt, og det vil være viktig med gode møterom både for digitale møter og tilreisende forskere.

Undervisningslokaler

Lokalene våre, særlig de i Sydneshaugen skole er lite innbydende med slitte vegger og slitte møbler. Mange av dem er mørke. Det er nok få læresteder i Norge som har så mange utrivelige undervisningsrom. Likevel er det største problemet at rommene ikke er tilpasset moderne, studentaktive undervisningsformer. Noen steder er det vanskelig eller umulig å flytte møblene, andre steder er det for trangt. De fleste steder er det både dårlige prosjektører eller skjermer for å vise digitale presentasjoner, og dårlige tavler. Vi ber UiB om å ruste opp undervisningslokalene snarest. Vi har ikke råd til at studenter slutter fordi de ikke trives i lokalene våre, og vi er nødt til å ha innredning som gjør det mulig å undervise slik vi har bestemt oss for å gjøre i strategiene våre.

Studentene har også få steder å oppholde seg mellom undervisningsøktene. De etterlyser arbeidsplasser og myldrearealer, og steder der de kan lade datamaskiner og mobile enheter. Innredning slik man finner for eksempel på Alrek eller i Jusbygg 2 vil være en stor forbedring for studiemiljøet.

Universitetet i Bergen

Referanse

2024/6210-TERY

Dato

19.06.2024

Budsjettinnspill 2025 AHKR

Vedlegg

1 Budsjettinnspill 2025 AHKR

Utdanning

Undervisningsaktiviteten må i størst mulig grad tilpasses enhetens faste ressurstilgang.

Planer og mål knyttet til å utvikle attraktive studier som øker:

- Studentrekruttering.
- Studiepoengproduksjon.
- Studiepoeng per student.
- Gradsgjennomføring på normert tid.
- Studentutveksling (inkludert antall betalende studenter utenfor EØS).
- AHKR deltar aktivt i fakultetets studieprogramportefølje-prosjekt og har der fremmet flere forslag til ny modell for fakultetets BA-programmer, forslag til å etablere tverrfaglige emnepakker og arbeidslivsrelevante fellesemner.
- Fagmiljøene på AHKR arbeider nå med å utvikle nye fellesemner som vi mener vil bidra til større studentrekruttering. Først utvikles det emner i digital humaniora og forvaltning. Det utvikles også et tverrfaglig emne i seksualitetshistorie. Målet er å kunne tilby emnene fra høstsemesteret 2025.
- Som et rekrutteringstiltak har instituttet planlagt å utarbeide nye SoMe-tilpassede filmer som kan profilere undervisningstilbud og undervisere på de studieprogrammene hos oss som har opplevd sterkest svikt i rekruttering. Det er søkt midler til dette arbeid fra UiBs humaniorasatsing. Instituttet tar sikte på å ha filmene ferdig til bruk mot samordnet opptak 2025.
- Instituttledelsen har bedt HIS og RELV om å tenke gjennom hvordan undervisningstilbudet på BA kan gjøres mest mulig attraktivt for nye studenter.
- Instituttledelsen er i ferd med å utarbeide et opplegg for normering av undervisningsomfang på emner av ulik størrelse ved AHKR. En slik normering vil trolig hjelpe på gjennomføring på normert tid, ved at arbeidsbyrden for studentene som tar emner av samme størrelse blir mer forutsigbar og i tråd med antall studiepoeng emnene gir. Fagmiljøene er også bedt om å utarbeide konkrete planer for hvordan gjennomføringen på programmene kan forbedres. Instituttledelsen vil også bruke undervisningsforum H25 til å diskutere tiltak som kan øke

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Telefon 55589380
post.hf@uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Nygårdsgt. 5
Bergen

Saksbehandler
Teemu Sakari Ryymin
55583879

gradsgjennomføring på normert tid. Det arbeides kontinuerlig for at masterstudentene skal fullføre studiet på normert tid. Administrativt ser vi at et virkemiddel for dette er å få studentene til å benytte seg av retten til å søke om utsatt levering av masteroppgaven i samme semester, der det foreligger gyldig årsak til det, i stedet for å søke om et 5. semester. Disse sakene behandles med stort fokus på likebehandling ut fra individuelle forutsetninger.

- AHKR vil følge opp FRAM-tiltakene knyttet til blokkundervisning og evaluere om dette har hatt en positiv effekt for studiepoengproduksjon, som vi forventer. Gjennom systematiske evalueringer av ordningen vil instituttet se om det er nødvendig med tilpasninger for å sikre ønsket utfall i enda større grad.
- En utfordring som FRAM-omleggingen har gjort tydeligere ligger i at studieadministrative systemer som FS ikke p.t. gjør det mulig å synliggjøre hvilke tema som faktisk undervises i emner med skiftende innhold. En ordning med emner med flere skiftende tema øker fleksibiliteten i undervisningsplanleggingen og gjør det mulig å tilby forskningsbasert undervisning i enda større grad enn før, men skal potensielle studenter oppdage det vi faktisk underviser i, kreves det endringer i FS eller andre synliggjøringstiltak, som SoME-filmene nevnt over.
- AHKR prioriterer studentutveksling høyt. Vi har deltatt i en UiB-pilotprosjekt om økt studentmobilitet og flere av fagmiljøene arbeider målrettet for å nå dette. Etter- og videreutdanningstilbudet RELMIN på MA-nivå rekrutterte studenter utenfor EØS, men tilbudet måtte avvikles, blant annet på grunn av endrede rammebetingelser for studentbetaling.

Økonomiske konsekvenser av og faglig tilpassing til lavere studentrekruttering:

- Lavere studentrekruttering skaper utfordringer på ulike måter. Instituttets resultatmidler vil på sikt bli redusert dersom vi ikke klarer å øke rekrutteringen, studiepoengproduksjonen og gjennomføringen på normert tid. Dette vil kunne gå kraftig utover instituttets mulighet til å støtte stabens forskningsaktiviteter økonomisk. På den andre siden innebærer lavere studentrekruttering at det frigjøres noe mer interne ressurser som kan brukes til å opparbeide nye undervisningstilbud og opplegg som vi håper vil motvirke den negative utviklingen.
- AHKR har iverksatt en rekke tiltak for å øke studiekvalitet og studenttilfredshet, bl.a. faglig-sosiale arrangementer som AHKR-dagen, pizza- og filmkvelder, men også ekskursjoner av ulikt omfang og varighet. Dette er tiltak som har blitt godt mottatt av studentene og som vi ønsker vi å videreføre.

Planer og ambisjoner for søknader om eksternt finansiering for utdanningssiden:

- AHKR arbeider aktivt for å etablere nye eksternt finansierte undervisningstilbud, senest gjennom kontakt med Bergen kommune om et undervisningsopplegg i kontroversielle tema. Vi håper å kunne etablere flere slike tilbud på sikt, særlig knyttet til RELV og HIS. Det arbeides også om å skape et nytt etter- og videreutdanningstilbud i samarbeid med Vestland fylke knyttet til demokratisk medborgerskap.

Planer for å styrke porteføljen av etter- og videreutdanningstilbud på en måte som er økonomisk bærekraftig:

- AHKR har flere EVU-emner med ulike finansieringsmodeller. Av særlig viktighet er samarbeidet med Norsk sykepleierforbund der AHKR gjennom en årrekke har tilbydd en pakke i arbeidslivsemner. Ny kontrakt er inngått for perioden 2025-2027. Dette opplegget er fullfinansiert av NSF. Instituttet har ambisjoner om å utvide denne modellen for EVU også for andre oppdragsgivere og er i ferd med å ansette en førsteamanuensis (HIS) med dette blant arbeidsoppgavene.

Undervisningstilbud for andre enheter ved UiB som medfører inntekter fra andre fakulteter. Eventuelt motsatt, undervisning ved andre enheter som bekostes av vårt fakultet.

- AHKR har i lang tid samarbeidet med SAMPOL på SV-fakultetet om EUR-emner. Vi tilbyr et emne, SAMPOL et annet, og kostnadene/gevinstene går langt på vei opp i opp. AHKR bidrar også med emnene KUVI106 og HIS108 til det tverrfakultære BA-programmet i kjønnsstudier.

Planlagte effektiviseringstiltak for eksempel knyttet til vurderingsformer:

- AHKR innførte i 2020/2021 faste satser for vurdering av skriftlige arbeid, basert på besvarelsenes lengde/ordantall. Innarbeiding av dette prinsippet blant studenter og stab fortsetter, men ordningen har allerede hatt effektiviserende virkning. Det pågår et arbeid for å revidere hvordan vi gir uttelling for sensur for skriftlige eksamensbesvarelser, og instituttledelsen vil arbeide for at eventuelle endringer ikke innebærer kostnadsøkninger som ikke er bærekraftige på sikt. Ressursregnskapet brukes også til å synliggjøre ressursbruken knyttet til vurdering vs. undervisning.

Konsekvenser av omlegging av lektorprogrammene:

- Omleggingen av lektorprogrammene vil kreve dublering av undervisningstilbud i didaktikk i fire år, når begge modellene tilbys samtidig. Dette utløser behov for bistillinger i didaktikk. Vi anslår behovet å være minimum 2 bistillinger for historie og 2 bistillinger for religion. Overgangen til ny modell vil også medføre flere flaskehalssemestre, der studenter på forskjellige kull skal ha langpraksis samtidig. Administrativt vil lektorprogrammene kreve ekstra oppfølging de kommende årene for å kollisjonssikre timeplaner og sikre at kabalen helhetlig går opp.

Forskning

Planer for å styrke enhetenes forskergrupper, særlig i lys av kommende evaluering av humanistisk forskning i Norge (HUMEVAL) i 2025

- AHKR etablerte en ny forskergruppeordning i 2022 og har nå 11 aktive forskergrupper. To av AHKR's forskergrupper har fått driftsmidler og rekrutteringshjæmme fra HF for de neste tre årene. Utvikling av eksterntfinansierte prosjekter er en del av aktivitetsplanene i disse gruppene. Aktivitetsnivået i forskergruppene er generelt sett svært høyt, og det har mange positive effekter. For det første er forskergruppene gode arenaer for kunnskapsutveksling. For det andre er de viktige arenaer for prosjektutvikling. For det tredje er de arenaer for å fremme internasjonalt forsknings samarbeid, ved at aktivt inviterer internasjonale forskere til workshops og seminarer. Et særlig effektivt virkemiddel for forskningsgruppesamarbeidet å arrangere to-dagsseminarer for å samsnakke om fellesprosjekter. Aktiviteten er ikke uten økonomiske omkostninger: For å forberede seg best mulig for en HUMEVAL-evaluering i 2025 vil det kreve et økonomisk handlingsrom som gjør det mulig å opprettholde aktiviteten i gruppene. Forskergruppene ved AHKR har i 2023 og 2024 blitt invitert til å søke om å få en av de rekrutteringshjæmle AHKR har fått tildelt fra fakultetet. Forskergruppeordningen skal etter planen evalueres H25. Instituttet vil fortsette med å bruke de rekrutteringshjæmle vi får tildelt fra HF strategisk til å styrke forskergrupper, eksterntfinansierte prosjekter og fagmiljøer. Instituttet har betydelige avsetninger til forskningsformål i de årlige budsjettene og vil søke å opprettholde dette også i 2025.
- AHKR har de siste årene ansatt flere unge forskere, som vi aktivt bygger opp erfaringen og kompetansen til, blant annet ved å gi dem forskerleder erfaring som

ledere av forskergrupper. Det er et mål at de over tid vil få en erfaring og en kompetanse som vil gjøre dem konkurransedyktige i ERC- og SFF-sammenheng.

- Gjennom å skille ut forskerutdanningskoordinatoren som et eget verv, har forskningskoordinator fått mulighet til å følge opp forskere, forskergrupper og søknadsinitiativer på en annen måte enn tidligere.
- Som et ledd i oppfølgingen av UiB FRAM og styrkingen av stabens muligheter til å lykkes med søknader om ekstern forskningsfinansiering, har AHKR i 2024 etablert et prosjektlederforum som en arena for erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring for de som leder eksternt finansierte forskningsprosjekter.

Planer for forskning knyttet til UiBs tematiske satsinger

- AHKR satser på forskning innenfor satsningsområdene klima- og energiomstilling, gjennom forskergruppen i miljøhumaniora. Denne forskergruppen arbeider også med spørsmål knyttet til strategiområdet hav. Forskergruppen består av flere unge forskere, som vil måtte bruke tid på å utvikle gode prosjekter innenfor disse områdene.

Planer for å bedre legge til rette for sammenhengende tid til forskning

- AHKR er pilotinstitutt i UiB FRAM og har gjort betydelige grep for å styrke sammenhengende tid til forskning for de vitenskapelig ansatte. Tiltakene som er innført med dette for øye dreier seg om omlegging av undervisning i blokk, studieplanrevisjon og arbeid med å styrke den fagnære forskningsadministrative støtten for forskerne, samt deltagelse i en rekke utviklingsprosjekter (bl.a. forskningslederkurs, og forum for prosjektledere). Tiltakene innført som ledd i UiB FRAM skal evalueres H25.

Planer for å styrke enhetenes forskningsformidling

- AHKR har sterke tradisjoner for forskningsformidling, noe som uttrykkes blant annet gjennom at to av de siste årenes prisbelønnede forskningsformidlere kommer fra AHKR (Y. Flo og T. Hellesund). Instituttet vil fortsatt legge forholdene til rette for formidling av forskning fra vår stab.
- AHKR ønsker gjerne et tettere samarbeid med kommunikasjonsrådgivere på HF og UiB sentralt for å styrke formidlingen av forskningen vår.

Måltall og planer for søknader og tilslag til EUs grunnforskningsprogrammer (ERC, MSCA)

- Tre av AHKR's unge forskere har vært eller er del av UiBS Momentum-program, og det ventes at disse sender hver sin ERC Starting grant-søknad i 2025 eller 2026. (AHKR skal dessuten være partner i en ERC Synergy-søknad i 2024.)
- Instituttet har støttet initiativ for MSCA-workshop i 2023 og lykkes med å få en ny MSCA i 2024. Vi vil fortsatt prioritere støtte til slike initiativ i 2025 og håper på å få 2-3 nye MSCA i løpet av langtidsbudsjettperioden.

Måltall og planer for søknader og tilslag til Forskningsrådets utlysninger

- Instituttet har som mål å sende 3-4 søknader til NFR i 2025. (I 2024 er det sendt/vil bli sendt 7 søknader til NFR fra AHKR, samt én i desember 2023.) Ut fra instituttets tidligere erfaringer med tilslag, vil en moderat ambisjon være en tredjedels uttelling, en ambisiøs ambisjon vil være uttelling på halvparten av søknadene.

Planer for å fremme digital humaniora i enhetenes forskningsaktiviteter

- Digital humaniora i forskning er et sentralt satsingsområde ved AHKR. En fast stilling i arkeologi er planlagt utlyst innen feltet digital arkeologi i 2026. I 2024 er det lyst ut en førsteamanuensisstilling i KUVI med vekt på digitale metoder i forskning på kulturhistoriske/kulturvitenskapelige samlinger og/eller arkiv. AHKR huser det humanistiske infrastrukturprosjektet SAMLA som dreier seg om digitalisering av samlingene i norske tradisjonsarkiver. En søknad om fortsettelse og utvidelse av prosjektet (SAMLA 2) er under behandling i NFR. I denne søknaden spiller maskinlæringsverktøy en sentral rolle. AHKR har allokert en rekrutteringshjæmme til SAMLA-prosjektet (oppstart 2023). Flere av fagmiljøene arbeider med å ta i bruk KI i forskning (ARK og HIS), dels med finansiering fra UiB sentralt. Det planlegges også søknad til NFR om et prosjekt som skal utvikle metoder for bruk av store språkmodeller i historisk forskning som tematikk.

Planer for å fremme innovasjon

- AHKR har deltatt i utvikling av tre innovasjonsprosjekter (Immonen/ERC, Ruge Bjærke/NFR; Haugrønning/Off.PhD./NFR). Disse prosjektene har vist seg vanskelig å få til, fordi de eksterne partnerne ikke har ressurser til å delta i prosjektene. Det er imidlertid en viktig innovasjonskomponent i søknaden om et SAMLA2 prosjekt. Prosjektet inkluderer nasjonale brukerpaneler for kulturarvssektor og kreative næringer, og vil arrangere co-creation workshops med disse brukerpanelene. Ut over dette foreligger det ikke noen ytterligere planer om strategisk satsing på innovasjonsprosjekter per nå, men AHKR vil støtte eventuelle nye initiativ. Særlig ønsker AHKR å utforske mulighetene til å utvikle innovasjonsprosjekter sammen med Middelalderklyngen ved UiB.

Planer for å utvikle initiativ for nye Senter for fremragende forskning (SFF)

- AHKR har en SFF (SapienCE) med senterfinansiering frem til 2027. Vi har ingen konkrete planer om nye SFF-initiativ nå, men arbeider med å øke våre yngre forskningslederes kompetanse og utvikle deres cv'er med tanke på fremtidige større forskningsinitiativ, herunder også SFF.

Planer for å fremme internasjonalt forskningssamarbeid og forskermobilitet

- Forskerne ved AHKR arbeider internasjonalt, gjennom forskningssamarbeid, publisering, gjesteforskeropphold internasjonalt feltarbeid m.m. Samtidig har forskergruppene og forskningsprosjektgruppene på AHKR utstrakt internasjonalt og nasjonalt samarbeid i form av internasjonale prosjektpartnere, gjesteforelesere, gjesteforskere og løpende prosjektsamarbeid. Flere forskere inngår også som partnere eller deltakere i referansegrupper i søknader til utenlandske forskningsråd. Det er med på å styrke forskningssamarbeidet på tvers universiteter og landegrenser. Våre forskere deltar blant annet i utvikling av ERC Synergy-søknader og vår SFF er tvers gjennom internasjonal, blant annet gjennom konsortiepartnerne. Instituttet støtter det internasjonale forskningssamarbeidet gjennom årlige avsetninger til forskningsformål. For at dette arbeidet skal kunne opprettholdes kreves det et fortsatt økonomisk handlingsrom.

Behov for rekrutteringsstillinger (ph.d.-stipendiater og postdoktor) knyttet til enhetens strategiske prioriteringer, rekrutteringsbehov, søknader om eksternfinansierte prosjekter:

- AHKR har i 2023 og 2024 lyst ut rekrutteringshjæmmer etter en intern søknadsrunde der forskningsgrupper, miljøer med eksternt finansierte prosjekter og andre ble invitert til å søke. En slik bruk av rekrutteringshjæmmer er i tråd med AHKR's vedtatte strategi.

- Rekrutteringsstillinger fra universitetet er helt avgjørende for å kunne fortsette å følge instituttets strategiske prioriteringer om å styrke vilkårene for forskning i stillingenes forskningstid, forskergruppene på instituttet og med tanke på fremtidige søknader om ekstern forskningsfinansiering.
- I 2025 har vi behov for 7 nye rekrutteringshjemler for å kunne styrke aktiviteten i forskergrupper, prosjektgrupper og fagmiljøer.

Forskerutdanning

Planer for utvikling av emner på ph.d.-nivå:

AHKR ønsker å utvikle et nytt emne i praktisk forskningsetikk på ph.d.-nivå.

Tiltak for å bedre gjennomføring i ph.d.-programmet:

Instituttet har gjennomført en rekke tiltak for å bedre gjennomføringen i ph.d.-programmet. Rekrutteringshjemlene er fra 2023-24 knyttet tett til forskergrupper og prosjektmiljøer, slik at rekruttenes forskningsplaner blir mer strategisk rettet og at de tilbys gode forskningsmiljøer. Dette forventer vi vil skape større mulighet for stipendiater til å lykkes med å gjennomføre prosjektene sine innen normert tid. AHKR har styrket den faglige oppfølgingen av ph.d.-kandidatene gjennom å opprette et nytt faglig verv som forskerutdanningskoordinator, med oppfølging av stipendiatene som hovedoppgave. Vi arbeider iherdig med å skape gode rammer rundt stipendiatperioden, med egne stipendiatsamlinger, instituttovergripende stipendiatseminar og sosiale tiltak – noe vi forventer vil kunne øke gjennomføringen på normert tid. Vi har også brukt ressurser til målrettet oppfølging av stipendiater som har overskredet prosjektperioden med tanke på å få de til å fullføre. Dette arbeidet ser ut til å bære frukt i 2024. AHKR har også presisert overfor veiledere at eventuell veiledning ut over normert tid kun blir godskrevet i ett semester. Ved SapienCE, hvor det er mange rekrutter, har ledelsesstrukturen blitt reorganisert med egen deputy director med ansvar for rekruttene. Målet er å øke trivselen, faglig oppfølging og dermed gjennomføring. Se også under om kvalifiseringsarbeid. Per 6. juni 2024 er det innlevert 7 ph.d.-avhandlinger til bedømming ved AHKR, og vi forventer 3-6 flere innleveringer i løpet av 2024.

Planer for arbeid med studiekvalitet i veiledning og opplæringsdel:

AHKR oppfordrer staben til å delta i HF's veilederforum, og arrangerer i tillegg jevnlig veilederseminar med tanke på å sikre, opprettholde og øke kvaliteten i veiledningen av stipendiater. Her kan veilederne også bli holdt oppdatert om eventuelle endringer i PhD-programmet ved HF. Stabsmedlemmer som skal veilede ph.d.-kandidater oppfordres også til å ta UNIPED-emner i veiledning av ph.d.-kandidater dersom de mangler dette fra før.

Planer for bruk av annet kvalifiserende arbeid (pliktarbeid) for ph.d.-kandidater:

AHKR har endret måten universitetsstipendiaters fjerde år skal brukes, for å være mer i overensstemmelse med fakultetets og instituttets strategi. I stedet for pliktarbeid snakker vi om kvalifiseringsarbeid, og bruken av stipendiater til undervisningsoppgaver er strammet inn i forhold til tidligere. Arbeidsoppgavene for stipendiatene skal ta sikte på å gi den enkelte kandidat bedre kvalifikasjoner for en akademisk (eller annen) karriere etter disputas. Stipendiatene skal ikke overlates ansvar for å undervise emner alene, men de skal kunne bidra til undervisningen sammen med staben for øvrig. Undervisningstilbud ved instituttet skal med andre ord ikke baseres på arbeidskraften til stipendiatene, men dimensjoneres ut fra den faste stabens kapasitet. Stipendiatene vil også bli oppfordret til å ta UNIPED-emner for å styrke sin undervisningsfaglige kompetanse. Disse tiltak vil, i tillegg til å være karrierefremmende, på sikt også kunne hjelpe på gjennomføringsgraden i ph.d.-programmet. Stipendiatene som er tilknyttet forskergrupper gjør deler av sitt forskningsadministrative kvalifiseringsarbeid ved forskergruppene. Dette er en viktig læringsarena for stipendiatene med tanke på hvordan samarbeid mellom forskere fungerer.

Forskningsinfrastruktur

Behov og prioriteringer for organisering, drift, vedlikehold av eksisterende infrastruktur; planer og ambisjoner for fremtidige satsinger på forskningsinfrastruktur:

- NFR infrastrukturprosjektet SAMLA er en viktig satsing for AHKR, HF-fakultetet og Universitetsbiblioteket. Vi har søkt om å fortsette satsningen med en NFR-søknad om en fase 2, innlevert i 2023. Dersom søknaden blir innvilget vil det innebære en oppskalering av prosjektet. Det vil både gjøre svært mye kulturhistorisk materialet tilgjengelig for forskning og allmennhet, og det vil legge til rette for bruk av digitale analyseverktøyer (HRT-lesning av materiale på ikke normert språk, maskinlært annotering, maskinell oversettelse som bakgrunnsmetode for flerspråklige søk og ulike former for topic modeling). SAMLA er i dag en internasjonalt ledende infrastruktur for tradisjonsarkiver, og har blant annet fungert som en modell for en påbegynt digitalisering av det folkloristiske arkivet ved UC Berkeley. Hvis SAMLA 2 skulle få støtte, vil prosjektet styrke denne rollen som en ledende kulturhistorisk infrastruktur i verden. Hvis SAMLA 2 ikke skulle gå inn, vil det være viktig for AHKR å sørge for at den nødvendige driften og vedlikeholdet opprettholdes. Det faglige ansvaret for SAMLAS infrastruktur vil ligge på AHKR, mens den digitale driften vil være bibliotekets ansvar. HF-fakultetet har garantert for midler for å opprettholde serverkostnadene i SAMLA 1, budsjettert med 50 000 i året. Dersom SAMLA 2 går inn, vil serverkostnadene øke – trolig til 150 000 i året fra 2025. SAMLA er et digitalarkiv med et langsiktig perspektiv, og økonomisk langsiktighet er derfor også viktig for prosjektet. Samtidig innebærer SAMLA en digital sikring av sentral norsk kulturarv. Borgerkrigen i Syria og krigen i Ukraina har vist at verdifull kulturarv går tapt i krigshandlinger. Internasjonalt har derfor flere kulturarvsinstitusjoner begynt med hurtigdigitalisering av verdifull kulturarv, som et sikkerhetstiltak i en ustabil tid. SAMLA har allerede gjort denne jobben.
- I tillegg til SAMLA setter AHKR den arkeologiske infrastrukturen høyt. Det gjelder AI-prosjektet «Developing an AI tool to visually recognize archaeological finds» og arkeologiens tørrlab. Arkeologimiljøet vil også søke om midler til en videreføring av AI-prosjektet, men det arbeidet som er lagt ned i prosjektet må opprettholdes uavhengig av eksterne midler. En videreføring vil enten bli gjort NFRs infrastruktur eller gjennom Horizon Europe-midler. En slik viderefinansiering ligger litt frem i tid. AI-prosjektet vil være til støtte for å kunne utnytte tørrlaben fullt ut og omvendt. Det er derfor viktig å ivareta bruken og å sørge for at AI-satsningen opprettholdes. Instituttet har satt av administrativ ressurs til oppfølging, drift og bruk av tørrlaben.
- Både SAMLA og den arkeologiske infrastrukturen er forskningsinfrastruktur, samtidig som den både kan og bør brukes i undervisningen. Det arkeologiske tørrlaboratoriet er i V24 brukt i undervisning på alle undervisningsnivå fra BA til Post-MA og PhD, av instituttets PhD-studenter og fast ansatte. AHKR er i ferd med å utvikle undervisningstilbud i digital humaniora som er arbeidsrelevant for instituttets fag. For historie, arkeologi og kulturvitenskap er det en stor sjanse for at kandidatene blir møtt med en forventning om at de forstår og behersker databaser som arkeologiske gjenstandsdata-baser, primus og ASTA. Og en forventning om at de har en forståelse for hvordan man kan registrere og søke i slike baser ved hjelp av metadata, linked data og autoritetsregistre. AHKR ønsker å legge til rette for at studentene skal kunne lære dette gjennom å inkorporere bruk og registrering i instituttets egne infrastrukturprosjekter i undervisningen.
- AHKR prioriterer forskningsinfrastruktur høyt. SAMLA er et infrastrukturprosjekt som allerede har oppnådd høy internasjonal anseelse, på grunn av omfang, ambisjoner og det arbeidet som allerede er utført. SAMLA er allerede flere måneder før lanseringen høsten 2024 er tatt i bruk av forskere, lokalhistorikere, kunstnere og allmenne ressursider som wikipedia og lokalhistoriewiki. Det er en forskningsinfrastruktur som vil kunne sette UiB i en sentral

posisjon i nasjonal og internasjonal kulturhistorisk forskning. Gjennom SAMLA opparbeider instituttet også kompetanse på felt som design av e-infrastruktur, AI (maskinlært transkribering og annotering, maskingenererte oversettelse), digital sikring av kilder. Samtidig viser dette prosjektet at e-infrastruktur åpner for nye forskningsmuligheter. Går søknaden om en fase 2 for prosjektet inn vil det kreve en tett oppfølging særlig med tanke på økonomi.

Anslag for forventede leiestedsinntekter og -kostnader i langtidspanoden:

- Tørrlaben har ikke lenger ekstern bruk som gir nevneverdige inntekter, utskifting av utstyr, lisenser og drift gir ikke ubetydelige kostnader som dekkes av instituttet
- SAMLA er ikke egnet for en leiestedsmodell. Som mange andre humanistiske forskningsinfrastrukturer, er SAMLA også en samfunnsinfrastruktur for norsk kulturarv. Det er derfor et mål å holde slike forskningsinfrastrukturer i stor grad åpne og tilgjengelige for studenter, forskere og samfunnet. Det er lite hensiktsmessig å opprette betalingsmurer eller andre betalingsløsninger for å generere inntekter, som samtidig gjør at infrastrukturene ikke brukes av allmennhet og studenter.

Bemanning

Informasjon knyttet til langsiktig, faglig bemanningsplan:

- AHKR har én planlagt avgang før ordinær pensjonsalder (70 år) i årsskiftet 2024/25. Instituttet har ingen planer til forskuttering av avganger gjennom eksternfinansiering.

Prioriteringer av faste, delte stillinger. Hvilke stillinger vil enheten prioritere og hvorfor?

- Instituttrådet ved AHKR har bestemt at alle fagene ved instituttet skal ha fagstrategier som angir prioriteringer for faste, delte stillinger. Fagstrategiene er utarbeidet av alle fagmiljøer i grundig samarbeid med instituttleder, og de er vedtatt av instituttrådet. For perioden 2025-2027 prioriterer fagstrategiene følgende stillinger (de for 2025 er allokert til fagene i fakultetets faglige bemanningsplan):
 - KUVI: Stilling i systematisering og tolkning av kulturhistorisk materiale (under utlysning, planlagt tiltredelse høsten 2025). Dersom bemanningsplanen fremover skulle gi rom for det, tilsier fagstrategien en stilling i bærekraft og kulturell endring, særlig knyttet til seksualitet- og seksualitetshistorie, kjønns historie, identitetsforståelser og organisering av intimitet i fortid og nåtid.
 - ARK: Digital arkeologi (utlyses 2025, planlagt tilsetting 2026). Denne stillingen er sentral også som videreføring av kjernekompetanser fra AHKR's senter for fremragende forskning, SapienCE.
 - HIS: moderne kvinne- og kjønns historie (under tilsetting, planlagt tiltredelse august 2025), norsk/nordisk middelalderhistorie (planlagt 2027).
 - RELV: Stilling i buddhisme i Øst-Asia (planlagt 2026).
- AHKR har fått to uventede vakanser i 2024 (RELV og ARK). Undervisningsbehovene for stillingen i islam/RELV blir midlertidig dekket gjennom en toårig bistilling fra august 2024, finansiert av fakultetet. AHKR ønsker at denne stillingen skal utlyses når bistillingen er over. Stillingen i jernalderarkeologi ønsker AHKR utlyst så snart som mulig.

Bruk av midlertidige stillinger:

- Det er foreløpig uvisst om instituttet kan regne med vikarmidler for dekan og instituttleder fra og med høstsemesteret 2025.
- Vi forventer å ha vikarmidler knyttet til stillingene som er vedtatt videreført i fakultetets faglige bemanningsplan inntil stillingene er besatt.

- AHKR har tilsatt vikar for dekan, men ellers dekkes vikarbehov av åremålstilsatte i bistillinger og undervisere på timebasis.

Referanse

2024/7320-STT

Dato

07.06.2024

Budsjettinnspel FoF 2025

Utdanning

Studiepoengproduksjonen ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier har hatt ei stor auke det siste tiåret, og ser no ut til å ha stabilisert seg på eit godt nivå. Me ser lyst på framtida til fagstudia i filosof og trur studiepoengproduksjonen har potensiale å forbetre seg ytterlegare:

- Me arbeider no med ei justering av bachelorprogrammet og årsstudiet i filosofi som primært har som mål å gi ein betre heilskap og tydelegare progresjon, men som også vil kunne gi auka poengproduksjon og betre gjennomføring. Det same gjeld forhåpentlegvis også følgjene av studieporteføljeprojektet til fakultetet
- I instituttstrategien heiter det at FoF skal "utvikle spesielt attraktive emnetilbud som også har potensial til å øke tilstrømningen av studenter fra andre fagområder og fakulteter." Det første av slike planlagde emne blir eit emne om *Etikk og kunstig intelligens* som skal gå frå våren 2025.
- Filosofifaget er populært både nasjonalt og internasjonalt, og dette viser seg også i søkjartala våre for 2024. Dersom me legg saman førstevalssøklarar for årsstudiet (82) og bachelorstudiet (38), er me på ny rekord, faktisk over pandemiåret 2021.
- Målet er å opprette eit PPE-program, med oppstart hausten 2026. PPE har potensiale til å trekkje til seg spesielt dyktige studentar, slik at ikkje alle desse forsvinn til prestisjestudium andre stader. PPE vil også vere omfatta av ordninga *Tverrfakultære utdanningsprogrammer* i den nye inntektsfordelingsmodellen ved UiB, som me kjem tilbake til under her.

Fagstudiet har alt i alt god balanse mellom ressursbruk og ressurstilgang. Men satsing på PPE og nye attraktive emne kan gjere det nødvendig å kutte nokre emne på sikt.

Forsking

FoF har ein godt etablert forskingsgruppestruktur, med aktive og sterke grupper innanfor fleire felt. Instituttet har i fleire år hatt som strategi at alle stillingar, både faste stillingar og rekrutteringsstillingar, skal knytast til grupper. Dette er vidareført i instituttet sin nye strategiplan for 2023-2030, der det mellom anna heiter at FoF skal «satse på aktive forskingsgrupper i tildeling av midler og ressursar» og «bygge miljø på internasjonalt høgt

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Thunestvedt
55582384

nivå som kan konkurrere om SFF-status og ERC-tildelingar». Instituttet har likevel vurdert det slik at det ikkje er aktuelt på dette tidspunktet å melde inn SFF-initiativ.

I tillegg til det me veit om kva eksternfinansiering tyder for fakultet og universitet, er eksterne midlar også avgjerande for instituttøkonomien. Dei siste åra har instituttet meir i BOA-inntekter enn i annuum, men når prosjekt no tek slutt, vil det ramme instituttøkonomien hardt om ein ikkje får tilslag på nye. I tillegg har FoF få rekrutteringsstillingar ut frå størrelsen på instituttet, slik at eksterne prosjekt er spesielt viktig for tilgangen på rekrutteringsstillingar.

Målsettinga til FoF er å få tilslag på eit eksternfinansiert prosjekt kvart år (til dømes eit NFR-prosjekt annakvart år, eit ERC-prosjekt kvart fjerde år, og eventuelt andre typar prosjekt). Dette er ei ambisiøs målsetting, med tanke kor få filosofiprojekt som blir tildelt: det er ikkje uvanleg med berre 1-2 NFR-prosjekt til filosofi i Norge pr. år, og til dømes 1-2 ERC Advanced Grants til filosofi i Europa pr. år. For å oppnå dette målet er det derfor nødvendig å få våre sterkaste fagpersonar til å søkje.

Ei utfordring ein møter på her, er rolla til forskingsgruppeleiarane og kva ansvar dei skal ha for å initiere og koordinere prosjektsøknadar? På basis av slike spørsmål har FoF også i strategiplanen at ein skal «utarbeide mandat for forskningsgruppeledere», samt «forvente at alle forskningsgrupper er aktive i søknadsskriving». Fakultetet har også eit punkt om «tydeligere forskningsledelse» i sin strategiplan. I løpet av 2024 gjennomfører me ei samling der målet er å utarbeide mandat for forskingsgruppeleiarar, avklarar leiarane si rolle i prosjektaktivitet. Dette skal også munne ut ein forpliktande plan for søknadsaktivitet i forskargruppene dei neste åra. Me ser lyst på sjansen for at nokre av desse vil få tilslag.

Instituttet har allereie no høve til å gi meir samanhengande tid til forskning for mange av dei som ønskjer det, men dei fleste vil når alt kjem til alt heller ha ei jamn fordeling av undervising året sett under eitt.

Forskarutdanning

Instituttet har som politikk at nye rekrutteringsstillingar skal knytast til forskingsgrupper. Instituttet ønskjer også å støtte opp om planlagde prosjektsøknadar med ekstra rekrutteringsstillingar. Men med tanke på omfanget av den planlagde søknadsaktiviteten ved instituttet dei næraste åra kan dette blir vanskeleg å oppnå med dei få stillingane me rår over. Som me har spelt inn tidlegare ønskjer instituttet derfor å få tildelt fleire av fakultetets rekrutteringsstillingar. Instituttet har ingen spesielle utfordringar knytt til gjennomstrøyming, underkjenning og fråfall hjå stipendiatane. Dei aller fleste leverer på tilnærma normert tid. Slik sett er det synd at FoF har så få stipendiatstillingar i høve til størrelsen på instituttet, noko som skuldast at studiepoengproduksjon på exphil og exfac ikkje tel med i beregningsgrunnlaget. Som me også har nemnd i tidlegare budsjettinnspel ønskjer me å få bruke av kvoten for postdoktorstillingar. Når me lyser ut postdoktorstillingar, får me rekruttert kandidatar av høg internasjonal klasse. Me ønskjer difor å prioritere postdoktor- framfor stipendiatstillingar når det er rom for dette.

FoF har gjort framlegg om to nye felles ph.d.-emne på HF, eit emne om etikk i høgare utdanning, og eit emne i formidling. Men ressursituasjonen gjer det vanskeleg med ambisiøse planar på dette feltet.

Bemanning

Instituttet har få avgangar frå fakultetsfinansierte faste stillingar dei neste åra. Den neste er etter planen i 2027, før det så kjem fleire avgangar frå 2030 og framover, om enn det her er usikkert kva ny aldersgrense i staten vil bety. Me er ikkje kjende med planlagde avgangar før ordinær pensjonsalder. Me hadde ein avgang i 2022, som ikkje er erstatta endå. Denne stillinga var delt mellom fagstudiet og exphil, om enn det har vore ei viss uklarheit om prosentane i denne delinga.

Som nemnd legg instituttet no planar for søknad om oppretting av eit PPE-program. Sidan det foreløpig ikkje følgjer nye ressursar med til PPE, må instituttet skape rom for dette ved å omdisponere ressursar. Me vil likevel understreke at eit ambisiøst PPE-program av høg kvalitet vil måtte trenge nye stillingar på sikt. Den nye inntektsfordelingsmodellen ved UiB har eit eige punkt om tverrfakultære utdanningsprogram, som gir betre økonomisk utteljing for program som PPE. Me ber om at fakultetet tar initiativ ovanfor UiB sentralt for å få PPE inn under denne paraplyen, og så følgjer opp med å lyse ut ei fast stilling knytt til PPE.

På førstesemesterstudia har me hatt ein avgang i 2024 og får ein ny i 2025. Gitt den økonomiske situasjonen har det ikkje vore aktuelt med nye stillingar på exphil dei siste åra. Når talet på exphil-kurs no er tilbake til det normale, er det liten tvil om at exphil er underbemanna. For å redusere bruken av midlertidig arbeidskraft, må me difor måtte tilsette fleire i faste stillingar. Dersom ambisjonen er å redusere bruken av midlertidig tilsette monaleg, er det i realiteten ikkje noko alternativ til å tilsetje i faste lektorstillinger i åra som kjem. Vi vurderer det som svært lite realistisk med ytterlegare effektiviseringstiltak i tillegg til dei tiltaka vi har gjort dei siste år, og exphil har heller ikkje same handlingsrom som andre studietilbod til å redusere aktivitet i lys av ressursar.

På bakgrunn av dette ønskjer me å lyse ut to nye universitetslektorstillinger på ex.phil. tidleg i 2025. Med tanke på den nye, krevjande exphil-varianten på Juridisk Fakultet, bør ei ny exphil-stilling vere spesifikt knytt til dette fakultetet, sidan me her vil trenge ein kombinasjon av filosofisk og rettsvitskapeleg kompetanse. Den andre stillinga bør knytast til MN og kan sjåast i samanheng med eksternfinansiering innan vitskapsfilosofi. Med ny finansieringsmodell der finansieringskategori følgjer studentens program vil UiB få betrakteleg betre utteljing for exphil-studiepoeng i framtida. Desse midlane bør på ein eller annan måte kome exphil til gode.

Bemannings situasjonen på dei tidlegare ex.fac.-emna må me kome tilbake til når resultatet av studieporteføljeprojektet er klart.

Forskningsinfrastruktur

Wittgensteinarkivet (WAB) er no så godt som ferdig med det lokalt finansierte infrastrukturprosjektet sitt (WABe), der siktemålet var å utvikle ei nytgåve av «Bergen Electronic Edition» (i samarbeid med Oxford University Press). Tildelinga av desse midlane har vore av uvurderleg verdi for arkivet, og har forsert arbeidet med ei nytgåve med fleire år.

Vi nyttar her nok ein gong høvet til å peike på det urimelege i at drifta av Wittgensteinarkivet i realiteten må finansierast av FoF sine resultatinntekter, og frå og med 2025 vil vi be om at fakultetet delfinansierer drifta av arkivet med 90 000.

Investeringer

Instituttet har i skrivande stund ingen planar om investeringar i 2025, i alle høve ikkje av den typen som skal balanseførast.

Areal

FoF ønskjer å overta undervisningsrom 207 på Sydneplassen 12/13. Vi har behov for fleire kontorplassar og dette kan vere eit godt 4-mannskontor (for stipendiatar, vikarlærarar og gjestar) og har oppretta dialog om dei praktiske sidene rundt dette med EIA og Studieadministrativ avdeling. Slik vi ser det, er det berre minimalt behov for oppgraderingar i samband med dette, sannsynlegvis berre nokre IT-uttak i veggen.

BUDSJETTINNSPILL SKOK

Utdanning

SKOK har over lengre tid arbeidet systematisk for å bedre studentgjennomstrømningen. Dette er fremdeles et prioritert område for oss, noe som også er reflektert i gjeldende strategi. Hovedinnsatsen ligger på å skape et trygt, aktivt og inkluderende studentmiljø, særlig gjennom etableringen av og samarbeid med fagutvalget for studentene. Det siste året med målrettet arbeid i forhold til dette, har vært særdeles vellykket (jf. utfyllende tilbakemeldinger fra studenter) og vi er spent på om dette arbeidet vil vise seg i fremtiden i form av flere uteksaminerte kandidater.

I fjor begynte vi også å arrangere halvdags oppstartsseminar for nye BA og årsstudiestudenter (en halv dag hver, inkludert lunsj), med vekt på å bli godt kjent med hverandre og på forventningsavklaring i forhold til studiet. Dette tiltaket ble også vurdert som svært vellykket og vi kommer til å fortsette denne tradisjonen framover.

En særlig utfordring for BA-studiet i kjønn, er at studiet har en spesialisering i et annet fag for å sikre muligheten til å fortsette på master. Selv om vi har utvidet emneporteføljen med kjønnsemner så langt det er mulig innenfor nåværende modell, må studentene fremdeles ta flere studiepoeng (90) i et annet fag enn hos oss. Dette har studentene over flere år gitt tilbakemelding om at de synes er urimelig og at det svekker motivasjonen deres siden de tross alt har søkt seg inn på kjønnsstudier. Det fører også til at studentene lett mister kontakt med hverandre, og tilhørigheten til kjønnsstudier svekkes. Selv om vi er tilhengere av fler- og tverrfaglighet og prøver å legge til rette for det i så stor grad som mulig, ser vi at dette er et problem. Nåværende ekstern programsensor har derfor fått i oppdrag å evaluere spesialiseringsmodellen og vi venter spent på resultatet av denne evalueringen slik at vi kan planlegge tiltak i forlengelsen av den. Samtidig arbeider vi for å få endret strukturen slik at vårt 200-emne (KVIK 201 Kjønnsteori) kan legges senere i løpet (5 eller 6 semester) og godkjennes som et emne innenfor en av de åtte spesialiseringene som i dag utgjør BAHF-kjønn. På sikt håper vi også å kunne opprette en egen master (i samarbeid med andre fagmiljøer på HF og SV), slik at studentene også kan ta en spesialisering i kjønnsstudier uten å miste muligheten til fortsatt å studere ved UiB.

Studentrekrutteringen til BAHF-kjønn har vært relativt stabil (med en massiv økning for noen år tilbake, men en markant dropp igjen i fjor og i år). Årsstudiet ligger imidlertid fortsatt høyt (vi tar inn inntil tre ganger så mange studenter som vi har plasser til). Flere av disse melder overgang til BA-programmet. Vi har også fremdeles en svært høy studiepoengproduksjon per ansatt (den høyeste på HF), noe som skyldes at emnene våre tiltrekker seg mange studenter fra andre fag (mer enn 50% av den samlede studentmassen på emnene). Vi forventer derfor ikke å måtte skjære ned på bemanningen, tvert imot: Selv om det per i dag ikke er realistisk, håper vi på sikt å utvide bemanningen med en halv stilling (se mer om dette under punktet bemanning). Faglig har vi bedt om å endre navnet på BA-programmet fra BA i Kjønnstudier til BA i Kjønn, seksualitet og mangfold med håp om at dette bedrer rekrutteringen (det speiler navnet på årsstudiet, som rekrutterer godt).

SKOK fikk tilslag på HKDIR sin utlysning om støtte til å etablere COIL (Collaborative Online International Learning)-emner, i samarbeid med Florida Gulf Coast University. Tilslaget besto av omfattende kursing; resultatet ble et emne i skeiv teori med internasjonal, digital studentutveksling (KVIK 103) som gikk første gang i vår. Studentene fikk mulighet til å lære om skeiv teori og hadde flere digitale prosjekter i samarbeid med studenter i Florida (der den nye Housebill 999 setter meget strenge restriksjoner på undervisning i kjønn, seksualitet og mangfoldsrelaterte tema). Dette ble en meget lærerik opplevelse for våre studenter (både hva angår globale utfordringer, samt internasjonalt og digitalt samarbeid mm). Vi har søkt HKDIR om å utvide dette samarbeidet ved å inkludere

Brasil og Sør-Afrika og venter på svar. Vi kommer uansett til å prioritere slike internasjonale, digitale samarbeid i framtiden siden vi erfarer at læringsutbyttet (og det sosiale utbyttet) er svært høy (noe studentene også melder om).

SKOK har per i dag ingen konkrete planer om å opprette etter- og videreutdanningstilbud, men ønsker på sikt å utvikle et slik tilbud, spesielt i forhold til lærere og andre som arbeider med ungdommer. Vi mener at det er et stort behov for mangfoldskompetanse i skoleverket og er sikre på at vi har mye å tilby i så måte. Vi har også dialog med institutt for pedagogikk på UiB om dette, men den nåværende ressursituasjonen gjør det dessverre umulig å prioritere dette arbeidet per i dag.

BA-kjønn er allerede et tverrfakultært program. Det er viktig for oss å bygge videre på dette gjennom et nært samarbeid med SV; vi ønsker også et tettere samarbeid med psykologisk fakultet og har en intensjonsavtale om å undersøke muligheten for en felles MA.

SKOK har allerede satt i gang en rekke tiltak for å effektivisere vurderingsarbeidet, for eksempel har vi gått over til skoleeksamen på vårt største emne (KVIK 102) og vi har nedskalert antallet breddetester dramatisk. Ytterligere effektiviseringstiltak vil bli vurdert fortløpende.

SKOK er ikke del av lektorprogrammet; noen av våre spesialiseringer er det, men ikke på en slik måte at det innvirker på vårt BA-program. Vi mener imidlertid at lektorutdanningen mangler en komponent som kan gi studentene sårt tiltrengt mangfoldskompetanse, og vi har flere ganger tilbudt å lage en lektortilpasset versjon av KVIK 102 (Likestilling og mangfold). Lektorsenteret har ikke vist noen interesse for dette, noe vi synes er synd. Vi er klar til å lage en slik versjon når det måtte passe.

Forskning

SKOK har per i dag to tverrfakultære forskergrupper: «Kjønns- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer» og «Migrasjon og ulikhet». Den førstnevnte fungerer mer som en lese- og kompetansebyggende gruppe, og vi vurderer å endre offisiell status på gruppen med tanke på kommende HUMEVAL. Sistnevnte er betydelig svekket etter overgang av SKOK-tilsatte til SV og er så å si inaktiv for øyeblikket. Flere forskere hos oss er imidlertid aktive i andre forskergrupper, i første rekke «Skeivforsk» og «Radikal filosofi og litteratur».

Det er gode muligheter for tid til sammenhengende forskning for ansatte på SKOK. Undervisningen planlegges i størst mulig grad for at de enkelte forskerne har lengre perioder uten undervisning hvert semester, og vi prioriterer alltid å gi forskningstermin innenfor gjeldende rammer. Den største bøygen, for et lite senter, er de administrative oppgavene. Per i dag har vi gitt en del kommittearbeid til vår professor II (finansiert av SV) og vi kommer i fremtiden til å legge opp eksamener på en slik måte at vurderingsarbeidet ikke spiser seg inn i forskningstiden.

Alle SKOK sine ansatte er svært aktive på formidlingssiden, og vi arrangerer også en årlig SKOK-debatt åpen for det allmenne publikum. Men det er potensielt både stressende og risikabelt å formidle forskning på kjønns- og mangfoldsfeltet. Vi har derfor lagt inn i strategien at vi skal arbeide målrettet for å skape et trygt rom for deltaking i det offentlige ordskiftet, både på og utenfor SKOK. Dette er et tilbakevendende tema på stabsmøtene og vi har utarbeidet en uformel, lavterskel «si-i-fra» og «spør-om-råd» praksis.

Vi søker til stadighet om midler til å opprettholde og styrke våre internasjonale forskningsforbindelser (med større og mindre hell). Dette er et prioritert anliggende for SKOK, siden kjønns- og mangfoldsforskning har stor global relevans. SKOK er medlem av RINGS-nettverket og har utvekslingsavtaler med blant annet Duke og Barnard. Vi ønsker også å styrke det internasjonale forskningssamarbeidet gjennom undervisningssamarbeid (jf. COIL ovenfor).

Vi har per i dag ingen planer for ERC, men har to kandidater som vi jobber med fram mot MSCA-utlysningen. En blir allerede sendt til septemberfristen i år. Vi har stor tro på en positiv uttelling her.

Vi har på gang to planlagte NFR-søknader. En er under utvikling av vår professor II og vil være klar i løpet av høsten. Den andre er på begynnerstadiet og avventer utlysning av demokrati-programmet.

SKOK har ingen egne planer om å utvikle initiativ til en SFF, men en av våre ansatte, professor Randi Gressgård, er del av planleggingen av et SFF-initiativ ved SV, om kjønn og migrasjon.

Sammen med professor Jill Halstead ved Griegakademiet (og medlem av forskergruppen «Kjønns- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer) har SKOK fått tilslag på pilotprosjektet «Gender, Technology, Participation: A preliminary research project addressing gender imbalance in music technology design, music production and distribution» med midler fra Humaniorasatsningen ved UiB. Piloten tar utgangspunkt i den økende innflytelsen av AI i musikkbransjen (som for øvrig utmerker seg ved å være ekstremt kjønnsdelt) og innebærer etableringen av et internasjonalt nettverk, utarbeiding av potensielle søknader til NFR og ERC, og utviklingen og gjennomføringen av et Phd-kurs. Vi håper også å samarbeide med Senter for digitale fortellinger ved Jill Walker.

SKOK har per i dag bare en fast stipendiathjemmel og per i dag to phd-kandidater (den andre finansiert gjennom GSU) og en postdoktor (eksternfinansiert og på utgående). Vi har fått en ny strategisk postdoktor gjennom rektoratet, med oppstart i høst. Det sier seg selv at det er vanskelig å tenke strategisk og langsiktig med så få muligheter til å skaffe rekrutter. Vi har heller ingen anledning til å legge inn en phd-stilling som egenandel på prosjektsøknader. Behovet for flere rekrutter er prekært, og vi håper at vi kan stille bedre rustet med den nye budsjettfordelingsmodellen. Vi håper også å kunne komme i betraktning ved HF's framtidige strategiske prioriteringer. Vi fikk en strategisk phd fra det forrige dekanatet. Hen leverte sin avhandling tidligere i år, to uker før frist, og vil bli en viktig kandidat for oss fremover med tanke på MSCA og planlagt NFR-søknad til demokratiprogrammet. Det er avgjørende for SKOK sin framtid som proaktivt, internasjonalt forskningssenter å kunne hente inn flere rekrutter enn per i dag. Flere rekrutter vil også skape et bedre miljø for de som allerede er der.

SKOK sin forskning er allerede godt etablert innenfor ett av UiB's satsningsområder: globale samfunnsutfordringer. Den strategiske postdoktor-stillingen fra UiB ble også utlyst innenfor området globale samfunnsutfordringer for å styrke denne innretningen, både per i dag og i fremtiden.

Forskerutdanning

SKOK tilbyr et 2ECTS-kurs for alle kandidater ved UiB i forbindelse med «Phd -stafetten». Vi gir også årlige Phd-kurs, enten gjennom BSRS eller InterGender eller i samarbeid med andre aktører. 2024 er et unntak i så måte, men vi er allerede i gang med å planlegge et kurs til våren «Sex og politikk», i samarbeid med SV og med vår professor II. Tanken er at dette skal være et kurs som skal gå over et helt semester og kunne tilbys både MA-studenter og Phd-kandidater. Phd-kandidater kan velge å ta en intensiv modell mot slutten av semesteret. Vi håper at dette kurset kan bli et fast tilbud og kanskje også på sikt danne utgangspunkt for etableringen av en MA i kjønnsstudier. Det finnes så å si ingen undervisning i kjønns- og seksualitetsrelaterte tema på MA-nivå ved UiB, til tross for at dette er et stort og tiltakende viktig tema internasjonalt.

Vi jobber kontinuerlig med våre phd-kandidater for å tilby de beste vilkårene for å kunne gjennomføre sin doktorgrad og skreddersyr det kvalifiserende arbeidet i forhold til den enkeltes kompetanse og ønsker. Dette gjelder både undervisningen og annet kvalifiserende arbeid, for eksempel å sitte i UiB-komiteer som jobber med mangfold.

Forskningsinfrastruktur

Dette vil bli et viktig område i forbindelse med piloten «Gender, Technology, Participation», blant annet når det gjelder bruk av nettprogram som egner seg til deling av både tekst, bilder og lyd. Mer konkrete planer legges til høsten.

Bemanning

SKOK har ingen planlagte avganger før ordinær pensjonstid, men har en ordinær avgang i nær fremtid. Dette gjelder en halv stilling. Det er svært viktig for oss å beholde denne halve stillingen. Primært ønsker vi selvsagt at den kan lyses ut som en hel stilling. Med en halv stilling ekstra kunne SKOK ha planlagt å tilby både en MA og et EVU-tilbud (i samarbeid med andre enheter på UiB), noe som vi tror også kunne ha ført til en styrking av det nåværende tilbudet i form av økt rekruttering og gjennomstrømning på BA. Vi innser imidlertid at muligheten for dette er svært liten under nåværende økonomiske forhold, men minner om at SKOK ligger svært godt an når det gjelder studiepoengproduksjonen og at våre emner fortsatt er svært ettertraktet blant studentene, til tross for svikt i rekrutteringen til BA-programmet. Det SKOK tilbyr er både unikt, i tiden og av økende global viktighet.

Investeringer

Se innsendt exel-fil

Areal

SKOK er per i dag lokalisert rett ved Studentsenteret. Dette er en beliggenhet vi ser som særlig gunstig siden vårt mandat er tverrfakultært og vi skal tjene hele UiB. Det er også en styrke for oss å være samlokalisert med det andre tverrfakultære senteret, SVT, og dele administrasjon med dem.

Det er imidlertid et stort aber at huset, som er vernet, mangler helt minimumskrav til universell utforming. Det for eksempel ikke mulig for en rullestolbruker å komme inn i bygningen uten omfattende hjelp (bæring) og når hen først har kommet inn, kan hen ikke bruke toalettet (som er altfor lite). Det er helt umulig å komme ned i kjelleren (der kjøkkenet er) eller opp i de andre etasjene. Dette er mildt sagt problematisk generelt og ekstra pinlig for et senter som søker å skifte navn til Senter for kjønns-, seksualitets- og kritisk mangfoldsforskning. Det er heller ikke UiB verdig som et såkalt «mangfoldsuniversitet». Vi ber derfor om at det får høyeste prioritet å i alle fall bøte på noen av de mest prekære manglene.

I første rekke tenker vi at det MÅ være mulig å entre bygningen og bruke fasilitetene i første etasje. Dette bør være mulig ved å lage en ny inngang gjennom ett av kontorene på baksiden (der er det allerede trapp og dør; det må i så fall bygges en rampe og suppleres med ny, automatisk dør). Videre må veggen mellom de to toalettene i første etasje rives og det må bygges et nytt, større toalett samme sted. Alt av dørstokker må slipes ned. Også hoveddøren bør ha en automatisk inngang. Døren er svært tung, og du skal ikke ha store problemer for ikke å kunne åpne den manuelt. Ytterdøren, inngangspartiet og de enkelte kontorene bør også merkes med BRILL-skrift.

Kari Jegerstedt
Senterleder SKOK

Budsjettinnspel 2025

Senter for vitenskapsteori

Senter for vitenskapsteori (SVT) har arbeidsoppgåver i form av undervisning og forskning som i stor grad kryssar institutt- og fakultetsgrenser og ofte involverer eksterne samarbeidspartnarar i næringsliv og forvaltning. Dei vitenskapleg tilsette har ansvar for emna i vitenskapsteori og etikk i ph.d.-programma ved HF, SV, MN, MOF (CCBIO; Neuro-SysMed) og PSYFA i samarbeid med fakultetet og har programansvar for UiBs 2-årige masterprogram i berekraft. SVT har også ansvar for undervisninga i eit ope emne — Danningesemna ("Sentrale spørsmål i vitenskap og samfunn") — for studentar på tvers av fakulteta. Denne tverrfaglege og transfaglege innretninga er ressursmessig krevjande, og fagleg givande.

Utdanning

SVT opplever etter tre års erfaring med programansvaret for Masterprogram i berekraft, at me har eit attraktivt studieprogram med gode søkjartal, godt kvalifiserte studentar og god studiepoeng- og kandidatproduksjon. Me ventar at det også framover vil vere god rekruttering til programmet, men vil arbeide aktivt med ulike rekrutteringstiltak som nye rekrutteringsvideoar tilpassa sosiale medier. Me arbeider og kontinuerleg med å forbetre programmet, med vekt på studentaktiv læring, tett kontakt med arbeidslivet og sosiale aktivitetar for studentane.

Eit er tverrfagleg program som byggjer på undervisningssamarbeid mellom fem fakultet ved UiB, stiller store krav til programansvarleg eining, både administrativt og fagleg. Som venta er det ressurskrevjande for SVT å drive eit tverrfagleg program med praksisplassar i forvaltning, næringsliv og frivillige organisasjonar, i samarbeid med andre fakultet og institutt. Programmet krev særskilt tett oppfølging frå undervisarar, programstyreleiar, studieadministrasjon og samarbeidsinstitutt. Dei allokerde undervisningsressursane for programmet er førebels underdimensjonert for SVT sitt vedkommande, med berre éi førstestilling og ei halv studieadministrativ stilling knytt til programmet. Bakgrunnen for underdimensjoneringa er at PSYFA i utgangspunktet skulle ha ansvaret for introduksjonskurset (15 stp.) men då fakultetet ikkje fekk den nødvendige finansieringa frå UiB sentralt til å ta på seg dette, vart emnet lagt til SVT, men utan ekstra ressursar. Dette gjer programmet sårbart for sjukefråvære og komande forskingsterminar. Vi løyser underdimensjoneringa midlertidig ved å omdisponere forskings- og undervisningsressursar internt på SVT så langt det er mogleg. På sikt er målsettinga å etablere ei ny fast vitenskapleg stilling knytt til programmet. I lys av gode søkjartal og med finansiering via resultatinntekter burde dette vere innafor rekkevidde.

Charm-EU.

SVT har ei rolle i utviklinga av Charm-EU-alliansens felles masterprogram **Globale utfordringar for berekraft** (Master's Programme in Global Challenges for Sustainability). Administrasjonen av UiBs del av programmet er lagt til HF (jf fakultetsstyresak 40/24). Frå SVT deltok Anne Blanchard i arbeidsgruppa (KCT) som utviklar det transdisiplinære emnet i det reviderte masterprogrammet. Kjetil Rommetveit deltek i arbeidsgruppa for ei ny spesialisering på temaet energiomstilling. Rommetveit er også medlem i alliansens Academic Council. Roger Strand bidreg med rådgjeving til alle dei tre funksjonane. UiB har

løyvd 650' over tre år (24-25-26) for å dekkje SVT sitt bidrag til utviklinga av samarbeidet i alliansen, og til arbeidet med å samkøyre **MAHF-SDG Berekraft** med **Global Challenges for Sustainability**. Planen er at dette skal skje gradvis over ein periode på 3 år. SVT utviklar i tillegg eit eige emne for **Global Challenges for Sustainability** med tentativ tittel "Uncertainty and Quality in Science for Policy". Emnet skal vere klart når det reviderte 2-årige masterprogrammet i Charm-EU startar opp.

SVT sitt syn er at samarbeidet om **Global Challenges for Sustainability** kan styrke mange av UiB sine andre utdanningsprogram relatert til berekraft (i tillegg til MAHF-SDG), slik som [Energi](#), [Human ernæring](#), [Global helse](#), [Helse og samfunn](#), [Systemdynamikk \(Modellbasert samfunnsplanlegging\)](#), og andre. Mange eksisterande berekraftsemne ved UiB er gode kandidatar til å inngå i Charm-programmet. Samarbeidet kan også leggje forholda til rette for gode utvekslingsavtalar også på andre område enn berekraft. Sist men ikkje minst vil samarbeidet kunne opne for forskingssamarbeid med dei deltakande universiteta og styrke samarbeid i dei tilfelle der forskingssamarbeid allereie er etablert.

Ressursar: SVT legg til grunn at samarbeidet med alliansen skal halde fram ut over tre-årsperioden med innfasing. I så fall vil det vere behov for at den midlertidige faglege ressursen som er løyvd i utviklingsperioden blir utvida og vidareført på fast basis frå og med 2027, med undervisningsoppgåver knytt til **Global Challenges for Sustainability** og samkøyringa mellom denne og UiB si eiga mastergrad i berekraft.

Undervisningstilbod til andre einingar ved UiB

SVT har i mange år hatt det tverrfaglege undervisningstilbodet Danningsemna som er opne for alle studentar på tvers av UiB. Vi har hatt ei nedgang i studenttala der og ønsker fleire studentar, men opplever at dei tradisjonelle kanalane for å nå studentane ikkje fungerer så godt som dei gjorde før. Vi ber alle infosenter sende ut kunngjeringar til studentar på sine fakultet, men dette kjem kun som ein e-post til studentane, og vi trur det er for lite synleg. Vi skulle gjerne sett at UiB kunne fronta danningsemna på lik linje som til dømes DIGI-emna – kanskje gjennom felles global kunngjering på MittUiB for alle studentar.

Forsking

Ved SVT er alle dei fagleg tilsette, frå stipendiatar til professorar, tilknytt forskargruppa i vitskapsteori. Dei aller fleste deltek aktivt gjennom internseminara to gonger i månaden og andre aktivitetar som det årlege symposiet og lesesirklar. Forskargruppa har som mål å både styrke forskingsaktiviteten ved senteret, vidareutvikle kunnskapsbasen for undervisningstilbodet ved SVT og leggje til rette for opplæring i vitskapsteoretiske problemstillingar og arbeidsmåtar med særleg relevans for doktorgradsstudentane våre. SVT set av midlar til å gjennomføre årlege aktivitetar og vil fortsette å prioritere forskargruppa høgt. I tillegg deltek mange av SVT sine tilsette i ulike andre forskargrupper og nettverk.

For dei fleste ved SVT er undervisningstrykket størst i eitt semester i året eller i intensive periodar. Det medfører også lange periodar med lite undervisning og betre tid til samanhengande forskning. Dette vil vi også leggje til rette for framover.

Senteret har gjennom dei siste 15 åra hatt ei stabil portefølje av eksternfinansierte prosjekt frå ulike finansieringskjelder (NFR, ERC, FP5-7, H2020, Belmont Forum – JPI, EEA) og har ambisjonar

om å oppretthalde forskings- og søknadsaktiviteten i 2025 og dei komande åra. Vi har høg søknadsaktivitet i eit breitt spekter av utlysingar, og prioriterer finansieringskjelder som gir lønsmidlar framfor nettverksmidlar.

Sentralt for lukkast med den eksternfinansierte forskingsaktiviteten er det utstrekke nasjonale og internasjonale nettverket SVT har opparbeida seg gjennom aktivt forskingssamarbeid og mobilitet. Vi vil også framover legge til rette for dette og set av midlar til forskingsreiser og gjesteforskaropphald. Ein annan viktig faktor er også at vi har ein forskingsrådgivar lokalt som ikkje berre gir støtte i søknadsfasen, men også er ein sentral støttespelar i driftsfasen. Forskningsrådgivaren har også ansvar for forskingsformidling ved senteret.

SVT har fått tilslag på ein EU-HORIZON RIA- søknad (BUTTERFLY, van der Sluijs) med oppstart 2025. ERC-consolidator- søknaden TIMELY (Bremer) er vidare til 2. runde og SVT har ein planlagt ERC-starting grant til neste frist (Berg). SVT har også ei rekke andre søknader til vurdering og under planlegging til Nordforsk, NFR og andre. SVT er partner i to ulike søknader til NFRs AI-senterutlysing og éin SFI-utlysing. Vi estimerer optimistisk på ein tilslagsprosent på om lag ein tredjedel.

Kjetil Rommetveit og Roger Strand har fått innvilga CAS-prosjekt i 2025/2026-perioden. Acting on AI: Digital constitutionalism in the Age of Artificial Intelligence. Kjetil Rommetveit må frikjøpast frå undervisninga på masterprogrammet i CAS-perioden. Frikjøpet skal etter planen finansierast av UiB under avtalen universitetet har med CAS.

Mykje av både forskinga og undervisninga ved SVT fell inn under UiB sine tematiske satsingar globale samfunnsutfordringar, hav, og klima- og energiomstilling. SVT har også lagt ressursar inn i ei satsing inn mot IKT-feltet, både gjennom CAS-prosjektet i digitaliseringspolitikk, og dei to AI-sentersøknadane vi er partner i. Fleire av våre tilsette har arbeidd med dette feltet, mellom anna gjennom som partnerskapet i Senter for digitalt liv (NFR).

Forskarutdanning

SVT har i samarbeid med Det juridiske fakultet utvikla eit emne i vitskapsteori og e²kk, PHDJUR907 Vitskapsteoretisk fordjuping og analyse, som er ein del av ph.d.-programmet ved Det juridiske fakultet. Emnet skal implementerast som pilot hausten 2024.

SVT har i juni 2024 åtte aktive ph.d.-stipendiatar (to er tilsett ved andre institusjonar, men tatt opp ved ph.d.-programmet ved HF). Vi forventar at dei fleste av desse gjennomfører utan særleg forseinkingar. SVT har ikkje hatt fråfall av ph.d.-kandidatar på mange år. Alle stipendiatene vert fulgt tett opp, dei har alle minst éin bi-rettleiar, deltek aktivt i forskargruppa Vitskapsteori ved SVT, gjennomfører midtvegsevaluering og får tilbod om sluttseminar som dei fleste tek i mot. I tillegg organiserer vi eigne, tilpassa kurs for stipendiatane og har jamnlege sosiale arrangement retta mot gruppa.

SVT har sjølv etablert eit forum for både rettleiarar og rettleidde, og vi kjem til å fortsette å fokusere på dette. I 2023 var dette hovudtema for stabssamlinga til SVT på Voss og det er også planlagt eit seminar

for rettleiarane i 2024. Når det gjeld kvalifiserande arbeid for stipendiatane, har det lenge vore ei utfordring å kunne gi dei nok undervisningserfaring då storparten av undervisninga ved SVT fram til no har vore på ph.d.-nivå. SVT har dermed lang erfaring med å legge til rette for anna kvalifiserande arbeid (forskningsadministrative oppgåver, søknadsarbeid, publiseringsstøtte mm), men er no fornøgde med å også kunne gi våre kandidatar verdfull og relevant undervisningserfaring på masterprogrammet i berekraft.

Bemanning

Det er særreige for SVT at senteret har kjerneoppgåver i sitt mandat som ikkje vert spegla i bemanningsplanen. Dette gjeld undervisninga på ph.d.-nivå som produserer studiepoeng utan at det utteljing i resultatbaserte overføringar. Samfunnsansvar og etikk, til dømes samla under paraplyen RRI (Responsible Research and Innovation) har blitt eit viktig element i forskning og forskingsdesign nasjonalt så vel som i EU-samanheng. SVT er allereie involvert i UiBs forskingsbaserte beredskap på dette feltet, og ser behov for ei satsing både på undervisnings- og forskingssida for å bidra i arbeidet med ansvarleg forskning og innovasjon ved UiB, inkludert å styrke forskningsetikken. Desse tilleggssoppgåvene bør tenkast inn når planar for bemanninga blir lagt.

Det største behovet på bemanningssida er knytt til masterprogrammet i berekraft og undervisningsoppgåver knytt til Global Challenges for Sustainability etter innfasingsperioden (jf. ovanfor).

I første omgang vil det vere behov for vikar knytt til masterprogrammet i berekraft då Kjetil Rommetveit som er programansvarleg, har fått innvilga CAS-prosjekt i 2025/2026. Det vil vidare bli behov for ei permanent løysing knytt til Charm-alliansens masterprogram Global Challenges for Sustainability, dersom SVT skal ha fagleg ansvar. Utover dette er det ingen kjente behov for bruk av vikar anna enn vikariatet for senterleiarstillinga som alt er i gang. Vi vil framleis ha behov for enkelte midlertidige tilsettingar tilknytt eksternfinansierte prosjekt, men prøver i størst mogleg grad å bruke åremålstillingar. SVT har ingen planlagde avgangar før ordinær pensjonsalder.

Investeringar

Det er ingen planar om større investeringar i 2025.

Areal

SVT har, som tidlegare varsla, behov for fleire kontorplassar. I Parkveien 9 er det fullt og vi har også tatt i bruk alle ledige kontorplassar i 5. etasje i Harald Hårfages gt 1. Vi vil derfor igjen undersøke om det kan vere muleg å få frigjort dei to kontora i HH 1, 5. etasje som no blir brukt av studentprestane. Dersom vi får tilslag på fleire av våre større prosjektsøknadar, vil vi ha behov for ytterlegare kontorplassar.

Budsjettinnspel frå Mellomalderklynga

Her kjem eit budsjettinnspel frå Mellomalderklynga, med tentative budsjettpostar der vi har teke utgangspunkt i aktivitetar vi planlegg i 2025.

Både Mellomalderforum og Mellomalderveka har vist seg som svært gode møteplassar, og er noko vil ønske å halde fram med. Vidare har vi planar om å innføre eit nytt konsept med «Dies Mediaevales», som er ein internasjonal og tverrfagleg konferanse med fokus på mellomalderen. Målet er å bringe saman forskarar frå ulike fagdisiplinar som alle arbeider med mellomalderen som periode. Denne type konferanse har tidlegare vore arrangert i Finland med stort hell, og vi trur at dette kan vere ein fin måte å sette UiB og Bergen på kartet i høve mellomalderstudiar.

Budsjett Mellomalderklynga 2025

Kva		Kostnad
Mellomalderforum		
Våren 2025	Leige av lokale per arrangement x 5	
Hausten 2025	Leige av lokale per arrangement x 5	
		20 000,-
Mellomalderveka		
Div. arrangement		30 000,-
Dies Medieuales konferanse	To dagars konferanse under MA-veka	
To keynote speakers	Reise og opphald	30 000,-
Leige av lokale		20 000,-
Kaffi/pausemat		5 000,-
		55 000,-
Trykksaker og utstyr		
Diverse informasjonsmateriell		10 000,-
Forskingstorget		
Skjerm		12 000,-
Roll-ups		8 000,-
Diverse		2 000,-
		22 000,-
Diverse utgifter		
Reisekostnadar, seminar, møter, etc.		20 000,-
Møtebevertning	Innkjøp av diverse kaffimat	5 000,-
		25 000,-
Totalt		162 000,-

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for vitenskapsteori
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for fremmedspråk

Referanse

2024/6210-ANNHFE

Dato

15.05.2024

Budsjettforslag 2025 - innspill fra institutt og sentre

Vi ber med dette om innspill fra institutt og sentre til budsjettforslaget for 2025 og langtidsbudsjettet for resterende strategiperiode frem til 2030, **innen 26. juli**. De årlige budsjettinnspillene skal bidra til operasjonalisering og gjennomføring av gjeldende strategi.

Som kjent er UH-sektoren inne i en krevende tid med økonomisk realnedgang. Det innebærer et redusert økonomiske handlingsrom for både UiB og HF. Strammere og mindre rammer gjør at budsjetteringen for 2025 og de nærmeste årene fremover vil bli krevende for samtlige aktører i sektoren – inkludert for oss.

De nye finansieringsmodellene både nasjonalt og ved UiB innebærer økt vekt på resultatinntekter. I den nasjonale modellen er antallet indikatorer og dermed potensielle inntektskilder redusert. Alle indikatorer for forskning er fjernet. I den nye nasjonale modellen, som trer i kraft fra årsskiftet, vil det derfor kun være utdanning som genererer resultatinntekter, og der produksjonen av studiepoeng tillegges desidert størst vekt. De nye nasjonale og lokale modellene vil virke gjensidig forsterkende ved at HF sin økonomi blir enda mer resultatavhengig fra og med 2025. Kombinasjonen av tre suksessive år med svært svake søkertall, lav gjennomføringsgrad og lav studiepoengproduksjon vil derfor ikke bare gi inntektssvikt. Vi kommer også til å merke inntektssvikten sterkere enn hva som ville ha vært tilfelle tidligere.

Inntektssvikten vil prege vår økonomi i flere år fremover. Avstanden i tid mellom resultater og resultatinntekter gjør til at det er først fra og med 2025 at de svake søkertallene for alvor vil gi seg utslag i fakultetsøkonomien. Nøkkelord for budsjettprosessen for 2025 og årene fremover vil derfor være **prioritering, faglige ambisjoner, kostnadskontroll og økt vektlegging av inntektsgenerende virksomhet**. Det bør være vår ambisjon å bruke en periode der handlingsrommet reduseres til å foreta prioriteringer som vil gi oss økt handlingsrom på sikt.

Fakultetsledelsen ønsker en tett dialog og nært samarbeid med enhetene om hvordan vi i fellesskap skal takle de økonomiske og faglige utfordringene vi står overfor.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Enhetenes innspill til budsjettforslag for 2025 og langtidsbudsjett frem til 2030 vil både være viktige innspill til budsjettprosessen og for veivalgene vi skal ta fremover. Innspillene fra institutt og sentre har to funksjoner i fakultetets budsjettbehandling:

- De danner grunnlag for fakultetets budsjettforslag og langtidsbudsjett til universitetsledelsen, med frist ca. 1. september, og
- De er viktige for å synliggjøre, justere og konkretisere fakultetets faglige ambisjoner, prioriteringer og målsettinger fremover mot behandling av budsjettfordelingssaken i desember.

Se vedlegg 1 for tidsplan for hele budsjettprosessen.

Utforming av budsjettinnspillet

Budsjettinnspillet består av en skriftlig del (maksimalt fire sider) og vedlagt skjema med viktige forutsetninger for budsjett og langtidsbudsjett som enhetene må fylle ut.

I den skriftlige delen inviteres enhetene til å skrive om ambisjoner, planer og prioriteringer fremover og hvordan disse støtter oppunder fakultetets strategi 2023-2030. Skjemaet med forventede realistiske resultater i langtidsperioden bør også være i samsvar med enhetens planer. Det er viktig at effekten av satsinger sees i sammenheng med forventede resultater, særlig i langtidsprognosene. Oversikter over gjeldende BOA/EVU-portefølje (vedlegg 4-5) er ment å gi hjelp til å finne riktignivå på forutsetningene i langtidsperioden.

Utdanning

Undervisningsaktiviteten må i størst mulig grad tilpasses enhetens faste ressurstilgang.

- Planer og mål knyttet til å utvikle attraktive studier som øker:
 - Studentrekruttering.
 - Studiepoengproduksjon.
 - Studiepoeng per student.
 - Gradsgjennomføring på normert tid.
 - Studentutveksling (inkludert antall betalende studenter utenfor EØS).
- Økonomiske konsekvenser av og faglig tilpassing til lavere studentrekruttering.
- Planer og ambisjoner for søknader om eksternfinansiering for utdanningssiden, for eksempel til HKDIR.
- Planer for å styrke porteføljen av etter- og videreutdanningstilbud på en måte som er økonomisk bærekraftig.
- Undervisningstilbud for andre enheter ved UiB som medfører inntekter fra andre fakulteter. Eventuelt motsatt, undervisning ved andre enheter som bekostes av vårt fakultet.
- Planlagte effektiviseringstiltak for eksempel knyttet til vurderingsformer.
- Konsekvenser av omlegging av lektorprogrammene.

Forskning

- Planer for å styrke enhetenes forskergrupper, særlig i lys av kommende evaluering av humanistisk forskning i Norge (HUMEVAL) i 2025.
- Planer for å bedre legge til rette for sammenhengende tid til forskning.
- Planer for å styrke enhetenes forskningsformidling.
- Planer for å fremme internasjonalt forskningssamarbeid og forskermobilitet.
- Måltall og planer for søknader og tilslag til EUs grunnforskningsprogrammer (ERC, MSCA).
- Måltall og planer for søknader og tilslag til Forskningsrådets utlysninger.

- Planer for å utvikle initiativ for nye Senter for fremragende forskning (SFF).
- Planer for å fremme digital humaniora i enhetenes forskningsaktiviteter.
- Planer for å fremme innovasjon.
- Behov for rekrutteringsstillinger (ph.d.-stipendiater og postdoktor) knyttet til
 - Enhetens strategiske prioriteringer.
 - Rekrutteringsbehov.
 - Søknader om eksternfinansierte prosjekter.
- Planer for forskning knyttet til UiBs tematiske satsinger.
- Innvilgede CAS-prosjekter i perioden.

Forskerutdanning

- Planer for utvikling av emner på ph.d.-nivå
- Tiltak for å bedre gjennomføring i ph.d.-programmet
- Planer for arbeid med studiekvalitet i veiledning og opplæringsdel
- Planer for bruk av annet kvalifiserende arbeid (pliktarbeid) for ph.d.-kandidater

Forskningsinfrastruktur

Fakultetets strategi er å bli ledende innen digital humaniora og satse videre på humanistisk forskningsinfrastruktur.

- Behov og prioriteringer for organisering, drift, vedlikehold av eksisterende infrastruktur.
- Planer og ambisjoner for fremtidige satsinger på forskningsinfrastruktur.
- Anslag for forventede leiestedsinntekter og -kostnader i langtidsperioden.

Bemanning

- Vi er i en situasjon der vi sannsynligvis både må gå ned i antall faste, delte stillinger og redusere bruken av midlertidige ansatte. Det forutsetter enda strammere prioriteringer fremover. Vi ber derfor om innspill som er særlig relevante for fakultetets langsiktige ansettelse.
- Informasjon knyttet til langsiktig, faglig bemanningsplan, f.eks.:
 - Planlagte avganger før ordinær pensjonsalder.
 - Forslag til forskuttering av avganger gjennom eksternfinansiering o.l.
- Prioriteringer av faste, delte stillinger. Hvilke stillinger vil enheten prioritere og hvorfor?
- Bruk av midlertidige stillinger:
 - Forventede vikarmidler knyttet til lovfestede permisjoner og lignende.
 - Tiltak for å få ned bruken av midlertidig ansatte.

Investeringer

- Planer for investeringer, inkludert investeringer i BOA
 - Enhetens planlagte nivå på investeringer i 2025. (gjelder utstyr som skal føres i balansen og avskrives)
 - Finansiering (annuum, øremerkede midler eller BOA-midler).
- Forslag til bygningsmessige tiltak og/eller investeringer i inventar og utstyr knyttet til ombyggings- og flytteprosjekter (sendes fra fakultetet i et eget innspill til EiA).

Areal

Eiendomsavdelingen har en egen prosess for budsjettinnspill angående arealer og bygningsmassen. Erfaringsmessig settes denne prosessen i gang noe senere enn resten av budsjettprosessen. Vi ber dere allerede nå å melde inn:

- Enhetens prioriterte arealbehov.
- Tilbakemelding på nødvendige tilpasninger og oppgraderingsbehov knyttet til undervisningsarealer og eventuelt andre studentarealer.

UiBs budsjettforslag for 2026

Eventuelle innspill UiB kan gi Kunnskapsdepartementet (KD) for budsjettåret 2026.

Foreløpige rammer for budsjett 2025

I vedlegg 5 finner dere, til orientering, foreløpige rammer for budsjett 2025. Vi venter også på rundskriv om konsekvensjustert ramme og innspill til endelig UiB-budsjett for 2025, som vi regner med å motta rundt 24.mai. **I den forbindelse må vi ta forbehold om at UiB kan komme med andre og supplerende bestillinger knyttet til budsjettprosessen og dette brevet.**

[Inntektsfordelingsutvalget](#) har kommet med sine anbefalinger og vi har forsøkt å videreføre endringer i eksisterende langtidsoppsett. Her må vi ta forbehold om feil, siden vi ikke har mottatt beregningsgrunnlag fra UiB sentralt enda.

Det er innarbeidet nye finansieringskategorier for studiepoengenheter. De fleste av våre emner ligger nå i kategori 1, mens fagområder som kan knyttes til lærerutdanning ligger i kategori 2.

Kat.	Fagområde	Sats
1	Humaniora, samfunnsfag, Jus og økonomisk- administrative fag	54 550
2	Realfag, teknologi, helse, sosial- og idrettsfag, lærerutdanning, utøvende kunst- og mediefag	81 800
3	Medisin, odontologi og veterinær	190 900

Fakultetet vil motta, eller bli trukket for, kandidatinntekter tilsvarende endring i gjennomføring på normert tid. For å beregne dette trenger vi antakelser om utvikling i kullstørrelser og endring i gjennomføring over tid. Dersom man forutsetter at det ikke vil være noen endring i gjennomføring på normert tid vil det heller ikke slå ut i resultatmodellen.

	Prosjekt	Fakultet	SUM
ERC	0,2	0,4	0,6
Annen EU	0,075	0,15	0,225
SFF	0,125	0,25	0,375
SFI/FME/FKB/SFU	0,1	0,2	0,3

Inntektsfordelingsutvalget har foreslått UiB-spesifikke resultatkomponenter knyttet til ekstra prestisjefylte prosjekter. Dette gjelder ERC og annen EU, SFF og SFI+

Til sist i skjemaet ber vi dere om å legge inn forventede BOA-inntekter under hver kategori i langtidsperioden.

Vedlegg 4 og 5 viser inntekter for eksisterende BOA-portefølje slik det ligger i systemet nå, og er ment som hjelp til langtidsbudsjetteringen.

Inputskjema

Vennligst fyll ut Excel-skjemaet i vedlegg 3 «Langtidsbudsjett 2025-2030» som inneholder

resultatelementer for langtidsperioden til og med 2030. Dette tallgrunnlaget vil hjelpe oss til å beregne fremtidige inntekter og kostnader i langtidsbudsjettet. Dette datasettet er svært viktig for fakultetets prognoser på lang sikt. Innspillene må reflektere enhetenes planer og ambisjonsnivå for utdanning, forskning, formidling og innovasjon, som skissert over.

Innspill til ny budsjettfordelingsmodell ved fakultetet

Fakultetets egen budsjettfordelingsmodell er som nevnt under utarbeidelse, og det vil bli en egen høringsrunde på denne. Som en del av høringsprosessene vil det bli arrangert en foreløpig presentasjon av den nye økonomimodellen ved HF for fakultetsstyret den 18. juni og for instituttrådene den 19. juni. Fakultetsstyrevedtak av ny modell planlegges til 22. oktober.

I forbindelse med budsjettinnspillet er det anledning for enhetene til å komme med skriftlige kommentarer til det som har blitt presentert før fristen 26.juli.

Ta kontakt dersom noe er uklart i bestillingen.

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Annhild Fetveit
Seksjonssjef

Vedlegg

- 1 Tidsplan budsjettprosess
- 2 Inputskjema - Langtidsbudsjett 2025-2030
- 3 BOA-inntekter for eksisterende portefølje i langtidsperioden - overordnet nivå
- 4 BOA-inntekter for eksisterende portefølje i langtidsperioden - detaljert nivå
- 5 Universitetsstyresak 31/24 - Foreløpige rammer for budsjett 2025

Universitetsmuseet
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Fakultet for kunst, musikk og design

Referanse

2024/2602-GRFL

Dato

24.05.2024

Foreløpige rammer for budsjett 2025 - videre budsjettprosess

Foreløpige økonomiske rammer for 2025 ble behandlet av universitetsstyret i sak 31/24. Dette brevet omtaler hovedretningen for budsjettet, kunngjør foreløpige rammer for 2025 og opplegget for budsjettprosessen frem mot endelig vedtak om budsjett for 2025.

Budsjettprosessen for 2025 følger samme format som i 2024. Tabellene i dette brevet viser konsekvensjustert ramme for 2025 per fakultet, etter samme metode som presentert i sak 32/24. Rammen for 2025 er basert på forutsetninger om størrelsene i statsbudsjettet for 2024. Konsekvensjustert ramme inkluderer hele basisbudsjettet inkl. endringer studieplasser og resultatuttelling og budsjett for rekrutteringsstillinger uten stillinger med utløp i 2024. Revidert nasjonalbudsjett skal behandles i Stortinget 21. juni, og det tas forbehold om endringer som kan komme der.

UiBs strategi (2023-2030) gir føringer for universitetets prioriteringer

Universitetets strategi for årene frem til 2030 og utviklingsavtalen med KD danner grunnlag for retningen i budsjettet.

Universitetene forvalter og utvikler uavhengig kunnskap. Uavhengig forskning og at utdanningen er forskningsbasert, er grunnleggende for samfunnsutviklingen og for kvaliteten og tilliten til forskningen. Langsiktige grunnforskingsmiljø danner fundamentet i universitetenes samfunnsoppdrag, også innen utdanning, samfunnsdialog, formidling og innovasjon.

Budsjetttrammene for 2025 er preget av at universitetet må forventes å gis strammere økonomiske rammer i en tid preget av stor usikkerhet. Et statsbudsjett med forventet realnedgang, innføring av ny finansieringsmodell fra 2025, fortsatte rammekutt og usikkerhet knyttet til innretning på forskningssystemet gjør situasjonen uoversiktlig. Disse rammevilkårene gjør det viktig å innrette budsjettet slik at det skjermer kjernevirksomheten

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Universitetsdirektørens kontor
Telefon 55 58 20 00
Telefaks 55 58 96 43
post.oka@uib.no

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Nygårdsgaten 5
Bergen

Saksbehandler
Gry Flatabø

og fagmiljøene i størst mulig grad. Selv om UiB har god økonomisk styring, vil store deler av universitetets virksomhet bli påvirket av det stadig mer begrensede handlingsrommet.

Fakultetenes handlingsrom skal ivaretas og sentrale avsetninger skal innrettes slik at de styrker og støtter opp om kjernevirksomheten. Budsjettforslaget for 2025 skal bygge opp under dette. Gitt den utfordrende økonomiske situasjonen, foreslås det ingen vekst i midler avsatt til øremerkete fellesformål. De eneste kuttene som belaster enhetenes økonomi, er dermed statlige kutt. Dette er i tråd med anbefalingene fra inntektsfordelingsutvalget. Det er videre gjort en vurdering av utviklingen i de opparbeidete midlene avsatt til øremerket fellesformål, og det er vurdert at det ligger et tilstrekkelig handlingsrom. Forslag til disponering av rammen legges frem for styret i budsjettsak i oktober.

Universitetsbibliotekets mediebudsjett er forutsatt videreført på 2024-nivå justert for prisstigning uten at fakultetene må inn med nye bidrag over fellesbudsjettet.

Det institusjonelle arbeidet for å heve kvaliteten i forskning og forskningsbasert utdanning gjennom UiB Fram fortsetter i 2025.

De siste årene har det vært stor oppmerksomhet rundt energipriser. Det er fremdeles usikkerhet knyttet til prognoser for fremtidige strømpriser, men energikostnadene i 2025 slik det nå vurderes, håndteres innenfor internhusleien. En eventuell avsetning til energikostnader utover dette, vil vurderes i forbindelse med behandling av endelig budsjett i oktober.

Foreløpige rammer for 2025

Det er estimert en inntektsramme fra Kunnskapsdepartementet på 4,39 mrd. kroner. Sammen med BOA-inntekter og andre inntekter ventes samlet ressursramme å bli nærmere 5,7 mrd. kroner før disponering av overføringer.

Foreløpige rammer bygger på forutsetninger og det vi vet så langt om budsjettet for 2025. Revidert nasjonalbudsjett 2024 er lagt frem for Stortinget, men er pr dato ikke vedtatt. Det kan komme endringer frem mot endelig budsjett for 2025 både i statsbudsjettet og i den interne fordelingen ved UiB. Med disse forbeholdene er likevel foreløpig ramme et godt utgangspunkt for planlegging av 2025.

Forslag til statsbudsjett for 2025 blir lagt frem 7. oktober. Det er også denne gang usikkerhet rundt tildelingen til sektoren grunnet den økonomiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt, men det er ikke grunn til å forvente mange nye satsinger.

Foreløpig ramme bygger på følgende forutsetninger:

- Det antas 3,6 % lønns- og priskompensasjon. Dette er basert på en lønnsvekst på 3,9 % og en prisvekst på 2,6 % og vektet 75/25 %. SSB har vurdert disse to faktorene slik for 2025 i konjunkturtendenser per. 15. mars 2023.
- Pensjonspremien har variert med betydelige beløp i 2022 og 2023. Ulike effekter trekker likevel i ulik retning, slik at nettoeffekten ikke avviker mye fra avsetningen. Det legges til grunn at det ikke blir vesentlige endringer 2025 og at dette ikke kompenseres av staten.

- Koronastudieplassene fases ut, og nye studieplasser fases inn. Samlet sett betyr dette at budsjettet til UiB vil reduseres frem til 2027 før det igjen vil øke som følge av studieplasser gitt i statsbudsjettet for 2024. UiBs budsjett for 2025 reduseres med 9,5 millioner kroner. Det er ikke lagt inn studieplasser utover det som allerede er bevilget i budsjettet. UiB er tildelt studieplasser til ukrainske flyktninger i perioden 2022-2024. Midler er tildelt årlig, og det er lagt til grunn at tildelingen for 2025 vil være som i 2024.
- Det antas at det fortsatt vil være statlige kutt til finansiering av departementets satsninger. I rammen er det lagt til grunn et kutt på samme nivå som i 2024, noe som utgjør om lag 43 millioner kroner i 2025. I tillegg ventes det 6,8 millioner kroner i nytt kutt for studieavgifter for utenlandske studenter. Til sammen gir dette et kutt på 49,9 millioner kroner eller 1,16%.
- Endringene i finansieringsmodellen slår inn i 2025 og resultatuttellingen skal beregnes etter ny modell. Estimert uttelling er 9,5 millioner kroner på åpen ramme, men anslaget er usikkert.
- Det er i revidert nasjonalbudsjett varslet at forhøyet arbeidsgiveravgift for lønn over 850.000 vil falle bort fra 2025. Det er ikke innarbeidet noen endring i budsjettrammen pga. denne endringen.

Med disse forutsetningene vil UiBs bevilgning fra KD øke med 2,06 % i 2025, mens beløpet som inngår i konsekvensjustert ramme øker med 0,4 %.

Tabell 1 – konsekvensjustert ramme for 2025

Budsjett 2025	Konsekvensjustert ramme			Sammenlignbar ramme 2024	Åpen ramme			Konsekvensjustert ramme 2025	Endring	Endring %
Beløp i 1000 kr.	Budsjett 2024	Øremerkede tiltak 2024	Rekruttering endring		Basis	Åpen ramme	Rekruttering			
Det humanistiske fakultet	377 539	-15 021	-4 612	357 906	162 118	118 194	80 093	360 405	2 499	0,7 %
Det matematisk-naturvit. fakultet	870 917	-58 326	-21 766	790 825	374 992	203 925	213 378	792 295	1 471	0,2 %
Det medisinske fakultet	712 407	-17 330	-9 134	685 944	284 330	258 087	151 583	694 000	8 057	1,2 %
Det samfunnsvitensk. fakultet	368 981	-1 898	-5 322	361 760	147 064	155 218	56 677	358 959	-2 801	-0,8 %
Det juridiske fakultet	174 305	-	-2 483	171 822	57 986	93 577	24 480	176 043	4 221	2,5 %
Det psykologiske fakultet	282 723	-18 997	-3 774	259 952	101 457	103 546	50 094	255 097	-4 856	-1,9 %
Fakultet for kunst , musikk og design	201 561	-1 000	-3 019	197 542	139 551	44 118	19 813	203 481	5 939	3,0 %
Universitetsmuseet	181 715	-9 295	-566	171 854	166 144	-	9 623	175 767	3 913	2,3 %
Universitetsbiblioteket	212 656	-103 901	-	108 755	111 142	-	-	111 142	2 387	2,2 %
Forskningsstrategi	98 565	-98 565	-	-	-	-	-	-	-	-
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastr.	93 855	-93 855	-	-	-	-	-	-	-	-
Felles utdanningsformål	71 968	-71 968	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum faglig virksomhet	3 647 192	-477 157	-50 676	3 119 359	1 544 784	976 665	605 741	3 127 190	7 831	0,3 %
Andre fellesformål	235 953	-235 953	-	-	-	-	-	-	-	-
Studiesentre	5 886	-5 886	-	-	-	-	-	-	-	-
Styret	83 035	-	38 493	121 528	85 169	-	39 338	124 507	2 980	2,5 %
Sum diverse felles tiltak	324 874	-241 839	38 493	121 528	85 169	-	39 338	124 507	2 980	2,5 %
Sum Fellesadministrasjonen	287 793	-	-	287 793	292 817	-	-	292 817	5 024	1,7 %
Andre spesielle formål	41 500	-41 500	-	1	-	-	-	-	-1	-100,0 %
SUM	4 301 359	-760 496	-12 183	3 528 679	1 922 771	976 665	645 079	3 544 515	15 836	0,4 %

Konsekvensjustert ramme består av følgende deler:

- Basis
- Resultatmodellen - åpen ramme
- Rekrutteringsstillinger

I foreløpig ramme for 2025 er endringer i finansieringsmodellen fra KD innarbeidet, og forslagene fra UiB sitt inntektsfordelingsutvalg delvis innarbeidet.

- Lukket ramme avvikles på 2024-nivå og tilføres UiBs basis. Fakultetene sin andel på 75 % tilføres fakultetenes basis og en ny intern forskningsindikator. Fakultetenes basis tilføres hele indikatoren for «Publiseringspoeng» og BOA» og deler av indikatorene «EU» og «NFR». Resten av fakultetenes «EU» og «NFR» brukes

sammen med midlene i dagens toppfinansieringsordning til den nye interne forskningsindikatoren.

- Åpen ramme for 2024 beregnes etter ny finansieringsmodell og er utgangspunktet for fakultetenes ramme fremover. Denne sammenlignes med åpen ramme for 2024 beregnet etter gammel modell, og her vil fakultetene både kunne få beregnet større og mindre ramme enn før. Innføringen av modellen skal være budsjettneutryl for fakultetene, og basis justeres med differansen mellom ny og gammel åpen ramme.
- I 2025 beregnes det resultatbasert uttelling i åpen ramme for endringer i prestasjoner fra 2022 til 2023 etter ny finansieringsmodell. Dette videreføres fakultetene med 75 %.

Følgende endringer er ikke innarbeidet, men vil bli vurdert frem mot endelig budsjettfordeling i oktober.

- Fordeling av rekrutteringsstillinger
- Ny forskningsindikator
- Felles avsetninger
- Incentivmodell for faglig bredde og småfag
- Incentivmodell for tverrfakultære utdanningsprogram

Tabell 2 viser endringer i budsjettene, oppdelt i reelle endringer og tekniske endringer som følger av endringer i finansieringssystemet.

Tabell 2: Endringer i konsekvensjustert ramme for 2025

Budsjett 2025 Konsekvensjustert ramme Beløp i 1000 kr.	Reelle endringer						Endringer finansieringssystem					
	Endring LPK	Kutt satsar rekruttering	Basis øvrige endring	Aktivitet åpen ramme	Sum reell- endring	Reell- endring	Økt basis avvikling lukket ramme	Justering basis åpen ramme	Avvikling lukket ramme	Justering åpen ramme	Sum endring modell	Endring modell
Det humanistiske fakultet	13 051	-958	-4 299	526	8 320	2,3 %	16 097	-9 509	-21 918	9 509	-5 820	-1,6 %
Det matematisk-naturvit. fakultet	29 253	-2 661	-12 827	12 154	25 919	3,3 %	63 299	-26 742	-87 747	26 742	-24 448	-3,1 %
Det medisinske fakultet	25 023	-1 819	2 437	-2 606	23 035	3,4 %	40 815	11 846	-55 794	-11 846	-14 978	-2,2 %
Det samfunnsvitensk. fakultet	13 215	-702	-8 458	849	4 905	1,4 %	14 555	-8 564	-22 261	8 564	-7 706	-2,1 %
Det juridiske fakultet	6 275	-305	-3 418	1 668	4 221	2,5 %	3 329	11 318	-3 328	-11 318	1	0,0 %
Det psykologiske fakultet	9 494	-610	-4 668	-5 705	-1 488	-0,6 %	10 563	16 727	-13 930	-16 727	-3 367	-1,3 %
Fakultet for kunst , musikk og design	7 220	-258	-2 933	1 923	5 952	3,0 %	1 106	26 696	-1 119	-26 696	-13	0,0 %
Universitetsmuseet	6 207	-115	-2 006	-	4 085	2,4 %	4 345	-	-4 517	-	-172	-0,1 %
Universitetsbiblioteket	3 915	-	-1 528	-	2 387	2,2 %	-	-	-	-	-	0,0 %
Forskningsstrategi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Felles utdanningsformål	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum faglig virksomhet	113 653	-7 428	-37 699	8 809	77 336	2,5 %	154 109	21 772	-210 614	-21 772	-56 504	-1,8 %
Andre fellesformål	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Studiesentre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Styret	2 989	-10	-	-	2 980	2,5 %	-	-	-	-	-	-
Sum diverse felles tiltak	2 989	-10	-	-	2 980	2,5 %	-	-	-	-	-	0,0 %
Sum Fellesadministrasjonen	10 361	-	-5 336	-	5 024	1,7 %	-	-	-	-	-	0,0 %
Andre spesielle formål	0	-	-	-	0	3,6 %	-	-	-	-	-	0,0 %
SUM	127 003	-7 437	-43 035	8 809	85 340	2,4 %	154 109	21 772	-210 614	-21 772	-56 504	-1,6 %

Basistildelingen:**Tabell 3 – Basis 2025 (tall i tusen)**

Basis 2025 Beløp i 1000 kr.	Basis 2024	LPK av basis	Publisering 2024	BOA 2024	EU 2024	NFR 2024	Justering åpen ramme	Oppgaveendring	Studieplasser	Statlige kutt	Annen realendring	Basis 2025	Endring
Det humanistiske fakultet	154 275	5 554	8 258	2 001	4 483	1 356	-9 509	-240	-815	-3 244		162 118	7 843
Det matematisk-naturvit. fakultet	339 056	12 206	21 840	9 581	18 747	13 130	-26 742	-783	-5 285	-6 759		374 992	35 936
Det medisinske fakultet	221 267	7 966	16 819	8 819	10 974	4 202	11 846	-855	7 913	-6 239	1 618	284 330	63 064
Det samfunnsvitensk. fakultet	144 335	5 196	7 189	2 053	4 315	998	-8 564	-294	-4 610	-3 554		147 064	2 729
Det juridiske fakultet	45 132	1 625	2 093	700	173	363	11 318	-72	-1 630	-1 715		57 986	12 854
Det psykologiske fakultet	76 095	2 739	5 733	1 694	2 301	835	16 727	-183	-2 038	-2 448		101 457	25 361
Fakultet for kunst, musikk og design	110 696	3 985	383	602	107	15	26 696	-183	-683	-2 067		139 551	28 855
Universitetsmuseet	158 113	5 692	1 416	2 593	27	309		-123		-1 883		166 144	8 031
Universitetsbiblioteket	108 755	3 915						-267		-1 261		111 142	2 387
Sum faglig virksomhet	1 357 724	48 878	63 732	28 043	41 127	21 207	21 772	-3 000	-7 149	-29 168	1 618	1 544 784	187 060
Styret	82 209	2 960										85 169	2 960
Sum diverse felles tiltak	82 209	2 960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85 169	2 960
Administrasjonen	232 341	8 364								-2 693		238 012	5 671
IT-avdelingen	55 452	1 996						-2 000		-643		54 806	-647
Sum Fellesadministrasjonen	287 793	10 361	-	-	-	-	-	-2 000	-	-3 336	-	292 817	5 024
Sum basis	1 727 726	62 198	63 732	28 043	41 127	21 207	21 772	-5 000	-7 149	-32 504	1 618	1 922 771	195 044

Følgende budsjettendringer er tatt inn i budsjettforslaget (annen realendring):

- Fakultetenes rammer reduseres med 7,15 mill. kroner i basis for studieplasser i 2025. Fordelingen er direkte knyttet til de miljøene som er tildelt studieplassene, og fordelingene mellom fakultetene vil dermed variere.
- Det er trukket ut 32,6 mill. kroner til å dekke statlige kutt. Kuttgrunnlaget for basis er lavere i 2025 da statlig kutt også fordeles på rekrutteringsstillinger ved at satsene for rekrutteringsstillinger også kuttes.
- IT-sikkerhet. I budsjett 2024 ble midler tilsvarende 12 av totalt 15 årsverk flyttet fra fakultetenes basis til IT-avdelingen som del av UiB økte innsats innenfor IT-sikkerhet. I 2025 flyttes midler tilsvarende de 3 siste stillingene. Hele flyttingen vil med dette være gjennomført. Midlene flyttes til et øremerket prosjekt og er dermed ikke del av basis.
- Annen realendring: Det er innarbeidet siste del av exit-midler for MED sin SFF, CCBIO, med 1,6 mill. kroner.
- Som følge av ny finansieringsmodell og anbefalinger fra inntektsfordelingsutvalget er det gjort justeringer av basis for følgende komponenter (LPK-justert)
 - Hele indikatorene «Publiseringspoeng» og «BOA» fra lukket ramme 2024
 - Deler av indikatorene «EU» og «NFR» fra lukket ramme 2024
 - Differanse mellom åpen ramme 2024 i ny og gammel modell for å opprettholde samme nivå på den samlede finansieringen til enhetene ved innføringen

Under basis er det knyttet usikkerhet til justering som følger av beregning av ny åpen ramme. Dette vil ikke ha en samlet økonomisk effekt, men påvirker størrelsen på basis i forhold til åpen ramme.

Resultatuttellingen for åpen ramme:

Åpen ramme vil fra og med 2025 bestå av resultater basert på studiepoeng og fullføring av grader på normert tid. Uttelling for utvekslingsstudenter avvikes.

Studiepoeng vil følge samme modell som før, der avlagte studiepoeng belønnes med en sats per studiepoeng. I den nye modellen reduseres antall finansieringskategorier for studiepoeng fra seks til tre, og innplassering av studieplasser baseres på fagområder. Resultater fra studiepoeng videreføres til fakultetene med 75 % av effekten.

Fullføring av grader på normert tid er todelt fra KD sin side og delt opp i

- Fullføringsandel i forhold til sektoren (nivådifferanse). Denne sammenligner gjennomføring på normert tid ved UiB med gjennomføringen i sektoren. For 2025 ligger andelen som gjennomfører ved UiB 4,9 % under sektoren. Denne beregnes til - 2,2 mill. kroner i 2025. Inntektsfordelingsutvalget anbefaler at dette beløpet ikke videreføres til fakultetene, men dekkes sentralt.
- Fullføringsandel ved egen institusjon i forhold til året før (endring). Denne sammenligner gjennomføring på normert tid i 2023 mot 2022. Denne var nærmest uendret for UiB samlet og er beregnet til en økning i rammen på 0,7 mill. kroner, med noe variasjon mellom enhetene. Denne anbefales videreført til fakultetene med 75 %.

Tabell 4. Resultatmodellen – åpen ramme 2025 (tall i tusen)

	Studiepoeng	Fullføringsg Endring	Fullføringsg Nivå	Doktorgrad	Endring mengde
HF	-2 142	860	0	1 809	526
MN	5 068	-149	0	7 234	12 154
MED	3 723	544	0	-6 874	-2 606
SV	1 359	-510	0	0	849
JUSS	1 432	960	0	-723	1 668
PS	-575	-1 151	0	-3 979	-5 705
KMD	1 256	-57	0	723	1 923
UiB felles	3 374	166	-2 231	-603	706
Sum	13 495	665	-2 231	-2 414	9 515

Volumet av åpen ramme justeres i den nye finansieringsmodellen og basis justeres tilsvarende for en budsjettneutrale endring av rammen. Resultateffekt for åpen ramme er beregnet for endring i resultater fra 2022-2023.

Rekrutteringsstillinger

Rekrutteringsstillingene har frem til 2023 vært øremerket fra KD sin side, og måltallet er fulgt opp både på det samlede måltallet og spesifikt knyttet til stillinger til MNT/IKT tildelt fra KD. I budsjettfordelingen for 2024 ble samme praksis videreført fra UiB sin side med et måltall på 571 rekrutteringsstillinger.

Inntektsfordelingsutvalget har vurdert en modell for fordeling av rekrutteringsstillinger. Det anbefales at måltallet for rekrutteringsstillinger opprettholdes og at øremerkingen av MNT/IKT-stillinger videreføres. Utvalget anbefaler også at alle rekrutteringsstillinger bør vurderes for omfordeling ved utløp. Det foreslås videre at differensierte satser mellom fag videreføres, men at satsene kuttes på nivå med andre poster i universitetsøkonomien.

Innarbeiding av inntektsfordelingsutvalgets anbefalinger og styrets vedtak om fordeling av stillinger vil bli gjort i styresak om budsjett 2025 i oktober. Tabell 5 viser hvor mange midlertidige stillinger som i utgangspunktet utgår i 2025 og skal refores. Disse 70 er ikke inkludert i fakultetenes konsekvensjusterte rammer nå.

Tabell 5: Rekrutteringsstillinger til refordeling 2025

Rekrutterings- stillinger	MNT/IKT som utgår i 2025	Øvrige som utgår i 2025	Sum
HF	-	-6,0	-6,0
MN	-25,0	-8,0	-33,0
MED	-9,0	-5,0	-14,0
SV	-	-4,0	-4,0
JUR	-	-2,0	-2,0
PS	-2,0	-1,0	-3,0
KMD	-	-3,0	-3,0
UM	-	-1,0	-1,0
Andre/UST	-	-4,0	-4,0
Sum	-36,0	-34,0	-70,0

I tråd med inntektsfordelingsutvalgets anbefalinger vil det i budsjettfordelingene i årene fremover legges opp til at alle rekrutteringsstillinger gjøres midlertidige og at ¼ av det samlede antallet refordelles hvert år (ca. 145 stillinger). Flere midlertidige stillinger gir større muligheter for omprioritering av stillinger i fremtiden, men omprioritering av rekrutteringsstillinger er ikke et mål for budsjettfordelingen for 2025. Øremerking av MNT/IKT-stillinger vil opprettholdes, men definisjonen en slik stilling vil vurderes å kunne gjelde flere områder enn i dag.

Ny forskningsindikator

Som omtalt over, vil deler av tidligere lukket ramme sammen med toppfinansiering slås sammen og finansiere en ny forskningsindikator. Det vises til inntektsfordelingsutvalget for detaljer om denne indikatoren og detaljert beskrivelse av indikatoren. Satser i den nye indikatoren vil ikke være helt lik de satsene som er brukt i toppfinansieringsordningen. Det legges opp til at eksisterende prosjekter ikke får påvirket den samlede finansieringen på grunn av endring av denne modellen.

Faglig bredde, småfag og tverrfakultære utdanningsprogram

Inntektsfordelingsutvalget anbefaler å innføre en insentivmodell for faglig bredde og småfag og insentivmodell for tverrfakultære utdanningsprogram. Begge insentivmodellene vil man komme tilbake til i budsjettsaken i oktober og det vil være dialog med aktuelle enheter om omfang og tidspunkt.

Videre budsjettprosess for 2025 og langtidsrammen til 2028

Tabellen under viser årets budsjettprosess. I tillegg vil det legges opp til dialogmøte med Studentparlamentet.

Tabell 5 - Budsjettprosess for 2025

Tidspunkt tentativt	Aktiviteter
04.mar	Budsjettkonferanse I - budsjett 2025
12.mar - 20. mar	Dialogmøter - oppfølging av saker fra budsjettkonferansen
02.mai	Universitetsstyret behandler Konsekvensjustert ramme og hovedlinje for budsjett 2025
24.mai	Rundskriv om konsekvensjustert ramme (foreløpig tildelingsbrev) og innspill til endelig UiB-budsjett for 2025
19.aug	Budsjettkonferanse II - budsjett 2025
02.sep	Budsjettforslag for 2025 fra fakulteter og avdelinger
09-20. sep	Dialogmøter om budsjett, mål og virkemidler
12.sep	Universitetsstyremøte - evt. mulighet til å orientere styret
07.okt	Statsbudsjettet legges frem
24.okt	Universitetsstyret behandler universitetets budsjett for 2025 og langtidsbudsjett frem til 2028 samt forslag til innspill til statsbudsjett 2026
01.nov	UiB sender inn innspill til statsbudsjett for 2026
15.nov	Fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2025
des	Statsbudsjettet for 2025 vedtas i Stortinget - evet med endringer. Tildelingsbrev fra KD
feb	Universitetsstyret vedtar evt endringer basert på tildelingsbrev fra KD

Universitetsledelsen arrangerte budsjettkonferanse 4. mars. Her ble den økonomiske situasjonen nå, utsiktene fremover og beslutninger under usikkerhet diskutert. Budsjettkonferansen er fulgt opp med dialogmøter med fakultetsledelsene.

Foreløpige rammer gitt i dette brevet, gir fakultetene grunnlag for gjennomføring av egen budsjettprosess. Samtidig fortsetter UiBs prosess for helheten i budsjettet for 2025. Et budsjett som også omfatter fordeling av rekrutteringsstillinger som utløper, øremerkede tiltak, investeringer, BOA-budsjett og budsjett for øvrige inntekter. Det vil bli flere møter med dekanene frem mot UiBs budsjettvedtak i oktober, og det blir nye dialogmøter i september.

Fakultetet bes om å utarbeide fullstendige budsjettforslag innen **1. september**. Det forutsettes at forslagene er forankret i fakultetenes ledelser når forslaget sendes inn, men det er ikke krav om at budsjettforslagene skal være behandlet i fakultetsstyrene før innsendelse.

I dialogmøtene i september vil budsjettvurderinger bli presentert og drøftet. Forslag til budsjett legges deretter fram i universitetsstyremøte 24. oktober. Fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2024 innen 15. november, med evt. justering for endringer i stortingsvedtak i første styremøte i 2025.

Budsjettforslaget for 2025

Forslaget fra fakultetet er del av grunnlaget for universitetsstyrets vedtak om budsjett for 2025. Følgende mal skal legges til grunn for utarbeidelse av budsjettforslagene:

1. Anslag på samlede inntekter i 2025

Hovedtabell

Budsjettforslag for Inntekter ved fakultet xxxx (tusen kr)	Budsjett 2024	Budsjettforslag 2025	Endring	Endring %
Basis			-	
Resultatbasert uttelling åpen ramme			-	
Resultatbasert uttelling lukket ramme			-	
Delsum annuum	-	-	-	
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger			-	
Øremerkede midler annet			-	
Delsum øremerket	-	-	-	
Sum KD-inntekt	-	-	-	
Instituttinntekter annuum			-	
Instituttinntekter øremerket			-	
Sum instituttinntekter	-	-	-	
GA-inntekt som settes av for investeringer			-	
GP-inntekt som settes av for investeringer			-	
Investeringer finansiert av BOA			-	
Avskrivningsinntekter			-	
Inntekter til investering/avskrivning	-	-	-	
Sum grunnbevilgning	-	-	-	
Bidragmidler NFR			-	
Bidragmidler EU			-	
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler			-	
Sum bidrags- og oppdragsmidler	-	-	-	
Sum totalt inntektsbudsjett	-	-	-	

Anslaget skal vise en realistisk oversikt over hvordan fakultetets samlede ressursramme ventes å bli i 2025.

Det legges til grunn følgende:

- Lønns- og priskompensasjon på 3,6 %
- Strategisk omfordeling på 0,0 %
- Statlige kutt på 1,16 % (inkluderer også kutt for utenlandske studenter)

Økonomiavdelingen vil ellers være behjelpelig med å bidra med anslag på endringer i resultatinntekter, endring i studieplassinntekter som følge av tidligere tiltak og endring i inntekter til øremerkede tiltak (rekrutteringsstillinger og andre tildelinger).

Dersom fakultetet legger til grunn en vekst utover det som følger av forutsetningen over, må dette komme klart frem i forslaget. Dersom fakultetet mener det allerede er innvilget budsjettøkning må dette tydelig komme frem i forslaget.

2. Omtale av planlagt disponering av 2025-budsjettet

- Viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2025
 - Fakultetet bes kort omtale sine mål, tiltak, ressursinnsats og resultater innenfor andre prioriterte områder ved fakultetet.
- Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål (øremerkede avsetninger)
 - Fakultetet kan her foreslå hvordan UiBs øremerkede midlene skal disponeres. Det er liten frihetsgrad i dette budsjettet på kort sikt. Ved forslag om bruk av midlene må varighet av bevilgningen og hvordan egen finansiering inngår i planene for tiltaket omtales.

- Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead
 - Fakultetet bes om å gi sin vurdering av potensialet for BOA-inntekter i kommende budsjettår og hvilket inntektskrav for 2024 som foreslås. Videre å omtale nivå, utvikling og effekter av egeninnsats fra grunnbevilgningen til BOA og overhead o.l. fra BOA til grunnbevilgningen. Det vises ellers til tabellen «spesifisering BOA» i vedlegg som bes brukt i budsjettforslaget.

- Fakultetets mål, tiltak og resultater innen ressursstyring, effektivisering og gevinstrealisering
 - Ressursstyring er mer krevende når de økonomiske rammene svekkes, hvordan møter fakultetet denne utfordringen
 - Avveie ønskede og nødvendige kapasitetsendringer innenfor de vitenskapelige, tekniske og administrative stillingsgruppene
 - Fakultetet har de siste årene blitt pålagt et effektiviseringskutt og andre statlige kutt. Det bes om en omtale av status og videre planer på dette arbeidet.

- Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser
 - Dersom fakultetet har forslag om nye studieplasser eller omdisponering av allerede tildelte studieplasser, kan dette omtales under dette punktet. Det vises til tabellen «Studieplasser» i vedlegg. Denne bes brukt i budsjettforslaget. Fakultetets tiltak og resultater knyttet til gjennomstrømning kan også omtales under dette punktet.

- Investeringer
 - Investeringer til budsjett 2025. Fakultetet bes om å omtale sitt planlagte nivå på investeringer (utstyr som skal føres i balansen og avskrives) i 2025 og hvordan det er tenkt finansiert. Her vises det planlagte investeringsnivået. I teksten omtales anslagsvis hvor mye av dette som er tenkt finansiert av øremerkede midler eller av BOA-midler.
 - Investeringsplan 2025-2028. Fakultet bes om å sette opp planlagte investeringer for perioden 2025-2028. Planen skal bidra til å følge opp kravet om en samlet investeringsplan som stilles fra KD. Denne planen skal bestå av en detaljert (så langt det lar seg gjøre) liste fordelt på konkret investering, beløp og år. Tabell med eksempel vil bli sendt ut til fakultetene.

- Infrastruktur
 - Omtale av fakultetets vitenskapelige infrastruktur og hvordan fakultetet planlegger å opprettholde eksisterende infrastruktur og etablering av eventuell ny infrastruktur.

Fakultetets forslag til bygningsmessige tiltak og/eller investeringer i inventar og utstyr knyttet til ombyggings- og flytteprosjekter sendes til Eiendomsavdelingen innen 1. september med kopi til Økonomiavdelingen. Det vises ellers til masterplan for bygg som har satt en årlig realvekst på 1,5 % i internhusleie.

Langtidsbudsjett for 2026 - 2028

Fakultetene bes levere oppdaterte anslag for årene 2026 – 2028 som del av budsjettforslaget. Det er tilsvarende tall som i hovedtabellen som skal leveres inn (tre kolonner for 2026, 2027 og 2028 med samme detaljering som i tabellen over). Dette skal

forstås som anslag under usikkerhet, men likevel fakultetet beste og mest realistiske anslag på inntektsutviklingen for perioden frem til 2028.

Mer konkret informasjon om levering av langtidsbudsjettet og ny mal vil bli sendt ut til fakultetene per e-post.

Dialogmøter

Dialogmøter gjennomføres som nevnt i september.

Maler for budsjettforslag for 2025 (hovedtabell og spesifisering av BOA), investeringsplan og langtidsbudsjett 2027-2028 vil bli sendt til det enkelte fakultet. Det vil også inkludere informasjon om foreløpige justeringer som følger av endringer i finansieringsmodellen og beregning av åpen ramme.

Vi ser fram til videre dialog om budsjettet for 2025 og utsiktene frem til 2028!

Vennlig hilsen

Tore Tungodden
universitetsdirektør

Per Arne Foshaug
økonomidirektør